

PAMĚTI
Obce Roztěžské
Díl II.

Říha František
předseda Národního výboru

škpt.v.v. Josef Opasek
pokladník

Novák Alois
člen

Kadlec Stanislav
člen a tajemník

Zích Alois
člen

Bílek Oldřich
člen

Pulkert František
místopředseda Národního výboru

Kratochvíl František
člen

Lepšík Jan
člen

Pelíšek Josef
člen

Výborný František
člen

Pochobradský Č.
člen

Folprecht Josef
kronikář

Pan Josef Folprecht, kronikář obce

Povinností za dost vésti pamětní kroniku v Roztěži byl pověřen v roce 1921 Josef Folprecht, narozen prvního února roku jeden tisíc osm set osmdesát pět, jako syn Josefa Folprechta, domkáře, čp. 16 ve Lhotě Staňkovy u Sobotky, okres Jičín.

Navštěvoval pětiletou obecnou a měšťanskou školu v Sobotce. Po skončení školní docházky odebral se na řemeslo do zahradnictví Josefa Šolce ve Velvarech. Po tříletém učení působil v Kutné Hoře a v Dráždanech v Německu, firma Alwin Richter.

V roce 1906 byl odveden k 12. praporu polních myslivců, posádkou v Cavalese v jižním Tyrolsku. Po třech letech vojenské služby vrátil se zpět do Kutné Hory a po několika měsíčním pobytu na starém místě, přijal další svou zahradnickou činnost v březnu r. 1910 na zámku v Roztěži.

V roce 1914, při vypuknutí světové války byl povolán k svému vojenskému tělesu, s kterým prodělal tuhé válečné šarvátky na různých frontách a sice ruské, rumunské a italské, na různých úsecích této čtyřleté světové války.

Po ukončení tohoto světového zápolení vrátil se jako desátník v záloze zpět do Roztěže. V roce 1919 se přizemil do čp. 11 a vzal si za manželku Růženu, rozenou Bydžovskou v Roztěži a tímto krokem přeměnil svůj životní stav ze zahradnictví na rolnictví.

Byl jsem pověřen osadní radou vésti paměti Roztěžské, což činím v mých skromných vědomostích rád a nezištně, pro paměť roztěžských občanů.

*Proto přál bych sobě
až budu ležet v hrobě,
by dílo nezaniklo,
ba spíš potomkům v duši vniklo*

Folprecht Josef

Majetek mnohých občanů byl prostě srovnán se zemí a zůstal jim jen ten živořící bídný život a naděje k obratu neznámo daleká. Také nad severozápadním Německem Angličané pořádali nálety a přinášeli zkázu svou leteckou zbraní na různé objekty v tomto území. Při této vzdušné válce nezahálela letadla ani nad mořem.

Německo ovládající vody takřka kolem celé Anglie, brázdilo množství německých ponorek a motorových člunů a potápělo každé napadnuvší anglické plavidlo a posílalo jej na dno mořské. Také z anglické strany bylo totéž opětováno. Německé válečné křižníky a ponorky brázdily vody v oceánech a číhaly na kořist anglických plavidel.

V roce 1940, co Německo zápasilo na západě proti Francii a Anglii, tak jeho spojenec Itálie, bojovala v severní a jihovýchodní Africe proti Anglii. Italská Libye v severní Africe byla dějištěm bojů o Anglii na jednom úseku a v jihovýchodní Africe v Anglo-egyptském Súdánu a v Keni, kde se Angličané snažili proniknouti do italského Somálska na jedné straně a ze Súdánu do Habeše na druhé straně. Angličané měli tam toho času soustředěno několik divizí australského pozemního vojska a značné kolony motorizovaných oddílů pancéřových vozů a tanků. Angličané v té době měli trochu úspěchu, ale italská vojska se statečně držela přesile.

Angličané byli pány Středozemního moře a průplav Gibraltar byl v jejich rukách, totiž v moci a silně opevněn Angličany. Alexandrie patřila k anglickému panství a Suezský průplav ze Středozemního moře do moře Rudého byl Angličany strážěn tak, že italská armáda v Africe měla přerušenu spoj s mateřskou zemí a byla odkázána sama na sebe. Angličané měli též opěrný bod ve Středozemním moři, na silně opevněném skalnatém ostrově Malta a tím chránili svou loďní dopravu Středozemním mořem od Gibraltaru na východ do moře Rudého a odtud dále do Indie a Austrálie.

Anglická propaganda využívající všech možných prostředků strhnouti v jihovýchodní Evropě v některých neutrálních zemí pomoc na svou stranu, byla marná. Všechny státy v takovéto situaci evropské krize, zaujímaly vyčkávací stanovisko a nedaly se honem zlákat na některou stranu válčících států.

Rusko, po skončené válce s Finskem v zimě 1939-1940, navázalo obchodní styky s Německem. Finská země na nátlak Anglie pustila se opět do nerovného boje proti Ruské říši a po vyčerpání svých sil, konečně muselo podlehnout a podrobiti se pod tlakem ruského válce. Proč došlo k Rusko-finské válce je asi toto. Anglie viděla již zapálený oheň nad Evropou, proto měla v úmyslu strhnouti Rusko do tohoto požáru na svou stranu směřující proti Německu.

Při vyjednávání o těchto problémech, které se odehrávalo v Moskvě, kladla si sovětská vláda tyto podmínky. Znovu přivtělení bývalých, před světovou válkou roku 1914 – 1918, Rusku náležejících území k Sovětskému Svazu. Tento požadavek Anglie odmítla a proto Rusko zasáhlo svou brannou mocí. Rusko nabídlo Finsku za část území nalézající se v blízkosti Petrohradu a přiléhající do zálivu finského s městem Helsinky, to strategického významu pro Ruskou říši a otevřenou cestu do moře Baltického. Za to Rusko nabízelo Finsku dvakrát takovou pozemní plochu ruského území na severu Finska. Finsko odmítlo tento požadavek pod nátlakem Anglie a nastal tak válečný poměr mezi oběma státy. Po porážce Finska, Rusko dostalo co chtělo a nejen Finsko, nýbrž i Estonsko a Litva se dobrovolně bez boje daly do náruče Sovětského Svazu. Při vyjednávání o Rusko-německých hranicích se oba tyto státy

shodly i na tom, že ruská vláda si vyhradila, aby všichni němečtí kolonisté byli z obsazeného území Ruskem, vystěhováni do Německé říše.

Tak se také stalo i při obsazování částí území po první světové válce přidělené k Rumunsku. Bez boje Rumunsko vyklidilo Besarabii a část Bukoviny, které tyto části země byly opět vráceny k Ruské říši a veškeré německé obyvatelstvo kolonizované v těchto zemích se muselo vrátit do své rodné země.

Před touto válkou, v roce 1937 – 1938 byl již zapálen válečný požár na Dalekém východě. Čína proti Japonsku a ruský poměr k Japonsku nebyl zrovna přátelský. Rusko se stále zdržovalo ozbrojeného konfliktu s Japonskou říší. Japonsko, silně vyzbrojené a přeplněno obyvatelstvem, hledalo svůj životní cíl v Číně. Čína nebyla na válku připravena a proto byla materiálně podporována ze strany Anglie a Francie, které měly v Číně své velké obchodní zájmy a proto rozhořčeně přihlížely na tuto Čínsko-japonskou válku a všemožně podporovaly Čankajškovu vládu ve všech směrech. Japonsko svou brannou mocí dobylo přímořské velkoměsto východní Číny a zatlačovalo čínskou armádu do středu Asie.

Unaveni velkými ztrátami ustali poněkud v bojích, neboť Japonsko-americké vztahy se stále přiostrhovaly a klonily se k vypuknutí Japonsko-americké války.

Situace evropské války přiměla Japonsko, aby smířlivým způsobem urovnalo zkalený poměr k Sovětskému Svazu a k říši Čínské. Proslýchá se, že Rusko-japonský spor byl urovnán, ale Čínsko-japonský spor urovnán nebyl.

Evropská válka, která je ve stále velkém rozsahu, snažila se osa Berlín – Řím přiměti Japonsko do paktu tří mocností, které bylo v Berlíně uskutečněno v roce 1940 a k tomu přistoupily další země – Maďarsko, Rumunsko a Slovensko pod tak zvanou ochranu Německé říše. Švýcarsko, Jugoslávie a Bulharsko zachovávají dosud přísnou neutralitu.

V roce 1938 Itálie obsadila vojensky Albánii a prohlásila ji jako součást Italské říše. V roce 1940 Anglie přemluvši Řecko na svou stranu, zajišťovala si vojenské postavení v této zemi. Itálie, zvěděvši o této situaci, vyzvala Řecko k odvolání anglických příprav na tomto poloostrově, nebo že mu vyhlásí válku. Anglie přinutivši Řecko se slibem pomoci, aby vyhlášenou válku s Itálií přijalo, což se také stalo.

Rozpoutala se na Albánsko-řeckých hranicích krvavá lázeň, kde Itálie byla v defenzivě a válečné pásmo se nalézalo na albánské půdě v třetím válečném měsíci – listopad, prosinec, leden r. 1940 – 1941.

Doposud neutrální Turecko přihlíží klidně k těmto světovým událostem a není známo jaké stanovisko zaujme k tomuto světovému požáru. V březnu počala německá branná moc s dohodou bulharské vlády obsazovat bulharské území a to 20. tohoto měsíce obsazování bylo skončeno a posouvalo se s 2,000.000 pozemního vojska všech zbraní směrem k řeckým hranicím.

V druhé polovině března roku 1941 mělo Německo obsazeno svou brannou mocí území mimo protektorátu Čechy a Morava a Generální gouvernement polský, Norsko, Dánsko, Holandsko, Belgie, jižní a západní Francii, celé námořní pobřeží Španělska až k hranici Belgie a celé pohraničí proti Německu až ke švýcarské hranici a celé toto západní francouzské území včetně hlavního města Paříže.

Francouzská vláda se uchýlila v tuto dobu do jižní a východní Francie, a to do městečka Wichy a odtamtud spravovala soudy svého zbývajícího kousku své země, pod kontrolou německé branné moci.

Slovensko bylo pod ochranou německé říše již po našem zhroucení a obsazení německou hordou katů a lupičů. Maďarsko přistoupila též k paktu čtyř mocností a o poměrech obsazení dosud není známo, ale pravděpodobně se předpokládá, že dohoda s Německem v případě nevyhnutelném byla v příznivém stavu k Německu ujednána pro všechny možné případy vojenské moci německé k dispozici na stranu dosavadního vítěze Německé říši.

Obsazení Bulharska již výše uvedeno a teď již zbývá dosud neobsazená Jugoslávie, která zachovává v této době stále neutralitu na Balkáně a Turecko, které je dosud na rozpacích.

Německo v tuto dobu ovládá celou střední, západní a východní Evropu, při tom svým vzdušným prostorem podporuje Itálii, odkud činí nálety svými bombardovacími a stíhacími stroji na ostrov Maltu, opevněný to bod Anglie ve Středozezemním moři, jak již výše uvedeno, který byl silně opevněn anglickou brannou mocí. Též podnikají nálety na Suezský průplav a pobřeží severní Afriky, toho času obsazené Angličany.

Ponorkovou válku ve Středozezemním moři též podporovaly německé ponorky a silně ohrožovaly plavbu anglickým konvojům a válečným lodím. Německé ponorky a rychlé čluny ovládající celé západní pobřeží a brázdící daleko v Atlantickém oceánu a číhající na svou kořist, totiž na britské válečné lodě a velké konvoje naložené vším možným materiálem válečným i potravinami, směřující ze Severní Ameriky do Velké Británie, aby je posílaly na dno moře a k tomu jim pomáhají německé dálkové bombardovací letouny.

Americká sněmovna toho času na nátlak Roosevelta nadpoloviční většinou schválila zákon o pomoci Anglii. Amerika je toho času všemi směry ve stavu zbrojení a nerada by viděla svého bratra padnout v této válce. Pravděpodobně se cítí ohrožena po pádu Anglie na svém vlastním těle a proto činí vše možné, aby zachránila vše, co se ještě zachránit dá.

Poměr mezi Amerikou a Japonskem je stále napjatější, též americké státy jsou v napjatém stavu na nátlak Severní Ameriky, aby se připojily na stranu Anglie, že jim hrozí také nebezpečí po pádu anglického impéria.

Po pádu Holandska, Belgie a Francie mělo Německo uvolněno velkou vojenskou sílu a proto pomýšlelo k dalšímu nátlaku proti Jugoslávii, o kterou se pokoušela Anglie, aby ji strhla na svoji stranu. Němci, aby jim kořist neušla a měli přístup do Jaderského moře vypověděli, totiž přepadli Jugoslávii vojenskou mocí. Jugoslávské vojsko přesile německých hord podlehlo a stáhlo se do hor, kde s pomocí partyzánů vedlo záškodnickou válku proti Němcům až do konce války.

Po částečné porážce Jugoslávie v roce 1942 obrátilo se Německo s plnou vojenskou silou proti ruské armádě v domnění, že bleskovou válkou v krátkém čase porazí i tuto obrovskou slovanskou zem.

Po vpádu do Ruska německá diplomacie již v předem připravovaném plánu donutila Slovensko, Maďarsko, Rumunsko, Finsko již zase v míru žijící s Ruskem, aby znovu vstoupily na stranu Německa proti Rusku. Německé hordy rychle postupovaly a na postupu obsadily též Litvu a Estonsko a přiblížily se až k Leningradu, kteréžto město měly kol dokola obsazeno.

Dále se přiblížily až k Moskvě a zmocnily se Stalingradu, dobyly poloostrova Krymu a tím dosáhly volného pohybu k Černému moři.

Dále německá vojska postupovala ke Kaspickému moři a do hor na Kavkaz. Němci nadšení postupem mysleli, že již mají vítězství na dosah ruky, ale chyba lávky. Ruská říše byla ještě velická.

Jak Němci rychle postupovali a Rudá armáda před ohromnou přesilou ustupovala, tvořila se v zázemí nová armáda, duchovně, morálně a vojensky vycvičena tak, že byla první armádou světa pod velením vrchního velitele všech branných sil maršála Josefa Stalina.

Tři zimy stáli Němci okolo Leningradu a u Moskvy, kde Rudá armáda je držela, aby německým vetřelcům omrzly také trochu ty nacistické drápy.

Němci po pádu Francie přepravili vojenskou armádu různých zbraní pod vedením generála Rommela do severní Afriky na pomoc svému spojenci Itálii, a to do italské Libye. Italové měli své kolonie v Africe v Elitreji, italské Somálsko a měli obsazenu Habeš. Tyto italské kolonie dobývala anglická armáda, která po obsazení těchto kolonií postupovala do Libye, kde se střetla s německou armádou. Německá vojska pod nátlakem Angličanů byla donucena k ústupu až k Tripolisu v severní Africe. Po obdržení záloh Němci se dali znovu na postup a dostali se až k Alexandrii. Angličané nezaháleli a po patřičném posílení svých armád v severní Africe udeřili na německé vojsko, kterému velel generál Rommel. Němci pod silným a drtivým náporom Angličanů museli se dát na ústup podél severoafrického pobřeží do Tunisu a dospěli zpáteční cestou k Alžíru, kde se opevnili k definitivní obraně.

Angličané zesílili své armády a vylodili se v Casablance na pobřeží Maroka. Američané se dali na postup k Alžíru, kde s anglickou armádou společně udeřili na Němce, aby je přinutili opustit tuto africkou pevninu.

Němci byli donuceni k ústupu a přepravili svá vojska spolu s Itálií do jižní Itálie, kde zaujali nové pozice. Neudržitelný tlak Anglo-amerických vojsk obsadil italský ostrov Sardinii a dále Sicílii a u Neapole se vylodila a vystoupila na italskou pevninu a udeřila znovu na Německo-italskou frontu, kde spojenci pomalu, ale jistě pokračovali proti svému odpůrci a dostali se přes Řím až po řeku Pád v severní Itálii.

V roce 1943 – 1944 Němci ovládali takřka celou Evropu. Všechn vojenský potenciál byl v německých rukách a všechny země pod německým vedením, totiž pod německým karabáčem. Pod tímto karabáčem musely všechny síly podrobených národů v Evropě pracovat pro Němce. Jiného vyhnutí nebylo, jen pracovat a držet hubu. Žádný nevěděl co přinese příští doba této války. Ten, kdo se nebál a měl možnost chytit cizí vysílací stanici Londýn neb Moskvu, ten věděl o něco více o situaci v zahraničí.

Německá propaganda všemi prostředky znemožňovala naslouchání cizího rozhlasu, poněvadž se bála, aby se lid nedověděl o pravé situaci německého vedení války, především o prolhané propagandě, kterou se Němci všemožně snažili zlákat všechny národy v Evropě. Němci byli na to hrdí, že svým cynickým rozmachem si podrobili takřka všechny země Evropy.

Anglie, Amerika a Rusko, které hned v začátcích předpovídaly konec války až v roce 1945 – 1946 se stalo skutkem. V roce 1944 se sešli zástupci tří velmocí v Teheránu v Persii.

Americký prezident Roosevelt, anglický Winston Churchill a za Rusko Josef Stalin. Tito tři představitelé velmocí, kteří se sešli za účelem vypracování plánu na ukončení této strašné války. Dohodli se na společném postupu proti barbarskému národu německému, aby mu zasadili poslední rozhodující ránu, ukončili a zničili Německo-italsko-japonský dobovačný imperialismus.

Přišel boj na život a na smrt, poslední nápor, který musel rozhodnout o osudu všech národů světa, padnout do otroctví nacistického běsnění anebo zvítězit. Příprava na tento rozhodující boj byla horečně napjatá u všech válčících států. Válečný průmysl pracoval ve dne v noci, aby dosáhl co možná největšího výkonu a vyrobil co možná největší množství válečného materiálu a různých nejmodernějších válečných zbraní.

Vyrobený materiál válečný byl dovážěn stále na různá bojiště, kde se kupily celé hory tohoto zničujícího prostředku proti všemu lidstvu a proti tisíciletým nenahraditelným kulturním památkám. Amerika, stát, který byl nejvíce vzdálen od bojových front a v klidu mohl pilně pracovat ve zbrojních továrnách a cvičit v klidu své branné síly, dovážet vše připravené k boji na všechna bojiště, kde co bylo třeba.

Němci v začátcích války měli dosti vyrobených ponorek, které brázdlily oceánem a potápěly nepřátelská loďstva. Ale Amerika protiopatřením potopila tuto obávanou zbraň na mořích a snížila počet na minimum několika ponorek, které byly nuceny střežit německé pobřežní území.

A tím se ulehčilo lodní dopravě spojených mocností k dalšímu využití lodních prostorů bez velkých obav před napadením německými ponorkami. Němci věděli o přípravě velkého spojeneckého invazního náporu na německé pozice a opevnění všech front. Proto dělali všemožná opatření technická i vojenská. Na západofrancouzském pobřeží vybudovali jak říkali nedobytný val, opevnění z ocele a betonu. A byli připraveni odraziti všechny útoky spojenců kdekoliv na které frontě se pokusí spojenci o útok.

Čekali netrpělivě, ale jistě jejich chloubu byla pokryta strachem před jistou porážkou spojeneckých vojsk. Němci, aby si naklonili na svou stranu co možná největší počet duší, povyšovali německý národ za nejkulturnější národ světa. Ty ostatní národy byly považovány u Němců, jak můžeme směle prohlásit, na úroveň němé tváře.

Jakým možným prostředkem a všemožně nejrafinovanějším způsobem byl od německých zločinců tupen a haněn ruský slovanský lid. Německá zpravodajská kancelář se všemožně starala zostudit před Čechy kulturní a společenský život ruského lidu. Ruský lid byl u Němců karikaturně ukazován plakáty na veřejných místech v okupovaných územích jako nějaké nestvůry z doby předhistorické, když žili ještě v jeskyních.

Tak pracovalo Německo různým způsobem pro ovládnutí celého světa a pro vyhubení a zotročení všech národů, především slovanských. Tak se konečně Němci dočkali dne, který jim protřel zrak na všechny strany.

Stalo se v roce 1944, kdy ruský válečný válec dokonale vyzbrojen všemi možnými bojovými prostředky se dal do pohybu po celé ruské frontě. Tento válec Rudé armády vybaven tisíci a desetitisíci všech velikostí těžkých i lehkých tanků, pancéřových vozů, minometů, granátometů všech kalibrů, různých motorových děl, tisíce aeroplánů, které stále byly v kontaktu s postupující Rudou armádou a různých nových drobných automatických zbraní.

Tento ruský válec odhodlán za každou cenu osvobodit obsazenou ruskou vlast od německých vetřelců, byla nezadržitelná, prodchnut bojovým duchem každého rudého vojáka. Nezadržitelně ruská milionová armáda prorazivše na několika úsecích německou frontu a postupem proražené pruhy fronty rozšiřovala, byli vždy Němci donuceni k ústupu.

Ruská armáda bojovala neúprosně tvrdě od města k městu a od vesnice k vesnici, většinou Němci úmyslně rozbořené, nebo vypálené. Němci totiž na ústupu dostali rozkaz od svého vůdce, nadčlověka Adolfa Hitlera, vše zničit, nechat jen holou planinu. Tak se stalo, že Rudá armáda postupující za německými zločinci našla z měst většinou trosky a z vesnic velká spáleniště a obyvatelé, když to Němcům dovolil čas, byli jimi postříleni, povražděni a různým způsobem umučeni.

Toto divadlo na německou spoušť na Rusy, tím více povzbuzovalo rudoarmějce k horečnému boji proti zběsilému zkázonosnému netvoru německému. Dny, týdny, měsíce ubíhaly a rudoarmějci stále postupují pomalu, ale jistě, naplněni vírou ve vítězství.

Ted' se skočíme podívat na jinou frontu, a to frontu francouzskou. Podle Teheránské smlouvy se uskutečňuje plán vypracovaný třemi velmocemi - Anglií, Amerikou a Ruskem. Co ruská Rudá armáda je na stálém postupu, Angloamerická vojska se začala vylod'ovat ve velkém měřítku na francouzském pobřeží v provincii, zvané Normandie. Němci se zoufale všemi prostředky snažili zabránit vylod'ování nepřítele, ale marné bylo jejich úsilí o zadržení Anglo-amerických vojsk. Neustále přijížděly nové konvoje různých lodí od anglického pobřeží přivážející různé motorizované posádky a pozemní vojska a spousty válečného materiálu. Tuto invazi na evropskou pevninu vedl americký generál Eisenhower.

Při vylod'ování Anglo-amerických vojsk zasáhlo do bojů také ve velké síle letectvo, které svými účinnými bojovými prostředky mařilo německou obranu. Jak přibývalo vylod'ovacího invazního vojska v Normandii, tak se rozšiřoval prostor na francouzské půdě pomalu, ale jistě, neb Němci kladli všude velký odpor, všemožně a zoufale se snažili svého nepřítele zastaviti na cizí půdě.

Spojenecká vojska byla příliš silná a zmařila každý i ten největší odpor svého soupeře. Anglo-Američané dobyli celou Francii a stanuli na německých hranicích. Ted' měli spojenci různé letecké základny v blízkosti nepřítele jak ze strany francouzské, tak ze strany italské.

Na podzim roku 1944 začaly hromadné nálety na Německou říši. Americký letecký průmysl chrlil spousty tak dokonalých bombardérů, které například vzlétly někde u Říma směrem ku Praze a urazily tuto cestu tam a zpět bez zastávky, v několika málo hodinách. Nálety se konaly ve dne v noci po celou zimu 1944 – 1945. Sta, ba i tisíce aeroplánů vzlétlo s nákladem tříštivých a zápalných bomb, berouce vždy jiné město a proměňovaly vše v trosky a rozvaliny.

Při invazi se Němci vytasili s novou zbraní nazvanou F I, F II. Tato zbraň byla několik metrů dlouhá a podobala se telegrafní tyči, obsahovala řídicí přístroj, kterým se určoval směr letu a vzdálenost k explozi. Tyto dálkové pumy byly odpalovány zvláštním zařízením k tomu účelu sestaveném v Německu a byly odpalovány směrem přes kanál La Manche, na Anglii, zvláště na Londýn. Tato puma, která si sama řídila směr letu, měla velkou trhací sílu a při dopadu vykonala velké zkázonosné dílo. Americká bombardovací letadla z italských základen navštěvovala též města států válčících doposud po boku Německa, a to Budapešť, Bukurešť, Bratislavu a Sofii v neutrálním státu Bulharska.

Jak Rudá armáda postupovala a stála již na rumunské půdě, německé vojsko dalo se na ústup a opouštělo kvalitě řecké území a zanechávalo za sebou zkázonosnou spoušť nacistické kultury.

Rumunská dosavadní vláda byla vyzvána spojenci, aby kapitulovala a armáda složila zbraně. Nedlouhé vyjednávání a náhled rumunského krále Michala na marnost dalšího boje po boku Německa, král nařídil odstoupení vlády a přijal prozatímní podmínky příměří Rusko-rumunské. Rumunské vojsko se stáhlo zpět a tam se střetlo s německým vojskem. Němci zůstali na tomto úseku v boji osamoceni a Rudá armáda rychle postupovala až obsadila celé Rumunsko. Rudí postupovali dále a bez boje obsadili neutrální zemi Bulharsko, které v první světové válce bojovalo po boku Německa a ve druhé světové válce sice bylo neutrální, ale přeci drželo palce Němcům. Vinu na tom nenesl lid, ale bulharská monarchistická dynastie s carem Borisem v čele, který vždy měl přátelské styky s Němci.

Rudá armáda převzala veškerou moc nad Bulharskem. Bulharské a rumunské vojenské oddíly se přidaly na stranu rudých a společně postupovaly proti nenáviděnému nepříteli, aby dorazily tohoto kanibalského obr vraha Hitlera. Německé ustupující spojenecké armády opouštějící Řecko dosáhly Makedonie a Albánie, kde jim na ústupu dělaly velké škody srbské dobrovolnické oddíly a partyzáni a z pravé strany Rusko-bulharské bojové skupiny.

Takovýmto rychlým způsobem ústupu dostali se Němci až na maďarskou půdu.

Maďarský správce Horthy vida, že je vše ztraceno, chtěl nabídnout mír a složit zbraně, ale za strany Německa bylo mu vše zabráněno a byl Němci zajištěn a odvezen do Německa a velení nad maďarským vojskem převzal komandant, bývalý vůdce organizace šípových křížů. Rudá armáda v Maďarsku obsazuje město za městem, vesnici za vesnicí a blíží se k hlavnímu městu Budapešti, které Němci a Maďaři houževnatě brání. Stálým bombardováním ze strany rudých, se město měnilo v trosky, Němci s Maďary podlehlí, vyklidili město a dali se na ústup.

V tuto dobu se bojovalo na všech bojištích kolem Německa a železný kruh se svíral stále úžeji a úžeji. Na Slovensku Rudá armáda dobyla Podkarpatskou Rus a dále Košice. Utvořivší se partizánské oddíly v Banské Bystrici způsobovaly Němcům za zády velké škody. Rudá armáda stále, krok za krokem, postupuje a v březnu 1945 dosáhla Bratislavy na Slovensku, Moravské Ostravy, Vratislavy v Horním Slezsku a podél řeky Odry dobyla Poznaň a Štětina.

Na druhé straně Angličané a Američané zabírají město za městem a přibližují se k českým hranicím. Jak se přibližovalo spojenecké vojsko k bývalému, tak zvanému Protektorátu, nařídil krvelačný komandant Čechů K.H.Frank odvody některých ročníků do pracovních oddílů, které byly poslány na východní hranice Protektorátu, aby budovaly zákopy, prý na ochranu Čech a Moravy. V dubnu Rudá armáda dosáhla blízkosti hlavního města Německa Berlína a nastal urputný boj o toto hlavní město Německé říše. Berlín byl silně opevněn a hájilo jej více jak půl milionů německých vojáků.

Železný kruh okolo Německa se svíral stále úžeji. Na východě dosáhla Rudá armáda Vídně a Brna, na severovýchodě Moravské Ostravy a Krkonoš, na jihu americká vojska dosáhla Šumavy a Karlových Varů. to vše se sešlo v nedlouhé době ke konci dubna 1945. Tímto se utvořil v Čechách jakýsi kotel. Byla zde dusná atmosféra, nabytá nejenom prachem, ale i úzkostí a strachem jak obstojíme. Dunění děl všech kalibrů bylo kol dokola slyšet více, jak fronta krok za krokem se sužovala. Letecké síly amerických bombardérů ve stovkách se denně

objevovaly nad českým územím a bombardovaly všechna průmyslová střediska, kde se vyráběl válečný materiál a i jiná místa padla za obět' velkých náletů. Zvláštní útvary amerických hloubkových letců, kteří se snášeli nízko k zemi a měli hlavně za úkol mořit nepřátelskou spojovací dopravu. Tito letci, vybaveni zvláštními kulomety přepadávali vlakové soupravy a ničili hlavně velké lokomotivy tak, že z každé udělali takřka cedník, že nebyla dále schopna k další jízdě.

Všechny hlavní dopravní tratě a železniční uzly byly bombardovány a ničeny, že nebyly způsobilé k dalšímu provozu. Toho času toto vzdušné ptactvo, které nás denně navštěvovalo, bylo sice nám neškodné, neb mělo vytčeno jiné cíle, ale nahnalo svým denním překvapením lidem mnoho strachu. Jak si každý oddechl, když to někde začalo dunět a vracelo se prázdné zpět. Byli jsme svědky při jednom náletu na Kolín, při zpátečním letu si některý letec nějakou tu bombu, jak se říká ušetřil. Ano, ušetřil snad ze soucitu, aby nějakého nevinného občana vlastence, ba i třeba živitele rodiny nepřipravil o život.

Tito letci možná ušetřili několik lidských životů, když shodili bombu u Malešova na pole u lesa březiny asi 100 m od Židovského hřbitova a jinde v lesích. Krátí se doba utrpení a každý je v myšlenkách ponořen do hlubin tajemství a čeká co přinese zítřek.

Koncem února r. 1945 přibyli do Roztěže němečtí vojáci, kteří byli na ústupu před Rudou armádou. Byl to jeden oddíl ze sanitního pluku, který měl hlavní velení v Kutné Hoře a přibyl sem od Krakova v Polsku. Tento živel se ubytoval částečně s několika doktory ve zdejším zámku a jiní vojáci na lesním úřadě, v hostinci u Bílků v Lázních a motorová vozidla byla umístěna v panském dvoře. Tato posádka čítala 50 – 60 osob a asi 18 – 20 motorových vozidel. Kníže s kněžnou bydleli doposud v zámku, ale v úzkostech čekali již také, jaký osud jim přinese příští krátká doba. Z obavy, aby nepadli do náruče Rudé armády, odjela kněžna v druhé polovině března r. 1945 do Bavorska ke své dceři a kníže Salm-Salm zde ještě nějaký čas zůstal, ale v první polovině dubna odejel za kněžnou, zanechavše celý majetek svému osudu.

Duben, jarní měsíc, většinou hezké počasí, práce na polích jindy radostná, ale teď? Myslím, že bylo mále těch, kteří vykonávali polní práce s takovou láskou jako před válkou. Nejistá doba před hrůzami války působí na člověka lhostejně zvláště tam, kde vidí již bližící se nebezpečí válečného běsnění. Ano, pracovali jsme s vědomím lidskosti a pro záchranu, kdo zde zůstane a vydrží. Takové byly různé předpoklady a myšlenky horečně pracujících mozků. Situace napjatá, zoufalá, kterou snášel každý trpělivě, ba často někdy i s humorem, neboť zemědělec neměl ani tolik času, aby jenom a jen na hrůzy myslel a jimi se zabýval. Někteří lidé již stavěli různé kryty a některé zásoby si již předem ukrývali do bezpečí, aby aspoň něco uchránili ze svého skromného majetku před loupeživými hordami válcících německých vojsk.

Bylo již símě božího chleba v zemi, aby vydalo žněť těm, kteří zůstanou. Život jde neúprosnou trnitou cestou dál, neznámo kam. Příchod Rudé armády na německé území způsobil zmatek německého obyvatelstva. Úprkem opouštěli toto území a své rodné obce a domovy, bravše s sebou jenom to, co mohli uvést koňským ba i hovězím dobyt看kem. Tito uprchlíci ze strachu před pomstou Rudé armády za zlo, které napáchali němečtí žoldnéři na Rusi, dostali se do zlé situace. Němečtí ustupující vrahové lidstva sami pomáhali svým soukmenovcům vyklizovati německé území a posílali je do Protektorátu, slibující jim nové domovy v tomto prostoru. Nesčetné řady německých uprchlíků všemi směry táhlo po silnicích do města k městu nevědouce, kdy bude tomu konce. Tyto vystěhovatelské transporty byly též vybaveny střelnou zbraní. Usazovaly se ve městech a vesnicích čekající, co dalšího jim osud

přinese. Byla to zoufalá situace při pohledu na tyto ubožáky a u některých lidí ze soucitu a lidskosti to vzbuzovalo dojem trpitelský. My jsme se museli na to vše dívat, jako Boží trest patřící celému německému národu. Teď skutečně vidíme, že to byl opravdu zasloužený Boží trest za to všechno, co němečtí okupanti napáchali ve všech obsazených zemích slovanských národů. O tom všem si povíme na jiném místě.

Bylo prvního května roku 1945 a celý válečný požár se blížil ve vystupňovaném tempu válečného napětí svého vrcholu. Spojenci ze všech stran neúprosně bili a bili a neustali v boji ani minutu.

My jsme byli v obavách, že česká země jako střed Evropy podle Sybiliných proroctví bude zadupána a český národ zničen až na nepatrné množství lidí, které podle proroctví Synklina, se měl pod formanskou plachtu vejít. Tak vše se podobalo k uskutečnění v této děsivé atmosféře na samém sklonku válečných hrůz. Osud tomu nechtěl, určil jinak a podle „tatička Masaryka – Pravda vítězí“, srdce Evropy mělo zůstat, třeba dosti raněné. Ale živé a po uzdravení rozproudí nově nabytou krev ve žilách nové republiky a do všech zemí slovanských národů a k spolupráci pro sjednocení tvořivší se síly všech Slovanů na celém světě.

V tomto duchu musí pokračovati příští generace naše, aby se nemohlo opakovat vše čeho jsme se dočkali a šťastně přežili my.

Květen, nejkrásnější měsíc, měsíc mladých, kteří chtějí žít, měsíc, kdy v podobě květu se probudily všechny krásy světa, které ze zimního spánku oblažily všechno lidstvo k radostnému žití a veselí a daly radost do života všemu tvorstvu na této planetě. To všechno jsme nyní neviděli a nevnímali, ty všechny krásy, které se nám rozvíjely před očima. Pro všechno jsme oslepli, bylo nám vše lhostejné, radost ze života se toulala neznámo kde.

Třetího května bylo stále pěkné počasí, vzduch byl hustší, který se těžko dýchal a my s napětím očekáváme, co přinese další den nebo snad již hodina.

Čas letí kvaltem a je čtvrtého května, dunění je stále slyšitelnější, neb Rudá armáda již dosáhla Jihlavy a překročila hranice Čech a Moravy a postupuje za ustupujícím nepřítelem stále blíž do nitra Čech.

Pátý květen, počátek našeho vítězství se vyplňuje. Z radiopřijímače náhle se ozvalo volání o pomoc, které bylo překvapením pro každého Čecha. Od této chvíle sedí každý u svého přijímače a s chvějícím se tělem, s nedočkavostí přímo hltá každé slovo co přinese další volání.

„Haló, volá Praha, jsme napadeni, pomozte nám, střílí se zde, voláme českou policii a české četnictvo, okamžitě nám přijďte na pomoc“.

Toto volání proniklo tělem každého Čecha. Na toto volání dostavovali se kde kdo mohl i s holýma rukama, nastal boj na život a na smrt a každý si musel nějakou zbraň vybojovat. Němečtí vetřelci české vysílačky se zmocnili, byli první padlí i ranění. Hned se začalo vysílati v českém jazyce. Ale čeští vysílatelé pro všechny možné případy měli již za okupace na černo zřízenou tajnou vysílačku na jiném místě ve sklepení. Podařilo se několika vysílatelům uniknouti živí ze spárů německých vrahů a dali se znovu do práce s touto postranní vysílací stanicí okamžitě hlásili zprávy českému národu, vyvraceje lživé vysílání zpráv vysílačky Praha I, obsazené německými vetřelci.

Praha se stala bojištěm, byla celá ve válečném stavu proti německým vrahům. Hned se začaly stavět barikády po ulicích a mladí lidé spěchali na barikády, aby pomohli hájit Prahu před německými vetřelci. Bylo málo zbraní a každý si musel nějakou zbraň vydobýti. Byla to zkouška nerovná proti po zuby ozbrojenému vetřelci. Barikádníci se, jak bylo možné, statečně drželi. Němečtí vetřelci svou dělostřeleckou palbou, motorizací a převahou drtili barikády a naši stateční obránci drželi své pozice do krajnosti. Již po dva dny drží ve dne v noci nevyspalí, ustydlí své bojové pozice na barikádách. Již se zdálo, že podlehnou přesile. Český rozhlas volá o pomoc americkou armádu, která se nalézala toho času někde u Písku. Tato armáda dala se na pochod ku Praze, dorazila k Benešovu a k Plzni a zůstala dle dohody spojenců státi na demarkační čáře. Dostavily se oddíly Vlasovců, které se toho času nalézaly v blízkosti Prahy a vrhly se na Němce a tím ulehčily našim barikádníkům. Vlasovova armáda byla sestavena z ruských zajatců v Německu pod velením generála Vlasova a byla určena bojovat po boku Němců proti rudým. Vlasovci chtěli zachránit svůj protinárodní čin, kterým se prohřešili v boji po boku německých vrahů proti svým bratrům na Rusi. Tímto svým činem sice Praze velmi prospěli a zachránili mnoho, ale ruský národ to neuznal a byli odsouzeni jako zrádci ruského národa. Musíme jim také poděkovat za přispění svou činností naší Praze a celému národu. Čekal je zlý osud, byli určeni k zániku tak či onak. Kdyby byli neutvořili armádu po boku Němců byli stejně Němci pobiti, jenže byli by padli čestně jako všichni příslušníci Rudé armády, takto jsou uznáváni jako zrádci ruského národa.

Americké vojsko stojí u Benešova na demarkační čáře a Praha volá marně. Praha volá Moskvu a naléhavě prosí o pomoc. Zlá situace, již již se zdá, že podlehnou, bojovníků stále přibývá, zbraní také, ale to všechno nestačí, neb německé posily se přibližují ku Praze. Německé dělostřelectvo ostřeluje nemocnice a různé významné objekty a kulturní památky, jako Prašnou bránu, Staroměstskou radnici, kde byl zničen všemi Čechy milovaný pražský orloj se svými dvanácti apoštoly, chlouba Pražanů.

Naši se stále statečně drží a věří v blízkou pomoc, že přijde, že musí přijít a hájí vše, co se uhájít dá. Krev teče na všech stranách, na to se nikdo neohlíží, jen každý vidí osvobozenou Prahu od německých katanů a stále se každému před očima vynořuje myšlenka zvítězit a zvítězíme za každých sebevětších obětí.

Praha, s nevyřslovnou radostí všech Pražanů i všech Čechů dočkala se chvíle, na kterou tak toužebně čekala. Moskva uslyšela volání Prahy a proto generalisimus Josef Stalin, vrchní velitel všech armád rudé fronty vydal spěšné nařízení k okamžitému zásahu. Rozkaz generálu Ždanovovi, který byl velitelem jedné pancéřové armády, totiž skupiny na oderské frontě v severozápadním Německu, aby okamžitě, přes všechny překážky, které mu přijdou v cestu, se vydal co nejrychleji na pomoc Praze. Tak se stalo dne 9. května 1945, že generál Ždanov, přes všechny překážky, které se mu stavěly v cestu ze strany německých hord z Drážďan, podle řeky Labe se v krátkém čase se svou pancéřovou armádou dostal ku Praze.

Katan Čechů v Protektorátu, K.H.Frank, vida, že válka je prohraná, pomocí rozhlasu pronesl k českému lidu krátkou řeč, v které chtěl očistit svou krvelačnou osobu. Bylo již pozdě na očistu své panovačné osoby a zločiny napáchané za jeho pyšné éry v Čechách a na Moravě.

Rudá pancéřová skupina pod velením generála Ždanova se rozjela po pražských ulicích a se svou houževnatostí, bojovností a svým válečným uměním drtila každý německý odpor a vyčistila Prahu od německých vrahů, kteří ještě v posledních hodinách odporu dopouštěli se nejhorších zvěrstev na civilním obyvatelstvu, ženách a dětech.

Toho času již také vyzvaly velmoci německé vrchní velení, aby složili zbraně, neb další odpor je marný. Německé vrchní velení přijalo kapitulaci a na různých úsecích fronty skládali zbraně, tu a tam ještě jednotlivé skupiny kladly odpor, ale ten byl také v několika dnech zlomen.

Ano, teď přišlo to pravé jaro, to jaro tak dlouho očekávané, jaro pro každého člověka, jaro pro každý národ, jaro pro celý svět. Dostali jsme se z okovů, pouta jsou již přetrhána a každý svobodně vydechl, s láskou žítí, v pokoji a míru. Celá naše osvobozená zem v záplavě vlajek jásá a v duchu mnohý děkuje Bohu za neocenitelný dar, kterého se dostalo po více jak šestiletém utrpení našemu československému národu.

Nesmíme niky zapomenout, musíme vždy býti neskonale vděční tomu nejvyššímu, který dobro rozlišuje od zla a spravedlivě soudí. Německé vojenské oddíly pochodují zpět směrem na Benešov do odzbrojovacího pásma Amerikánů a snaží se uniknouti Rudé armádě, aby jim nepadly do náruče, neb si byly vědomi zla, které napáchaly na bezbranném ruském lidu.

Ustupující německé vojsko na pochodu odhazovalo různé zbraně a náboje, takže jsme byli nuceni vše sbírat.

Jakmile byla ohlášena znovu dobytá svoboda, byl zvolen prozatímní národní výbor, který se staral o bezpečnostní opatření ve svém katastru. Hasičský sbor a všichni mladí muži měli stálou pohotovost a udržovali ve dne v noci hlídky. Tato hlídka byla vybavena střelnou zbraní a procházela obcí, neb bylo nebezpečí krádeže a loupeže od rozprchlých německých hord. Práce na polích byla zastavena a každý nad vítězstvím republiky a porážkou Němců byl tak dojat, že na nic jiného neměl ani pomyslení.

Německé loupežné tlupy přešly a za nimi v patách stíhající Rudá armáda. Přišli Rudí, ano ti Rudí, kteří od Němců k smrti nenáviděni, vším možným způsobem haněni, za vrahy a loupežníky považovaný ruský národ. Ano, přišli ti Blaničtí rytíři, na které jsme tři sta let čekali, aby nám pomohli zahnat naše staré vrahy Pobělohorské. Přišli se slávou, přišli z daleka od východu, nesa s sebou vavříny vítězství do našich milovaných zemí. Český lid jásá a vítá tyto neznámé hrdiny ze Svazu sovětských socialistických republik. Byli to opravdoví Blaničtí rytíři, kteří z prachu povstali a do prachu uléhali. Čeští občané na okraji měst a obcí stavěli těmto hrdinům na uvítání slavobrány s různými hesly jako „Vítáme vás“ anebo „Vítáme Rudou armádu“ a opatřeny též vlajkou rudou a vlajkou československou.

První ruští vojáci, kteří se objevili dne 12. května 1945 v naší Roztěžské obci, byli dva ruští vyzvědači, kteří přijeli od moravské strany na motocyklu Jawa. Tito dva hrdinové stíhající německé vrahy, přibyli do naší osady o páté hodině odpolední a byli s láskou a přátelsky uvítáni vším obyvatelstvem osady a pohoštěni. Řidič té motorky byl prostřední postavy, snědý, vzezření cikánského, mluvil ukrajinsky a pocházel ze Stalingradu, o kteréžto to město se urputně bojovalo a bylo úplně proměněno v trosky. Druhý voják, menší, s jednou zlatou hvězdou na rameni v hodnosti majora, opatřen samopalem, pocházel z Moskvy a mluvil rusky.

Tito dva první slovanští hosté z bratrského Ruska byli nadšeni z uvítání, v naší obci přenocovali ve zdejší zámku. Vzápětí nato, druhý den, valící se po všech silnicích a všemi směry od východu Rudá armáda, řada všech lehkých i těžkých zbraní byla takřka nekonečná. Pancéřové obrněné vozy, tanky, dělostřelectvo všech ráží, pěchota, valící se po státních silnicích třemi proudy směrem ku Praze. Po okresních silnicích ve dne i v noci tisíce koňských

spřežení, trén a jezdecké pluky, které všechny tyto postupující voje za krásných květnových suchých dnů byly zahaleny silničním prachem tak, že divák měl dojem, že všechny silnice hoří. Ano tak také vypadal každý voják, koně, vozy a vše pod spoustou usazeného a zviřeného silničního prachu k nepoznání. V nočních hodinách byla krásná podívaná na množství vypalovaných různobarevných světelných raket, které Rudá armáda na postupu pro orientaci rudých vojsk a také jako upozornění na svůj radostný příchod do naší osvobozené země.

Postupující spojenecké armády do Německé říše měly již předem ustanovená pásma, která z velmocí se svou armádou obsadí. Jižní Čechy od Tábora, Benešova, Plzeň, Karlovy Vary a nahoru až k hranicím Saská bylo americké okupační pásmo a proto bylo obsazeno americkou brannou mocí. Od tohoto pásma na západ a sever bylo obsazeno Rudou armádou. Ruské okupační vojsko pochoduující od východu přes naše kraje dorazilo až k okupační čáře americké, kde si spojenecká vojska podala ruce na zdar vítězství proti společnému nepříteli v této strašné válce.

Rudí se usídlili v Praze a okolí a postupně procházeli naším hlavním městem a všude srdečně vítání českým obyvatelstvem na znamení díků Rudé armádě za šťastné ukončení a za neskonalé zásluhy Rudé armády naší české vlasti. Pochodovali Prahou také proto, aby si každý odnesl vzpomínku na naše krásné město a jeho lid, aby znal jeho povahu a jeho neskonalou touhu žít po boku svého mocného slovanského národa ruského.

My, jako malý národ, radujeme se z toho a jsme hluboce šťastni, že se můžeme vždy opřít o toho, který nás nikdy nezlamal a doufáme v jeho přátelství jak v míru, tak i ve válce. Český národ choval vždy vřelé sympatie k ruskému lidu a vždy jsme si rádi zpívali „Rus je s námi, kdo proti nám“, to bylo vždy každého Čecha přání a tím si vždy ulehčil proti rozpínavosti pangermánského tlaku na východ. Na to byly povolány některé ročníky starších bývalých vojáků a spolu s partyzány obsazovali pohraniční území, aby zajišťovali náš národní majetek před zkázou neb odvečením do Německa německým obyvatelstvem v našem pohraničí. Dále byly povolány ještě jiné mladší ročníky, které byly cvičeny ruskými instruktory v duchu Rudé armády.

V cizině se tvořily naše odbojné skupiny proti německým lupičům. V Jugoslávii tyto skupiny bojovaly spolu s jugoslávskými partyzány po celou válku proti hordám německým. V Anglii byla utvořena česká pancéřová brigáda, která se probíjovala přes Německo do naší vlasti, ba i v letectvu bylo mnoho Čechů, kteří svými odvážnými lety pomáhali bourat prohnité Německo.

Začátkem února r. 1942 v Buzuluku v Rusku, byla organizována a zřízena pod velením generála Ludvíka Svobody Československá armáda, která 30. ledna r. 1943 odešla na frontu. Spolu s Rudou armádou bojovala mimo jiné u Charkova a Sokolova, kde v urputném vítězném boji padl kapitán Jaroš, muž proti muži na Dukle, kde padlo mnoho těchto statečných českých a slovenských bojovníků za česká práva a českou vlast. Zbytek této armády se probíjoval přes Slovensko a Moravu do Prahy. Na postupu ku Praze projela jedna skupina dělostřelecká přes Roztěž a přenocovala na zámku a zrána postupovala zase ku Praze. Generál Ludvík Svoboda, přibýv se svou armádou do Prahy, byl všude slavnostně vítán a obyvatelstvo s největším nadšením a v pohnutí nevýslovné radosti vzdávala hold našim zahraničním bojovníkům, kteří se vrátili po několika dlouhých letech do osvobozené vlasti. Také pancéřová armáda z Anglie byla nadšeně uvítána a pancéře ověnceny kvítím a někteří směli mladí občané, dojeti radostí nad příchodem těchto udatných božích bojovníků, naskákali na tanky, aby okusili jízdu na těchto zkázonosných zbraních.

Praha jásá a oslavuje, ba i na venkově není ještě tohoto oslavování u konce. Naše vláda, která s panem prezidentem přibyla ihned po dobytí našeho hlavního města z Košic na Slovensku do Prahy a hned se ujala cele znovubudování našeho Němci vydrancovaného státu. Musela především učinit výzvu obyvatelstvu a všemu lidu dobré vůle: „V první řadě musíme zanechat stálého oslavování a přikročit k práci budovatelské, proto vyzýváme všechny pracující lid všech složek národa, zapojte se všude do práce, neboť práci přivedeme naší znovuzrozenou republiku k pokroku a blahobytu všech vrstev národa. Proto voláme všichni do práce a dobývat chléb pro všechny, kteří pracují, abychom uživili všechny ty, kteří mají republiku rádi a mají pochopení pro radostné žití v naší vlasti.

Podle schůzky tří mocností, konané v Berlíně, bylo vyhověno československé žádosti, aby německý živel z naší vlasti byl přesídlen do nitra Německa. Tak se stalo podle dekretu Košické vlády, v čele s panem prezidentem Edvardem Benešem a počalo obsazování německých usedlostí v pohraničí. Toto ohromné přemísťovací dílo má nemírnou historickou cenu pro příští generace celého našeho národa československého. Zmizí všechny ty bouře páchané pohraničními Němci, starými přistěhovalci do českých zemí z dob nevolnictví, utlačování a poroby našeho českého národa.

Dva a půl milionů Němců žijících na československém území a několik set tisíc Maďarů na Slovensku bude odsunuto z našeho území, aby český člověk mohl z plných plic dýchat čistý český vzduch prost všech německých zloajných, páchnoucích po krvi, cizáckých bacilů.

Budujeme svůj národní stát Československý, stát míru a pokoje mezi všemi lidmi dobré vůle a spolužití se všemi národy světa, které opravdu milují mír a přejí si spokojenost a blahobyt. Staré pořekadlo praví, když chceš mír, připravuj válku. Nesmíme zahálet, neb nepřítel nespí, abychom nebyli překvapeni. Musíme si znovu vybudovat naši statečnou československou armádu a musíme býti stále připraveni pro každý případ a každý okamžik na přepad ze strany našeho velkého souseda německého.

Čechy a Morava podle hitlerovského německého plánu měla být navždy připojena k Německé říši. Český lid měl býti z jedné třetiny, a to intelligence, vyvražděna, druhá třetina vystěhována, všichni majitelé nemovitostí a ostatní dělný lid za otrokáře německých hyen a k poněmčení. Ale pravda a spravedlnost vládne nad námi a nesmělo se tak státi, neboť pravda budiž v našem lidu a víra ať je v nás.

Němci po počátečním vítězstvím na všech frontách, omámeni bludem a zfanatizování militarismem, octli se na nejvyšším bodě šikmé plochy a řítili se do temna největšího bahna všech lidských pokolení. Čeho všeho německí bandité byli schopni, jsme si nedovedli během okupace ani představit. Po porážce Německa se provalila všechna ta ukrutenství a zvěrstva páchaná německou krvelačnou rukou ve všech státech, kam vkročila německá okovaná bota. Ano, tato prusácká bota, objevivší se dne 15. března roku 1939 na české půdě, začala řídit nemilosrdně bez shovívavosti a podle plánu.

Protektorátní vlády, úřady, průmysl a zemědělství, vše bylo pod kontrolou a komandem německých tak zvaných protektorů, kteří zaujímali nejvyšší moc nad veškerou činností v Čechách a na Moravě.

Statisíce mladých mužů i dívek bylo posíláno do Německa na práci, kde za nedostačujících životních podmínek museli pomáhati roztáčet kola německého válečného průmyslu. Lidice a Ležáky zůstanou nám živým vykřičníkem v dějinách našeho národa.

Lidické oběti, o kterých nám budou podrobně psát naše dějiny, zůstanou výstrahou nám i příštím pokolením, o ukrutnostech páchaných německými vrahy na mírumilovných občanech obcí Lidic a Ležáků. To byly první hromadné oběti zločinu spáchaném na bezbranném českém obyvatelstvu. Zavřeny byly všechny vysoké školy. Na pražské Karlově univerzitě, byli pochyťáni demonstrující studenti, několik vedoucích bylo zastřeleno a ostatní zavřeni po koncentračních táborech v Německu, kde byli různým nelidským způsobem týráni a značný počet byl umučen k smrti a popraven. Německá policie slavila stále své orgie, tisíce a tisíce nevinných občanů bylo popraveno za obzvláště krvavého protektora Heidricha jen pro výrok, že souhlasí s atentátem na tohoto protektora, na tuto německou stvůru a často na udání našich českých lidí gestapu, byli bez rozsudku německých žoldáků, podle stanného práva zastřeleni. Státisíce odvezených do koncentračních táborů na různá německá místa, kde k tomu účelu byly zřízeny různé mučirny co jenom lidský mozek může vymyslet. Některé z mnoha uvádím, plynové komory, kam v masách byly vehnány oběti a potom pomocí plynu usmrčeny. Hladomorny, kdy byly oběti trýzněny hladem tak, že to byly živé mrtvoly, jen kosti potažené lidskou kůží. V zimě a v mrazu byli vězni vyhnáni ven na prostranství a museli se svléknout donaha a byli v tom stavu jednu až dvě hodiny a přitom byli bití různým surovým způsobem, že mnozí upadli do mdlob a byli surovými pochopy udupáni k smrti.

To je jenom malá ukázka o zvěrstvech páchaných v polovině dvacátého století německým národem, který se považoval za nejkulturnější národ světa. Ano, německý národ klesl v této válce o čtyři tisíce let zpět do dob pohanských kanibalů.

Hitler, strůjce a vůdce nacistického hnutí v Německu je odpověden za veškerý hrůzostrašný masakr spáchaný všude, kam jenom německá bota vkročila. Máme v paměti 15. březen roku 1939, když německé hordy přepadly Čechy a Moravu. V šest hodin ráno za zvláště kritického počasí, ve vichřici se sněhem, přihnaly se hordy ze všech stran a obsazovaly všechna města a dědiny. Měli jsme dojem, že peklo se otevřelo a všichni čerti s luciferem v čele, za pomoci vichřice se rozběhli po naší krásné mírumilovné vlasti, aby ji rozdupali a navždy celý národ od kořene zničily. Byli jsme oslepeni a nevěděli jsme, že by tak vysoce kulturní národ mohl propadnout k tak nízkým pudům a zvěrstvům páchaných na lidských duších i tělech každého věku. Největší masakr, který Němci páchali hned od samého začátku této války byl prováděn na Židech. Od nastolení nové vlády a uchvácení moci nad Německem obrnacistou Adolfem Hitlerem, počalo dílo proti Židům. Židé byli všude pozatýkáni a uvrženi do koncentračních táborů a jejich majetek byl prostě zabrán, nebo-li ukraden. Po obsazení Čech a Moravy německými hordami byli též všichni Židé označeni žlutou pěticí hvězdou a byli vyloučeni z veřejného života, čekající na okamžik, kdy budou odvedeni neznámo kam, říkalo se na práci. Po válce se však dozvěděl celý svět, že nacismus, kam vkročil svou okovanou prušáckou botou, páchal mimo jiné na Židech ukrutná zvěrstva, neboť na dva miliony Židů v Němci obsazených zemích Evropy, bylo vyhubeno různým způsobem. Musely se kopat hromadné šachty a potom Němci přiváděli jeden transport za druhým. Židé obojího pohlaví, starci i děti byli nuceni svléknout se až do spodního prádla a takto byli nuceni vstoupit do šachty jeden vedle druhého obličejem k jedné straně. Takto připraveni na onen svět a za nimi v týlu německý kat s rychlopalnou puškou, který v několika okamžicích položil spoustu Židů. Přišel druhý transport, který po svléknutí šatstva musel vstoupit do šachty a po teplých mrtvolách, ba ještě po položivých svých soukmenovcích, aby byli položeni, museli je srovnati jeden podle druhého a potom zaujmout ta samá postavení jako jejich předchůdci. Když šachta byla plná hrůz, šatů a plná srdce rvoucích výkřiků do nebe volajících po odplatě jejich krvelačných německých šelem a katanů, museli další židovští soukmenovci šachtu zaházet a novou šachtu pro sebe vyházet a proces se opakoval tentýž.

Jaká hrozná muka prožívali nejenom Židé, ale všichni národové, které přišly do styku s národem, který svou duši poručil do rukou a náruče d'ábelské moci. Hitler, ochránce německé kultury, který s ohromnou vervou hlásal celému světu o mírumilovném spojení se všemi, kteří miní s německým národem spolupracovat.

Ano, tak hlásal první kat německé velkoříše Adolf Hitler a jeho d'ábelská slova létala éterem do celého světa. Hitler nebyl sám, neb měl také své spojence, a to Itálii, Japonsko a Španělsko, kteří věrně po boku Němců dobývaly a pokořovaly celé národy světa. Ale toto nás tak nezajímá, jako náš nebezpečný soused Němec. Proto musíme být stále připraveni a za žádnou cenu nesmíme věřit nikomu na světě a musíme se spoléhat především jen a jen sami na sebe. Musíme být všichni dobré vůle, v míru žít, v bratrství a lásce, v souladu a poctivosti jeden s druhým a potom se nemusíme báti nikoho.

Němci stále pracovali na různých nových vynálezech, nových zbraní, jak jsem již uváděl, F I a F II nebyla dosud ještě dokonale přezkoušena. Dále němečtí vědci stále pátrali po tajemství atomové bomby.

S touto zbraní je předčila Amerika, která tuto novou strašnou zbraň použila ke konci války. Americké letectvo shodilo pro výstrahu jednu atomovou bombu na město Hirošimu v Japonsku. Účinek této atomové bomby byl strašný. Celé město v okruhu několika km bylo úplně srovnáno se zemí a všechno živé padlo za oběť této strašné zbraně. Nato podala Amerika Japonsku ultimatum, aby složilo zbraně, nebo že celé Japonsko bude srovnáno se zemí a proměněno v trosky.

Japonsko donuceno pod účinkem té nejzlobnější zbraně světa podlehl pod nátlakem americké výzvy a složilo zbraně. A tak skončila válka i mezi Japonskem a Amerikou. Tato atomová bomba byla při mírovém jednání také jako politická zbraň použita proti Rusku, ale odmítnutá ruským zahraničním ministrem Molotovem, že není žádným tajemstvím složení atomové bomby a tím byla dána sprcha americké atomové zbraně. Totiž tímto vyjádřením Molotova nikdo nevěděl zda-li Rusko nezná již také tajemství této strašné zbraně. Rusko mělo mnohem lepší atomovou bombu, totiž chleba a mír všem národům světa a tato bomba měla lepší účinek. Lidstvo celého světa si přeje mír a chleba a nikoliv americkou atomovou bombu, která by přinesla záhubu a zánik celého lidstva na této planetě.

A ještě si krátce povíme proč Američané neosvobodili Prahu. To je tajemství amerických vojenských kruhů, které neodůvodněně a zbytečně rozvířily pohnutky nečestné a provokační. Byl to předně americký plán na zotročení Evropy a snaha amerických imperialistů rozvést třetí světovou válku. Reakční kruhy Anglie a Ameriky chtěly smazat zásluhy vojensko-hospodářskou moc socialistického Sovětského svazu. Američané používají všech možných prostředků, falzifikátů, pomluv a provokačních diskuzí, aby zastřeli fakta, proč Američané na volání Prahy nepřispěli na pomoc. Čechoslováci věděli, že v květnu r. 1945, když byla pomoc nevyhnutelná „přátelé za oceánem“ nevyužili svých možností a na pomoc nepřišli.

V roce 1941, dne 24. června v New York Times uveřejnil článek o zesnulém prezidentovi Rooseveltovi jeho nástupce Harry Trumen toto podivuhodné prohlášení „Uvidíme-li, že vyhrává Německo, musíme pomáhat Rusku, uvidíme-li, že vyhrává Rusko, musíme pomáhat Německu“. Této politiky se drželi předáci americké armády v květnových dnech r. 1945 když Československá národní rada volala rozhlasem o pomoc.

Západní přátele věděli, že Pražské povstání rozpoutali nejlepší lidé Československa v čele s komunisty. Přátelé američtí mysleli, že němečtí Schörnerovi bandité vyřídí pražské vzbouřence a proto vyčkávali. Sovětské tanky viděla celá Praha, ale nikdo v Praze ani u Prahy neviděl americké nebo anglické tanky. Toho času existovala demarkační čára, kterou neměla podle dohody podle spojenecké smlouvy, spojenecké armády překročiti. Šlo tehdy o záchranu Čechoslováků a poskytnutou pomoc opatření humanitnosti a milosrdenství a v takovémto případě neexistuje žádná demarkační čára po celém světě. Americké kapitalistické kruhy o záchranu svého amerického velkokapitalistického běsu podněcují všechny lid v demokratických státech proti komunistickému Rusku.

A proto, po úpěnlivém volání Prahy Američané, kteří toho času tábořili pod velením generála Patona v blízkosti Prahy u Berouna, Plzně a u Karlových Varů, nepřišli na pomoc. To byla politika americká, která měla zapuštěny kořeny již v začátcích této světové války, vůči Sovětskému svazu, ačkoliv společně bojovali proti největšímu nepříteli lidstva – nacistickému Německu. Chybí nám ještě velmi mnoho, aby na světě zavlál prapor věčného míru a spokojenosti mezi národy.

Zásobovací způsob v letech 1939 – 1945

Podle vzoru Německa, které již od roku 1935 mělo vše zavedeno na lístky, byl v Protektorátu Čechy a Morava zaveden tentýž systém. Postupně byly zavedeny lístky na potraviny, a to každá osoba obdržela jeden lístek na dobu čtyř neděl, na kterém byly čtverečkovité útržky s vyznačeným počtem dkg – gramů různých potravin, které si mohl majitel lístku u svého obchodníka za přesně stanovenou cenu odebrat. Dále byly taktéž i lístky na umělé tuky, na sádlo, máslo, lůj, maso, salám a různé masné výrobky. Dále byly lístky na mouku, chleba, housky atd. Cukr měl též zvláštní lístky. Též i mýdlo nebylo bez lístku. Také byly zavedeny uhelky a dřevěnky. Jaká potíž byla s uhlím a jak dlouho muselo se čekat na nějaký ten centík uhlí, které v plotně často leželo jako kámen, za cenu 34 korun za metrický cent. Dříví obdržela jedna rodina v této době na celý rok 2 – 3 metry I. třídy za cenu 100 – 110 korun. Též látka na obleky, prádlo, nitě, různé jiné věci oděvní, vše jen na body. Kanafas, prostěradla, slamníky, atd. jen na zvláštní povolenku vystavenou starostou obce. Ani na obuv nebylo zapomenuto. Ten, kdo neměl starou zásobu, byl na tom moc bledě. Ještě mohl dostat lístek na nějaké papuče, cvičky, bačkory, ale obuv do práce nebyla k mání, neboť starosta na tuto koženou pracovní obuv obdržel na čtyři neděle pouze jeden lístek pro celou obec Roztěž a Lhoty. Abych poznamenal, lístek každý obdržel, ale zda-li vždy dostal zboží, které by chtěl, bylo záhadou.

Samozásobitel, totiž zemědělec, neobdržel lístky na mouku a mlýnské výrobky, neboť on obdržel mlecí povolení, na kterém bylo značeno množství obilí ku semletí na dobu čtyř neděl: dvacet jedno kg žita nebo pšenice, neb pšenice a žito dohromady. to bylo v začátcích, po nějakých čtyř pěti měsících bylo ubráno a sníženo na šestnáct kg na čtyři neděle. Od 15. března r. 1941 byla tato dávka snížena na čtrnáct kg až do 7. září toho roku. Zbývající množství, které každý měl pro svoji samozásobitelskou dávku ponecháno až do 15. září, musel do 10. dubna 1941 odvésti obilní společnosti, to je některému komisionáři, v našem případě hospodářskému družstvu Malešov. Kdo si vezl obilí do mlýna, musel mít s sebou mlecí povolení, neb to bylo přísně kontrolováno a též citelnými pokutami neb vězením trestáno. Žádný nesměl vésti obilí více, než co stálo v mlecím povolení. Žádný nesměl nikomu jakékoliv zemědělské plodiny odprodati a neb darovati, všechny byl nucen odvésti do hospodářského družstva, neb komisionáři.

Na pilách nebylo možno dostat prkno, veškerý prodej řeziva byl zastaven, jen na zvláštní žádost v případě stavby, neb nutné potřeby něco obdržel. Drobné hospodářské nářadí a náčiní ze železa nebylo též vždy ke koupi. Žebříky jakéhokoliv druhu, když byly ke koupi, bylo možno obdržeti je za jednu korunu, později vůbec nebyly k dostání, jen na poukaz. Vše mělo svou cenu, kterou určoval cenový úřad v Praze.

Majitelé dojníc měli vyhrazeno na jednu osobu si ponechat tři čtvrtě litru mléka denně a v tom již měl započítáno máslo pro svoji potřebu a neobdržel lístek na máslo, ostatní mléko musel odvésti do mlékárny, pro nějž si každý den mlékař z Kutné Hory přijel.

V Malešově byla zřízena sběrna vajec pro zdejší obvod. Každý chovatel drůbeže musel udati počet slepic a z každé slepice musel ročně odvésti 65 vajec poznamenané na pouku číslem 50/xx, to znamená 50-číslo vesnice a spodní číslo popisné nebo domovní. K tomu účelu každý obdržel za poplatek zhotovené razítko, aby nemohl nikdo odevzdávat vejce zkažená a tímto způsobem se hned na to přišlo od koho je a bylo mu vráceno. Též i husy se musely odvádět.

Ve čtvrtletních lhůtách bylo sepisováno veškeré hospodářské zvířectvo, vše co mělo hlavu a nohy. V různých obdobích byly nucené dodávky dobytka hovězího a vepřového, též byl nucený výkrm prasat. Od nového roku 1941 musel každý, kdo chtěl prodat kus nějakého dobytka na porážku, musel jej odvésti na stanici pro soustřeďování jatečního dobytka, která byla zřízena pro tento obvod v Kutné Hoře. Později se odvádělo do hospodářského družstva v Malešově a odtamtud po železnici na určená místa.

Všichni řezníci, kteří dříve volně nakupovali, poráželi a prodávali maso, byli nuceni jezdit na příslušné místo porážky v Kutné Hoře, kde jim bylo podle přihlášených osob na lístky vydáno určité množství masa na určitou dobu a muselo se všude platit za hotové. Žádný si nemohl poručiti já chci to, neb ono, jaké bylo, takové bral a byl rád, když ho dostal a jen na lístky, osobu a den a více ani deko. Taktéž bylo i se sádlem a uzeninou.

Všichni chovatelé holubů byli nuceni se přihlásiti u holubářského spolku a zaplatit dvacet osm korun příspěvků mimo dalšího poplatku. Od 15. března 1941, výnosem nového nařízení, všichni holubi musí být okroužkováni a jeden kroužek k dostání u zmíněného spolku za cenu 50 haléřů. Neokroužkování holubi do konce března 1941 museli zmizet.

Volné kdysi týdenní trhy na vejce, máslo a drůbež byly ty tam, neb vše muselo na patřičné místo do sběren a odtamtud šlo vše do obchodu, kde se prodávalo na přidělové lístky za pevně stanovenou cenu na váhu. Poznámávám, že vajíčka se prodávala též na váhu, kde ve sběrně, na tento obvod v Malešově, bylo váženo a dle váhy a jakosti byly označeny a pakovány do beden k dalšímu transportu do obchodu a prodejen.

Dne 1. ledna 1941 podle vyhlášky a nařízení ústředního svazu pro mléko a tuky, každý majitel dojnice byl povinen vésti záznam nadojeného mléka. K tomu účelu obdržel každý za poplatek tištěný tiskopis. Na tomto tiskopisu byl uveden stav dojníc. Každá hospodyně byla povinna každý den zapsati počet litrů nadojeného mléka. Dále zaznamenati kolik litrů prodala na lístky, kolik litrů odvedla do mlékárny a kolik litrů spotřebovala pro domácí spotřebu. To vše bylo kontrolováno, po případě i přezkoušeno na místě samém při dojení. Nesprávné údaje a záznamy byly přísně trestány.

Byly pořádány sbírky různých kovů, hadrů, papíru, kostí, skla a gumového starého materiálu. Majitelé automobilu, pokud jim nebyl okupanty zabrán a neměli povolení k jízdě, byli nuceni odevzdat gumové pneumatiky od svých motorových vozidel. Též gumové pláště, jakož i duše jízdních kol nebyly k dostání a byly jen na zvláštní poukaz. Málo věcí bylo, které by byly volné. Bylo-li něco volné, nestálo to za nic a bylo to poměrně drahé. Jeden pár bot vysokých stál pět set, ba i více a na černo koupené dva až tři tisíce korun. Jeden lepší sváteční oblek dvanáct set i více a na černo tři i více tisíc korun. Vlněné zboží vůbec nikde nebylo k dostání, snad někde pod rukou, kdo měl něco schovaného ze staré zásoby, ale to stálo prachy.

Bylo těžko shánět materiál na stavbu, neb to dalo mnoho vycházení a prošení, ještě snad když přišel s kusem prasete neb husou, tak byla již trochu naděje. Stavba byla povolena jen v nejnnutnějším případě.

Hned po našem obsazení Němci, byla stažena naše kovová měna, stříbrné mince byly staženy a Němci uloupeny a odvezeny a zůstaly nám je drobné padesátníky, pětadvacátníky, dvacetníky, desetníky a pětihaléře. Papírové bankovky byly též staženy a nahrazeny jinými v německo-českém ražení. S příchodem říšského vojska do Protektorátu Čech a Moravy byla sem přinesena říšská měna. K porovnání jedna říšská marka se rovnala deseti protektorátních korun. Lidé z obavy ze zhroucení naší měny začali překotně vybírat úspory z peněžních ústavů. To bylo zamezeno tím, že peněžní ústavy byly nuceny zastavit nesmyslné vybírání vkladů z peněžních ústavů. Jen ve výjimečných případech byla vyplacena určitá částka na živobytí, stavbu, pohřeb atd. Lidé do záložen neukládali, ale časem se vše zase ustálilo. Na nátlak peněžních ústavů a propagaci státního finančnictví, aby vkladatelé neměli obavu o svoje těžce nasbírané úspory. Tímto krokem se lidé zase vrátili zpět k peněžním úsporám. Úroky byly sníženy na 2 a půl % ze vkladu, ba později i méně.

Dne 7. února 1941 byly zaplombovány všechny domácí odstředivky a máselnice. Z toho důvodu samozásobitelé si mohli ponechat pro svoji potřebu snižující dávku mléka ze tři čtvrtě litru na půl litru pro osobu a den. Všechno zbývající mléko musel každý odevzdat mlékárně za jednu korunu a 70 haléřů za jeden litr mléka, za dovoz a upotřebení mlékárenských konví byla z toho určitá částka stržena. Máslovou dávku pro členy domácnosti mohl si každý příslušnou dávku – 30 dkg na osobu a měsíc odebrati přímo z mlékárny za cenu 35 korun za 1 kg.

Čím déle válka pokračovala, tak vše mizelo z obchodů, že mnohé nebylo vůbec k dostání. Obzvláště po příchodu Němců do našich zemí vše kvalitě mizelo z povrchu. Němci přišli k nám jako do země zaslíbené, kde bylo všeho hojnost a proto využívali své příležitosti. Co se jim líbilo skoupili a posílali do svých domovů, neboť znehodnocením naší koruny měli vše moc laciné a bylo v tu dobu ještě volně ke koupi.

Vyživovací agenda v obci Roztěži probíhala uspokojivě tak, že to vždy dobře dopadlo. Každý majitel pozemku přenechal na černo nějaký ten metráček obilí tomu, který neměl pozemků, aby mohl krýti plnou spotřebu chleba pro svou rodinu. Žádný nesměl hladovět, neb to byl příkaz doby, aby každý Čech utlačovaný německou zvůlí za svoji dřinu se mohl alespoň dostatečně nasytit. Byly to chvíle, na které se nezapomíná. Časté prohlídky, které se konaly ve všech obcích za asistence četníka a německých kontrolních orgánů. Ano, bylo to překvapení, když v obci časně ráno objevilo se až deset chlapů s aktovkou v ruce a rovnou ke starostovi. To už nebylo mnohdy ani kdy nějaké ty zásoby ukrýti. Zanedlouho byli všichni rolníci svoláni do hostince s pomocnou knížkou, kterou musel každý dle předpisu vše v nejlepším pořádku

zapsanou celou svou sklizeň. Na předepsanou výměru si mohl ponechat předepsanou částku osiva a brambor, samozásobitelskou dávku 13 kg na osobu a na čtyři neděle chlebového obilí, pšenice nebo žita. Ostatní vše byl nucen odevzdat pro veřejné zásobování a pro krmení německých spratků, nebo-li Hitlerovy mládeže.

To nebylo nic radostného, když musel obilí na černo schovávat před slídivýma očima kontroly. A běda tomu, u koho se něco našlo na černo schované, ten se octnul tam, kam se nikomu nechtělo. Na štěstí v naší obci to prošlo vždy dosti dobře, ač v jednom případě velmi zle. Mlýn Rabštejnka, majitel Boh. Procházka měl onoho času asi 40 q pšenice ve mlýně schované na černo. Nějaká mstivá osoba se o tom dověděla a zmíněný mlynář jí v něčem nevyhověl a bylo udání na německé gestapo. Gestapo přijelo z Kolína, udělalo prohlídku a obilí našlo a mlynář B. Procházka zatčen a odvezen do Kolína a podroben důkladnému výsledku. Nato byli zatčeni všichni ti, kteří to obilí tam měli. Všichni dostali mimo kopanců a facek za 1 q obilí 1 rok žaláře a mlynář B. Procházka byl odsouzen k trestu smrti provazem a byl popraven v roce 1943 v Praze a mlýn byl zapečetěn.

Vrátíme se opět k prohlídce, kam jsme byli svoláni ke kontrole. Obyčejně jsme byli svoláni do hostince u Bílků čp. 12. Tam jsme každý seděl jak na lavici obžalovaných. Tam již také obyčejně seděla kontrolní komise s četnickým strážmistrem a německým kontrolním orgánem a začal výslech. Kontrolní komise vyslaná okresním úřadem v Kutné Hoře přinesla sebou již příslušné listiny rolníků naší obce a na obecním úřadě záznam o dodávce jednotlivých rolníků. Jeden po druhém byl předvolán s pomocnou knížkou a porovnáváním mnoho-li má odevzdáno. Ke konci si vybrali několik občanů a udělali u nich po hospodářství generální prohlídku. Byli to naši lidé, museli před Němci ukázat svůj energický postoj, ale vcelku to provedli tak, aby to dobře dopadlo, neb měli sami též nasazený nůž na svém hrdle. Pro dobrou vůli a k umírnění té prohlídky každý občan dal nějaké to vajíčko, nějaké kouření a slavnou komisi jsme slušně pohostili. A když se ta pakáž najedla, tak zase zmizela a my jsme si oddychli a byli jsme rádi, že máme na nějaký čas pokoj.

Uznání

Plné uznání a vřelého díku v těchto pár řádcích vzdáváme všichni občané obce Roztěžské panu otci Františku Vašíčkovi a jeho synu Stanislavu Vašíčkovi, mlynáři z Karlova. Tito naši občané po dobu okupace zásobovali moukou a černým mletím široký okruh vesnic, které byly k tomuto mlýnu přiděleny, ba i vzdálenější hladovějící spoluobčané nešli ze mlýna s prázdnýma rukama. dostali mouku, a to vždy za cenu, cenovým úřadem stanovenou.

Byly to chvíle odvážných činů před čekajícím německým gestapem, které stále projíždělo po silnicích, číhaje na kořist, aby mohlo stále doplňovati popravené a umučené v koncentračních táborech. Tito naši občané pod častou kontrolou a ve stálém nebezpečí ve dne v noci nasazovali svůj majetek a své životy pro to, aby český občan pod vedením německých okupantů nehladoval.

To byly chvíle, které si musíme stále připomínati. Všechny dobré skutky, které občan občanu po dobu okupace, před německými katany ve svém srdci skrýval. Tato skutečnost zasluhuje plného uznání od všech, kteří měli na stole stále pořádný krajíc pěkného chleba a v neděli dostatek mírových buchet. Bohužel starý pan otec se nedočkal konce války, neb počátkem roku 1945 zemřel. Budiž mu země lehkou za všechno dobro, co pro lidstvo po celý svůj život vykonal.

Nesměl se nikdo vzpírat proti nařízení a musel každý si počínati tak, aby nejenom kryl sebe sama, ale též i své spoluobčany. Musel být každý opatrný na slovo a musel každý vědět co mluví a před kým. Nebylo možno každému věřit, kdo se nechtěl někam dostat, tak raději ani moc nemluvil.

Byli i v naší národní pospolitosti živly, které pro zavděčení Němcům a za úplatky byly sto zradit své spoluobčany. Takovýmto lehkomyšlným způsobem bylo v našich zemích tisíce a tisíce našich lidí pozatýkáno a popraveno obzvláště v době Heydrichiády.

Banky naše byly zbaveny zlatého pokladu, který Němci odvezli a natiskli nám za tři sta miliard korun papírových bankovek. Peněz jsme za německé okupace měli dosti, ale žádný si za ně nemohl ničeho koupiti. Z důvodů, že každý v první řadě nejraději potřeboval živobytí, kterého se nedostávalo velmi velmi mnoho, neb Němci násilně z nás vymáčkali tolik, že kdyby zemědělec, rolník, si nějakou tu zásobu pořádně neschoval, tak by to měl také tak utažené jako ten úředník neb dělník ve městě. O obchodnících nemluvím, neb ti přece různým způsobem něco vyčachrovali. Zboží všeho druhu stále ubývalo tak, že ke konci války už nebylo ničeho. Černý obchod vzkvétal za okupace tak, že nebylo to už jinak myslitelné. Obchody byly skoro prázdné a co v nich bylo, tak bylo pod pultem. Přišel-li zákazník do obchodu pro nějakou věc, byl odbyt slovy „bohužel nemáme, až nám něco přijde atd.“ a šel s prázdnou. Tento černý obchod se zakořenil do těla našeho národa tak dokonale, že v třetím roce našeho osvobození, nebylo možno koupit si již ani kapesník, neb nitě na šití atd., atd. Textil zmizel a pohltil jej černý trh, pijavice národa, neb tak zvaní „šmelináři“. Již nebylo možno dále trpěti, aby tito zbohatlíci a šmelináři se obohacovali lehkovážným způsobem, na úkor poctivých pracujících lidí a podkopával základy našeho státu. Musel přijít muž energického charakteru, aby udělal škrt přes rozpočet těm pijavicím našeho národa. Ministr vnitřního obchodu V. Čepička svým energickým postojem a svým rázným zásahem proti černému obchodu.. Zorganizoval koupi a prodej textilu u samého kořene, přímo v továrně. Odstranil velkoobchod, semeníště a zárodek šmeliny ve velkém. Provedl náhlou a rychlou kontrolu u všech velkoobchodníků a obchodníků s textilem a přišel na různá tajná skladiště zatajeného zboží, které se prodávalo na černo za keřaské ceny neb za potraviny. Všichni tito šmelináři byli potrestáni vězením, peněžitou pokutou, propadnutí nalezených textilních výrobků ve prospěch státu a v těžších případech i ztrátou koncese na vždy. Tímto způsobem přišla na světlo mnoho set tisíců km látek a různých jiných věcí. Továrny nesměly prodávat zboží nikomu mimo oblastní rozdělovny a tyto zase svým obchodníkům. Tímto způsobem bylo snadné kontrolovat každý kus hadru tak, že nemohlo přijíti nic na černý trh. Ale lidské mozky pracují tak, že se najde cesta jakým způsobem by se nechalo vše obejít pro šmelinu.

Přišel den prvního listopadu roku 1945, kdy každý občan musel předložit veškeré své poklady nashromážděné za války, ba někteří po celý svůj život. Spořitelní knížky a hotové peníze k prvnímu listopadu musely být přihlášeny a odevzdány do peněžních ústavů na vázaný vklad, z kterého dostal každý vyplaceno v nových penězích po pěti stech korunách.

Ten, který doufal v bezstarostný život a spoléhal na svůj lehký nabytý kapitál, byl zklamán a musel se chopit práce, aby mohl býti živ. Neřekli byste, že u některých jednotlivců to byly maličkosti, které z ničeho stouply v milionové sumy a na ty přišla ta největší pohroma.

V říjnu roku 1946 byl nucen každý přihlásiti svůj veškerý majetek a podle ustanovených směrnic musel každý zaplatiti dávku ze svého majetku a z přírůstku na majetku za dobu okupace. Bylo nutno sáhnouti k takovéto finanční operaci vzhledem k zruinovanému peněžnictví od německých okupantů v našich zemích. Nebýti tohoto zákroku, musela by se naše Československá republika finančně zhroutit.

Staré bankovky protektorátní byly staženy z oběhu a nahrazeny novými bankovkami v počtu okolo 80 miliard korun čsl. Těchto nových bankovek je o mnoho méně, ale mají cenu především cenu práce, kterou musel každý občan za ně vykonat a proto jsou milejší a jsou naše, proto jsme na ně hrdí.

Peníze peníze. Jsou stále na vázaném vkladu, nikdo si je nemůže vyzvednout, jsou jeho, vzpomíná na ně, přemýšlí co s nimi bude a jestli mu tam z nich něco zbude atd atd. S tím si nemusí nikdo lámat hlavu, máme to všichni nastejno, s výjimkou těch šmelinářů, kteří se snaží co možná nejvíc okrást své poctivé spoluobčany. Ale jde jim již také ta nenasytnost ke konci a začal již proti nim neúprosný hon, aby šmelinářská rakovina v našem národě bylo do kořene vymýcena a přísně se trestá ten, kdo byl polapen pro šmelinu.

Psáno ke konci roku 1946 a připomínám, že od 1. ledna roku 1947 vstupuje veškeré občanstvo republiky do dvouletého budovatelského plánu a tím učiněn první krok k zajištění rozkvětu a blahobytu naší drazé vykoupené republiky a celého našeho národa.

Volby

Volby do ústavodárného Národního shromáždění konané dne 26. května r. 1946 v druhé naší republice. Po zkušenostech z první naší republiky bylo nutno sáhnouti k omezení na nejmenší počet stran ve státě. Nechceme, aby stará stranickost a nevraživost se měla zase uplatnit v naší nové republice.

Máme lidovou demokracii a přejeme si, aby lid pochopil význam této Ústavy a pracoval společně a všestranně pro rozkvět a blaho naší nové republiky a všeho československého lidu. V této nové republice byly utvořeny čtyři politické strany podle volebního pořadí“

- 1. Komunistická strana československá*
- 2. Československá strana lidová*
- 3. Československá strana sociálně demokratická*
- 4. Československá strana národně socialistická*

Výsledek voleb Roztěž – Lhoty

Celkový počet voličů – 136

Odevzdáno počet hlasů stranám

<i>Komunistická strana československá</i>	<i>52 hlasů</i>
<i>Československá strana lidová</i>	<i>47 hlasů</i>
<i>Československá strana sociálně demokratická</i>	<i>18 hlasů</i>
<i>Československá strana národně socialistická</i>	<i>18 hlasů</i>
<i>Prázdný</i>	<i>1 hlas</i>

V zemích českých a moravskoslezských bylo odevzdáno celkem 5,490.696 hlasů, z toho bylo bílých lístků 19.430.

V těchto zemích připadá na jednotlivé strany

<i>Komunistická strana Československa</i>	<i>2,205.658 hlasů</i>
<i>Československá strana lidová</i>	<i>1,110.920 hlasů</i>
<i>Československá strana sociálně demokratická</i>	<i>855.771 hlasů</i>
<i>Československá strana národně socialistická</i>	<i>1,298.917 hlasů</i>

Slovensko

Konečné výsledky na Slovensku ukazují, že bylo odevzdáno celkem 1,608.715 platných hlasů a z toho bylo 12.625 bílých lístků.

Na Slovensku připadá na jednotlivé strany:

<i>Strana práce</i>	<i>49.983 hlasů</i>
<i>Demokraté</i>	<i>988.275 hlasů</i>
<i>Komunisté</i>	<i>490.257 hlasů</i>
<i>Strana svobody</i>	<i>67.575 hlasů</i>

Máme zde celkový výsledek voleb do ústavodárného Národního shromáždění a proto je třeba odstranit všechnu stranickou nenávist a bratrsky si podat ruce a pracovat svorně pro příští generace všeho československého lidu a blahobyť věčného národa.

Úmrtí římsko katolického kněze

Josef Pavel narodil se v Rychnově nad Kněžnou 10. března 1866, na kněze byl vysvěcen dne 14. července r. 1889. Jako kaplan působil ve Zdechovicích a Zbraslavicích a od r. 1893 působil v Bykání jako kaplan a od roku 1912 jako farář.

Veledůstojný Pán a biskupský konsistorní rada děkan kněz jubilár Josef Pavel zemřel dne 27. října 1946 ve svátek Krista Krále o třetí hodině ranní.

Tento kněz jubilant, který 53 roky sloužil věrně lidem věřícím na farnosti v Bykání, byl muž ryzího charakteru, upřímného srdce a nebyl žádný politik. Byl vzorem kněze tak, jak jeho kněžská povinnost nařizovala. Byl vzorem pastýře písma svatého a vedl svůj svěřený lid na své farnosti v duchu Kristově. V jeho farnosti a k němu přiřazených obcích byl tento pastýř všude vážen a ctěn. Byl upřímný k lidem a proto lidé ho měli také rádi.

Úmrtím tohoto jubilanta ztrácí celá farnost muže vzácného charakteru, upřímného srdce, dobromyslné povahy a přátelského ke každému. Je pochován v zámecké hrobce na malešovském hřbitově k věčnému odpočinku. budiž mu země lehkou a jeho dobré skutky a vzácnou jeho povahu.

Dr. Edvard Beneš podruhé prezidentem

Dr. Edvarda Beneše známe již z první světové války, kdy s tatičkem Masarykem organizoval odboj za svobodu národa a naši samostatnost proti utlačovatelům rakouské monarchie.

Tenkrát to bylo velkolepé dílo osvobozovací od těchto dvou vysoce prozíravých mužů, kteří neohroženě a s velkou obětavostí pomáhali bourat prohnílé Rakousko-Uhersko a na těchto troskách budovat samostatný stát Čechů a Slováků. Po úmrtí tatička Masaryka byl zvolen prezidentem Československé republiky dr. Edvard Beneš.

Nemohlo se jinak státi za všechnu starost o náš stát a národ, kterou nesl dr. Beneš na svých bedrech po několik desetiletí. Tento prozíravý státník věděl dobře a viděl do přítomnosti jako prorok a nebál se žádné překážky, které se mu stavěly v cestu a byl odolný každému nárazu a neotráaslo jím v žádném tom nejhroznějším případě. Děkujeme tomuto hrdinovi našeho národa ze jeho státnickou činnost a za jeho velkorysou práci, kterou se zasloužil o naši svobodu a naši samostatnost a o celý národ.

Na dr. Beneše s úctou a s povděkem budou vzpomínati celá příští pokolení, na jeho velkou lásku k svému národu a na jeho velké činy, budou ho vzpomínat jako živého smrtelníka. Jsme šťastni, že je opět hlavou státu a přejeme mu, aby se dokončilo dílo jím započaté a jeho touha pro lepší zítřek a blahobyt našeho národa by se stala skutkem.

Přejeme prezidentu dr. Edvardu Benešovi k jeho druhému zvolení mnoho zdraví, síly a mnohá léta práce pro jeho milovanou republiku a jeho drahý lid, pro který věnoval práci po celý svůj život. Čestně obstál v každé zkoušce a nikdy se nenechal zradit a jeho byla kolej vždy přímá a ta nejlepší.

Předání zámku

Dne 7. února roku 1946 prohlédli si čeští novináři zámek v Roztěži, který stát podle dekretu prezidenta republiky vyvlastnil německým majitelům, knížeti Salm-Salmovi a přidělil jej Svazu českých novinářů.

Tito občané naší vlasti, čeští novináři tráví překrásné své dovolené, obzvláště v letních měsících, v tomto nádherném a krásném lesním kraji. Po osvěžení tělesném i duševním vracejí se zase zpět ke svému povolání, aby v duchu republiky novinařili pro potěchu i zlost našich drahých spoluobčanů.

V zámku je domovník, nebo-li správce, toho času Leopold Šmíd, který řídí veškerou agendu, totiž stravování personálu stálého, který se skládá z těchto osob: jedna kuchařka s jednou kuchyňskou, jedna pokojská a kočí, který má na starosti jeden pár koní a kočár, aby mohl přivážet a odvážet hosty, přihlásivši se k pobytu na tento Roztěžský zámek. Dále se musí starat o pořádek v zámku, o stravování hostů, když přijedou na dovolenou atd.

V zámecké zahradě je zahradník, toho času František Pulkert, který se stará o zeleninu a ovoce do zámecké kuchyně paní kuchařce, aby mohla chutná a upravená jídla předkládati na bohatě prostřený stůl pro pány novináře, jejich manželky i děti.

Druhá pozemková reforma

Po první světové válce na počátku našeho osvobození od tři sta leté porobě a utlačování našimi odvěkými tyrany, bylo přikročeno k parcelaci pozemků., Tato první pozemková reforma byla sice provedena, ale ne tak, aby to odpovídalo odčinění třistaleté poroby, totiž Bílé Hory.

Parcelovaly se německé vrchnostenské velkostatky, a též bylo sáhnuto i na církevní pozemkový majetek atd. Tato první pozemková reforma podle zákona byla nedostatečně řešena a obcházena různými chamtivci, kteří toužili lacino přijít k pozemkovému majetku ve formě zbytkových statků. A tak i šlechta měla různé přítelíčky, které různou machinací vypouštěla z pozemkové reformy objekty, které byly určeny k parcelaci.

Druhá věc je, že nebyl takový soulad v národě, to je i mezi lidmi sloužícími u velkostatků Tito lidé v začátcích parcelace, podplacení vrchností a agitací jejich zřízenců, brzdili provádění pozemkové reformy. Konečně poznali, že by měli mít pochopení pro pravou demokracii a vzájemný kamarádský vztah jeden k druhému, totiž Čech k Čechu. Následkem všech těch událostí byla první pozemková reforma omezena na minimální bod, jenom na ukojení drobných uchazečů a proto byla nesprávná a záludná. To všechno šlo od shora dolů a lid mlčel a tak šel život dál po celá léta strádání, kdy malý zemědělec mnohdy těžce zápasil o svou existenci, aby obstál někdy v tak neutěšených poměrech a nezapadl do bahna, ze kterého by se mu těžko, ba přetěžko dostávalo ven.

Zdejší malešovské panství, které náleželo před a v druhé světové válce rodině knížete Salm Salmu z Německa. K tomuto panství před první světovou válkou náleželo osm dvorů. Z těchto osmi dvorů pyly úplně rozparcelovány tři dvory, a to Dobřeň, Suchdol, Miskovice. Dvůr Albrechtice převzalo pastvinářské družstvo, dvory Biliov, Malešov, Roztěž a Zdeslavice byly jen částečně rozparcelovány, lesy zůstaly téměř všechny při panství.

V roce 1945, v dubnu, kdy se stahovala poslední leč na Němce, a to v prostoru naší české vlasti, opustilo knížecí panstvo svoje sídlo v Roztěži, zanechavše veškerý svůj majetek a prchalo do Německa z obavy, aby zachránilo svoje krky před blížící se Rudou armádou. Všechn tento knížecí majetek, pole lesy, budovy, který byl doposud v držení této německé šlechty, byl konfiskován a převzat do prozatímní národní správy.

Zámek s veškerých zařízení, jakožto majetek státu, byl předán k užívání Svazu českých novinářů, kteří tráví své dovolené na tomto sídle bývalých německých pyšných pánů. Lesní majetek byl téměř všechn zestátněn a zřízena nová lesní správa. Dvory, které byly dosud v držení německé šlechty byly všechny rozparcelovány mezi malé zemědělce a drobný zemědělský lid. Budovy byly též rozděleny a přiděleny rodinám, které neměly svou vlastní střechu nad hlavou. Budovy byly přiděleny těmto novým majitelům:

13 čp. bylo přiděleno bývalému duchovnímu, Josefu Šimkovi

14 čp. bylo přiděleno bývalému poklasnému, Aloisu Drahekoupilovi

15 čp. zůstalo dále jako lesní úřad, připadlo státu

16 čp. bylo přiděleno bývalému nájemci Františku Rohlíkovi

17 čp. bylo přiděleno bývalému spolunájemci Čěňku Pochobradskému

18 čp. Lázně, bylo přiděleno bývalému nájemci Karlu Šancovi

19 čp. bylo přiděleno bývalému dělníku Josefu Cirklovi

27 čp. bylo přiděleno deputátнику Karlu Hemrdlovi se 4 místnostmi

28 čp. byly přiděleny 4 místnosti deputátů Josefu Malinovi
a 4 místnosti Bohumilu Kolářovi

29 čp. se 4 místnostmi bylo přiděleno Barboře Dytrychové, vdově po poklasném ve dvoře
Roztěžském, padlém v první světové válce.

Tato popisná čísla v Roztěži byla přidělena novým nabyvatelům, ale bohužel nebylo pamatováno na místnosti, kde by starosta obce mohl vykonávat svou odpovědnou čestnou funkci. To byla velká chyba těch pánů, kteří spolu rozhodovali při rozdělování panských bytů. Tady byla pěkná příležitost zabezpečit pro obec, totiž pro chudé příslušníky obce Roztěž, aby nebyli nuceni chodit od čísla k číslu. Bylo sice několik mír pro stavební účely přiděleno obci, ale na stavbu nemohlo být následkem velké drahoty ani pomýšlení. Se stavbou nějakého kulturního domu bude nutno čekat až se poměry změní a finanční náklad bude únosný pro naše poplatníky. Zatím budeme mlátit prázdnou slámu a utěšovat se do budoucnosti o zvelebení naší drahé vsí Roztěžské.

V první parcelaci bylo ještě mnoho půdy ponecháno velkostatkům a bylo zřízeno mnoho zbytkových statků. Tyto zbytkové statky byly většinou přiděleny z protekce, neb za nějaký úplatek na úkor drobného pracujícího lidu. Tato nedokonalá první parcelace musela přijít do revizního záboru, aby bylo pozemkové parcelní dílo správně, přesně a spravedlivě dokončeno.

Všechny zbytkové statky, které měly přes padesát ha půdy byly vyvlastněny a půda nad padesát ha byla přidělena drobným uchazečům. V některých případech bylo sáhnuto i pod 50 ha orné půdy. Těm, kteří nějakým velezrádným způsobem se provinili proti státu za okupace byl též jejich majetek zabrán a rozparcelován mezi drobné uchazeče. A jako při první pozemkové reformě bylo mnoho nedorozumění mezi přidělci, tak i při druhé pozemkové reformě v roce 1946 – 1947, bylo dosti nesvárů mezi uchazeči o příděl půdy, bytových i stavebních objektů. Ten, kdo šel do toho rázným a energickým postojem, ten přece jenom něco lepšího vydupal, ale ten, který se neozval, musel se smířit s tím, co bylo mu milostivě slavnou přidělovou komisí přiděleno.

Tímto bylo vloženo do tak již rozrýpané půdy další sémě rozkolu a nenávisti mezi naše občany. Snad to bude jen dočasný jev a přijde zase doba zapomenutí a poznání jeden druhého, ruku v ruce ke svornosti spojenými silami, pro ochranu naší republiky.

Rok 1947, rok katastrofálního sucha

Zima roku 1946 – 1947 byla dosti tuhá, neb den ze dne byly mrazy většinou okolo 10° C, také ojediněle až -20° C. Sněhu nebylo mnoho, ale na promrzlé půdě držel celou zimu. Záhy, v měsíci březnu uhodilo náhle teplé počasí a sníh rychle se ztrácel a po zamrzlé půdě zanechával místy za sebou průrvy na zasetém i v oranici. Rychlým odtokem sněhových vod půda byla nedostatečně napitá vodou. Přesto jaro 1947, svou sytou zelení předpovídalo slibnou úrodu všech polních plodin. Čekáme na déšť, neprší, půda vysychá, říkáme kdyby chtělo trochu sprchnout. Zamračí se, mraky letí dosti nízko, pár kapiček a dost, neprší, půda vysychá čím dále tím více. Všechny oči stále vzhlížejí k nebesům, jako by chtěly ty mraky stáhnout k zemi a přinutit je k dojení té drahé vody. Ale marně, sluníčko hřeje a jen se nám směje, jako by chtělo nám říci, tak zalejvej, človíčku. Ale jak a čím, copak ty lány jsou zahrádka! Až konečně, v nejvyšší čas, po dlouhém čekání brambory byly v řádkách oborány a přišel déšť plavák, takže voda kvalitě utekla, ale svála Bohu, děkujeme za to, neb to na nějaký čas stačí.

Práce šla dál, sluníčko nás zase dále hřálo a vysávalo ten zemský pot stále více a hlouběji. Země zase žíznila a volala po vláze a mraky jako pytle kroupový, přeženou se přes nás bez povšimnutí a neprší. Čas letí, půda žíznila, všechno rostlinstvo volá po doušku té drahé vody. V takovém případě poznáváme, jak nám je voda drahou a nejcennější tekutinou pro udržení lidského pokolení. Čekáme trpělivě a vzhlížíme k nebesům, ale marně. Půda suchem praská a rostliny to škrtí a dusí, takřka po celé Evropě neprší. Zoufale čekáme, neb nic neroste, naopak vše žloutne a hyne. Krmení neroste, čím se bude dobytek krmit, jak to bude dál, uvažuje a běduje každý hospodář. Přírodě poručit nelze, musíme čekat až Bůh dá a pevně doufat. Nikdy nebylo zle, aby zase bylo dobře.

Přišly žně, sklízelo se pohodlně, bez obavy ze zmoknutí. Úroda byla malá, sláma nízká a řídká, výmlat jedna třetina normální sklizně. Okopaniny, brambory drobné, řepa malá, vše jen tak živořilo. Při sklizni žit trochu sprchlo, tak na tři prsty a každý honem sel směsku, aby měl co dát dobytku. Ta sice vzešla, ale potom následkem stálého a velkého sucha uschla. Jetele byly nizoučké, sena byla nízká a řídká, též otavy byly vyprahlé, že nebyly ani k sekání.

Slunce stále praží a zem je vyprahlá na kost tak, že to ani orat nejde. Každý čeká na déšť, ale marně. Přichází doba setí, naoráno není. Kdo oral naloupal takové kusy, že to nebylo možné rozdělat. Čekáme, neb v té vyprahlé půdě není to semeno nic platné, snad něco přijde, ale nepřichází, čekáme marně!

Čas kvapí a práce stojí, již skoro ze zoufalství, kdo měl silný potah pouští se do té úmorné práce, aby trochu něčeho do té posvátné půdy zasel pro udržení života lidí i zvířectva. Sejeme těžce a za každým potahem valí se prachu, jakoby hořelo celé pole. Seje se, ale jen proto, aby bylo něco zaseto, aby práce ubývala a čekáme na déšť. Již je listopad, trochu sprchlo, je to dobré na to zaseté, ale orání jde stále těžko. Selo se žito ne dušičkové, ale již martinské.

Vlhkosti konečně přibývalo a každý se pustil do práce jako lev, aby zdolal všechno to, co již mělo být dávno hotovo. Počasí nám přálo a do vánoc bylo vše zaseto a zoráno, až na nepatrnou malou část, která se dodělala podle času. Úroda byla moc slabá, takže byly velké obavy o výživu národa. Ale v nouzi poznáš přítele a náš největší přítel, Sovětský Svaz, nám poskytl velkorysou pomoc v obilí. Podle obchodní smlouvy dostali jsme z Ruska několik set tun chlebového obilí, žita a pšenice, krmného obilí, ječmene, ovesa, kukuřice a jiné poživatiny. Mimo toho jsme dovezli různé poživatiny z Rumunska, Jugoslávie, Polska a Maďarska, takže jsme měli do příštích žní vyživovací akci plně zajištěnou.

Co se týká masa a masných výrobků, bylo to velmi špatné, a to následkem malých zásob krmiva, byli zemědělci nuceni značný počet dobytka odprodávat. V té době bylo vše ještě na potravinové listky, takže maso z odprodaného dobytka se muselo konzervovat a uchovávat na dobu, kdy byl maso nedostatek. Jak jsme měli vše na listky, tak též dobytek žral jen na půl, aby se s tou skrovnou zásobou vystačilo aspoň do zeleného krmení. S každým stéblem se muselo šetřit a na podestlání dobytka jsme používali listů a jiných odpadů. Měli jsme obavy, aby nám to nedopadlo tak, jako v některých oblastech Rumunska, kde nepršelo 2 roky, vše bylo zprahlé a lidé umírali hladem.

Vládní krize Československého republiky

Od národní revoluce v roce 1945 neklapalo v našem státě, totiž v našem národním shromáždění vše tak, jak by si přála většina našeho drobného pracujícího lidu.

Po ustanovení vlády s předsedou Klementem Gottwaldem v čele, nespokojenost některých vládních stran se stále více stupňovala, až dne 20. února roku 1948 nabyla vrcholu. Tuto státní paniku vyvolanou protistátními živly z řad velkokapitalistických elementů a pokus o násilný převrat v našem národě a ovládnutí moci na úkor našeho pracujícího lidu, který se domáhal svých sociálních práv a které mu byly stále oddalovány a mařeny.

Lid povstal a vynutil si práva svým postojem na manifestačním shromáždění lidu, které se konalo dne 15. února v novém Průmyslovém paláci na Výstavišti v Praze. Dále se konal ve dnech 28. – 29. února r. 1948 sjezd zástupců rolnických komisí, který zaplnil celé Václavské náměstí v Praze a sjelo se na něj přes sto tisíc hlav z celé naší republiky. Přijeli manifestovat pro svá práva dle Hradeckého programu.

Parcelace všech velkostatků a zbytkových statků nad padesát ha výměry, nemocenské pojištění a starobní pojištění pro všechny zemědělce atd.

Nedorozumění mezi vládními činiteli, totiž o politické situaci, kterou navázal náš stát mezi východem a západem. Toto vše nashromážděné a nechápavé ovzduší a různé názory lidu, natropilo mnoho zla a neklid v našem národě. Převážná část lidu přiklonivší se k východu, k našemu největšímu slovanskému národu ruskému, a druhá část národa, šilhající k západnímu bloku kapitalistů a vykořisťovatelů pracujícího lidu.

Stalo se v pátek, dne 20. února roku 1948 v odpoledních hodinách, že oznámili ministři stran národně socialistické, lidové a demokratické předsedovi vlády K. Gottwaldovi, že zaslali prezidentu Edvardu Benešovi svou demisi. Celkem bylo dvanáct ministrů těchto tří stran a dva ministři čs. sociálně demokratické odstoupivší z vlády.

Pan prezident demisi odstupujících ministrů přijal a pověřil předsedu vlády K. Gottwalda o doplnění členů těchto odstupujících ministrů. Pan prezident předložený návrh nových ministrů přijal a nové členy jmenoval.

Členové vlády, kteří demisi nepodali, zůstali ve svých dosavadních funkcích, pokud nebyli pověřeni správou nových ministerských resortů. Díky bdělosti Svazu národní bezpečnosti nedošlo k národní revoluci a že bylo zamezeno krve prolévání. Díky, že nebyl rozpoután bratrovražedný boj v naší zemi, na který čekají naši odvěcí nepřátelé a utlačovatelé našeho i všech slovanských národů.

Jsou ustaveny ve všech městech, vesnicích, průmyslových podnicích a v různých korporacích akční výbory, které mají povinnost se starati o řádný a bezpečný chod veškerého dění československého národa. Zvítězila republika, bděme nad jejím vítězstvím a chraňme od všech nepřátel zvenčí i uvnitř, to, co je svatou povinností každého Čecha po neblahých zkušenostech v nedaleké minulosti.

Abdikace pana prezidenta Edvarda Beneše

Nepředpokládali jsme, když 30. května roku 1948 bylo zvoleno nové Národní shromáždění, že už v prvé schůzi, hned po ustavení, budeme muset zvolit nového prezidenta republiky.

Všechno obyvatelstvo našeho státu přijímá s hlubokou litostí zprávu, že prezident republiky dr. Edvard Beneš se vzdává svého prezidentského úřadu. Tato nenadálá a zdrcující zpráva působila jako puma na veřejné mínění a šuška měla mnoho práce, aby vymýšlela různé povídačky o abdikaci pana prezidenta a tím rozněvala neklid a nespokojenost v našem národě.

Dne 7. května roku 1948 odevzdal prezident republiky abdikační listinu do rukou předsedy vlády Klementu Gottwaldovi, v které mu oznamuje definitivní úmysl rezignovati na prezidentský úřad. Odůvodňuje vše politickou situací a tím, že lékaři mu doporučují, aby bral ohled na svůj duševní a zdravotní stav. Děkoval předsedovi vlády a žádal ho, aby oznámil Národnímu shromáždění jeho rozhodnutí a vzalo na vědomí jeho rezignaci. Děkoval za důvěru celé vlády a za lásku všeho lidu, která mu byla vždy nesmírnou posilou v jeho starosti o československý národ. Přál všem drahým spoluobčanům a jejich vládě, aby republika byla ušetřena všech pohrom, aby všichni žili a pracovali ve snášenlivosti, lásce a odpouštění, svobody přáli a svobody svědomitě užívali. Věřím v dobro našeho lidu a věřím v krásnou budoucnost naší drahé republiky. Tak řekl druhý náš prezident osvobozené republiky dr. Edvard Beneš při odevzdávání abdikační listiny předsedovi vlády Klementu Gottwaldovi.

Těžká nervová choroba za posledních událostí mu nedovolovala vykonávat všechny odpovědné povinnosti v jeho úřadě. Děkujeme vám, pane prezidente, a přejeme vám, abyste ještě dlouhá léta prožíval mezi námi, za vaší velkou lásku k lidem, pro které jste po celý svůj život neohroženě bojoval. Panu prezidentovi byl po abdikaci přiřčen doživotní čestný plat ve výši platu prezidentského a propůjčen k doživotnímu užívání zámek Lány. Pan prezident dr. Edvard Beneš odjel do svého soukromého bydlení v Sezimově Ústí na svůj zasloužený odpočinek.

Zemřel velký státník československého národa Jan Masaryk

dne 10. března roku 1948 opustil nás navždy Jan Masaryk, náš zahraniční ministr, syn našeho „tatička“ Masaryka, prvního prezidenta, osvoboditele a zakladatele Československé republiky.

S pocitem hlubokého smutku rozlehla se správa po celé naší vlasti, že dr. Masaryk není již mezi živými a že na den 98. narozenin svého velkého otce, prezidenta osvoboditele, k zármutku celého národa Čechů a Slováků, své rodiny, všech svých slovanských bratrů a přátel, ukončil dobrovolně svůj život. Pracoval s láskou pro svůj milovaný národ a pro blaho pracujícího lidu.

Ministr zahraničí Jan Masaryk, neměl v našem národě nepřátel, šel vždy s lidem, čehož si byl pracující lid vědom a proto ho také miloval. Změna v naší koncepci demokracie je nová a značná, řekl Jan Masaryk před pařížským novinářem. Československo si vždy poradilo a poradí si i dnes. Ministr Jan Masaryk říkával, jsme všichni bratry, neboť máme jednoho tatku. Legionářům říkával – vždycky jsem vás měl rád, hoši, ale teď vás musím mít rád ještě více, abych vám alespoň částečně nahradil velikou lásku tátovu.

Ministr Jan Masaryk, veliký diplomat našeho národa vystupoval vždy korektně v kruhu diplomatů všech zemí. Nejraději však si popovídal mezi prostým lidem, kterému důvěřoval a prostou občanskou mluvou se pobavil. Zde je moje místo, říkával, já jsem s lidem Čechů a Slováků, které miluji. Slyším-li hovořit o lidech, kteří začínají odboj, píchne mě u srdce. Odboj proti Hitlerovi ano, ale odboj proti vlastní krvi, vlastním bratrům a republice, nikdy.

Ministr Jan Masaryk měl vystrojen státní pohřeb dne 13. března 1948, se všemi státními poctami v Pantheonu Národního muzea v Praze a byl pohřben vedle svého otce, „tatička“ Masaryka, na hřbitově v Lánech.

Klement Gottwald prezidentem

Dne 14. června 1948 o poledních hodinách ve Vladislavském sále na Hradě pražském byl zvolen nový prezident republiky Klement Gottwald.

Prezident Gottwald narodil se 23. listopadu roku 1896 v Dědicích na Moravě. Jeho rodiče byli malozemědělci, takže již v mladém roku věku poznal nejen radostí, ale i strastí venkovského života. Proto měl rád venkov a zemědělský lid. Ve dvanácti letech šel do učení k příbuznému truhláři do Vídně. Ve svých 16 letech, r. 1912 se hlásí k dělnickému hnutí a vstupuje do sociálně demokratické mládeže a do dělnické tělocvičné jednoty. Roku 1914, v červnu, vrací se na Moravu, pracuje jako truhlářský dělník v Lipníku a v Hranicích. Roku 1915 narukoval jako dělostřelec a byl raněn na Piavě v Itálii.

Před koncem této války odjel na dovolenou a již se do rakouského vojska nevrátil. Roku 1921 odešel do Bratislavy, kde pracoval v Komunistické straně Československa – KSČ. Roku 1929 byl zvolen generálním tajemníkem KSČ a stal se jejím poslancem. Roku 1935 se zúčastnil světového sjezdu komunistické Internacionály. Po Mnichovu, ke konci listopadu roku 1938 odejel do Moskvy, aby odtud řídil další boj za svobodu Československa.

Roku 1943, kdy dr. Edvard Beneš navštívil Moskvu k podepsání Československo-sovětské smlouvy, jednal s ním Klement Gottwald o otázkách domácího i zahraničního odboje.

Dne 4. dubna roku 1945 jmenoval prezident republiky dr. Edvard Beneš Klementa Gottwalda náměstkem předsedy vlády osvobozeného Československa. Po volbách jmenoval ho dne 2. července 1946 předsedou vlády. Mezi nejdůležitější patří cesta vládní delegace, vedená Klementem Gottwaldem, do Moskvy, v červenci roku 1947, jejíž výsledky znamenaly bohatý přínos pro hospodářský rozvoj Československa a rozřešení svízelné zásobovací situace.

Po demisi zástupců strany národ. soc. strany lidové a slovenské strany demokratické, byla jmenována dne 25. února roku 1948 druhá Gottwaldova vláda a do rukou prezidenta dr. Edvarda Beneše složila slib dne 27. února 1948. Předseda vlády Klement Gottwald vysvětlil dne 10. března 1948 v ústavodárném Národním shromáždění akční program nové vlády, který má za úkol chránit pořádek a pokoj před podvratnými a reakčními živly v celé naší republice.

Klement Gottwald sjednotil všechny lid do jednotné fronty Čechů a Slováků a proto je nazýván prezidentem sjednotitelem. Ať republika vzkvétá pod silnou rukou prezidenta a vede nás k pokoji a míru a k vytčenému blahobytu.

Zemřel náš prezident dr. Edvard Beneš

Druhý prezident Československé republiky zemřel v pátek 3. září roku 1948 v 18 hodin a 10 minut ve své vile v Sezimově Ústí.

Pan prezident dr. Edvard Beneš umíral klidně bez smrtelného zápasu, spíše jakoby v hlubokém spánku, v kruhu své rodiny. Pan prezident po svém odstoupení z prezidentské funkce odebral se na odpočinek do svého sídla v Sezimově Ústí. Jeho podlomené zdraví a nervová choroba, kterou trpěl v poslední době za politických událostí a převratu u nás a obzvláště cizina, která pohlížela na prezidenta a jeho republiku s nedůvěrou a konečně i s pohrdáním. Toto neklidné světové údobí působilo na prezidenta a jeho nervy zdrcujícím dojmem, kterému nakonec podlehl. A proto vděčně a s úctou vzpomínáme zemřelého druhého prezidenta republiky dr. Edvarda Beneše. Celý jeho život byl naplněn neúnavnou prací pro celý náš národ a stát.

S jeho jménem je spjat náš historický vývoj od doby první světové války až po upevnění lidově demokratického řádu v našem státě. Zemřelý náš prezident vždycky stál na straně pokroku demokracie a míru mezi národy. Vždycky se snažil zajistit budoucnost našeho státu, u jehož kolébky stál po boku svého učitele T.G.Masaryka.

Stavbu naší zahraniční politiky opíral o rozhodnutí Společnosti národů do doby, kdy mu bylo jasno, že s německými imperialisty není možná dohoda ve smyslu jejích zásad a na základě mírového uspořádání. Největší jeho zásluhou bylo uzavření spojenecké smlouvy se Sovětským Svazem.

Prezident republiky byl zvolen proti vůli kapitalistických držitelů moci jako představitel pokrokových a demokratických sil republiky. Se souhlasem a vůlí lidu a přes odpor reakce paktující s německou menšinou, snažil se posílit postavení republiky v tehdy tak vážné mezinárodní situaci.

V únoru roku 1948 prezident Edvard Beneš slyšel hlas našeho lidu a tím, že odmítl řešení, o které se pokoušeli zrádci z řad spojené reakce, přispěl k vyřešení vládní krize v duchu vůle většiny našeho národa a celé republiky.

Odkaz prezidenta dr. Edvarda Beneše je jeho životní dílo ve prospěch naší republiky a síla v její krásnou budoucnost. Strážme a chraňme jeho velký odkaz. Jak on si to přál, zůstaňme věrni svým lidovým demokratickým a svým sociálním ideálům naší revoluční doby.

Vzpomínáme, neboť Tvoje jméno, památka a činy vejdou do dějin našeho národa. Prezident Beneš byl dle jeho přání pohřben v parku své vily v Sezimově Ústí, kde mu byla postavena rodinná hrobka.

Ceny selat v roce 1947 – 1948

Cena selat v tomto období se pohybovala průměrně 100,- Kč za 1 kg živé váhy. V průměru k 1. lednu roku 1949 byla stanovena cena za 1 kg živé váhy do 15 kg 85 Kč. U skupiny od 15 do 25 kg živé váhy byla stanovena cena za 1 kg živé váhy 74,80 Kčs. Ceny užitkových prasat pohybovaly se kolem 50,- Kč za 1 kg živé váhy.

Rok 1948

Po loňském katastrofálním suchém roce 1947 každý občan toužebně očekával příští období sklizně v roce 1948. Ozimé pšenice a žita, které bylo možno zaseti na podzim roku 1947 špatně vzcházelo nedostatkem vláhy a naši rolníci žili v obavách o příští úrodu chleba pro všechny občany na vesnici i ve městech.

Žita se sela ještě koncem listopadu do vyprahlé země. Konečně přišly slabé přehršky a ozimy zaseté pomalu vzcházely, ale slabé rostlinky smutně se připravovaly na zimní odpočinek k příštímu jaru. Zima byla mírná a vlhká, takže to hodně prospělo podzimnímu setí do tak na kost vyprahlé půdě. Začalo se brzy se setím jařin, již začátkem března, jak tomu okolnost dovoľovala. Přestalo mlhavé a mrholící počasí a selo se vesele a s chutí, v naději pro příští lepší úrodu pro všechny. Jetele strnišťáky následkem sucha v minulém roce špatně vzešlé, byly namnoze zaorány a pokud kdo sehnal nějakou trošku semena směsky a kukuřice, zasel vše, jen aby měl trochu toho krmiva po nedostatečných zásobách ze sklizně roku 1947.

Každý zemědělec držel jen tolik kousků dobytka, co by mohl přezimovat do příštího krmení. Dobytek byl z podvýživy zesláblý a bylo nutno jej přikrmovat jadrnými krmivy, které nám sem dováželo toho času Rusko, výměnou za jiné naše výrobky. Toto krmivo se vydávalo na poukázky jenom jako mls a když bylo, dobytek dostal a když nebylo, tak se pověsila poukázka nad žlab, aby se na ní díval a měl alespoň útěchu až něco bude, že přeci jenom dostane.

Jarní práce byly za pěkného počasí skončeny a zase čekáme na mokrého posla, aby nám zalil ten náš pot a naši práci a aby vydal nám žeň brzkou, vydatnou a vrchovatou, na kterou tak netrpělivě čekáme. Šetříme s každým stéblem, jen abychom vydrželi do příští sklizně. Ke stlaní dobytka jsme se zásobili listím nahrabaném v lese a platili jsme za jednu fůru 100,- Kč.

Jarní obilí sice vzešlo, ale potřebovalo trochu vláhy a teplo, které mu chybělo. Čekáme na květen, měsíc májových dešťů, ale marně, sucho a chlad. V červnu sice přišly slabé přeháňky, ale následkem studeného počasí málo přibývalo na vegetaci a celé úrodě. V druhé polovině června se oteplilo a vydatnější deště přispěly k rychlejšímu vzrůstu všeho rostlinstva tak, že neúroda byla zažehnána.

Začátkem července se vše vyrovnalo a dohánělo, zanedbaný a promeškaný čas vzrůstu na všech plodinách a obilovinách tohoto kraje. S obavou a netrpělivě jsme čekali a předsudky byly různé, aby nedopadlo vše tak, jak bylo v minulém roce, to by byla již opravdu katastrofa. Naštěstí vše dopadlo dobře a díky Bohu, že nenechal dojít k tomu velkému strádání ve vyživovací situaci. V měsíci červnu se udrželo vlhké, ale chladné počasí, též i začátkem července nebylo lépe.

Čekáme na teplé počasí, aby obilí dozrálo a mohlo se sklízet. Konečně od poloviny července se vše zlepšilo a několik teplých a suchých dnů přispíšilo, že jsme konečně mohli naklepat si každý kosu, vyhrnout si rukávy a pustit se s plnou silou do sečení obilí, které bylo zralé takřka všechno najednou.

Ano, dne 26. července na svatou Annu roku 1948 jsme plnou parou začali kosit.

V Malešově tento rok byla zřízena strojní stanice s několika traktory, které na požádání každému posekaly obilí se samovazačem, neb vymlátily, zoraly pole, zasely za určitý poplatek. Též i někteří občané z naší obce si nechali posekat obilí a zorat pole.

Právě v tomto roce se hlásalo nám zemědělcům, kdo rychle dává, dvakrát dává. Plánované hospodářství nám to kázalo a mnohý s tím plánováním práce špatně pochopil. Kdyby bylo to pěkné počasí jenom týden potrvalo déle, bylo by vše sklizeno a v suchu. Ale karta se obrátila a dne 8., 9. a 10. srpna přišly deště, 11. stále ještě prší, 12. oblačno, 13., 14. prší a dosti vydatně ve dne i v noci. Tak plánované hospodářství mnohý z obavy, aby měl vymláčeno a mohl dodat svůj předepsaný kontingent, mlátil hned z pole a tím zpomalil odvoz obilí z pole a uvázlo tím orání a další práce na polích. Celkově úroda tohoto roku 1948 byla dosti dobrá. Podzimní setí následkem požňového sucha se těžce provádělo a zůstalo dosti půdy neoseté a nezorané.

Úroda roku 1948

Rok 1948 byl vcelku na úrodu dobrý, ačkoliv po předcházejícím neblahém suchém roce některé obilniny byly neuspokojivé, potřebovaly jarního přihnojení, ale potřebné prášky nebylo možné sehnat. Co se týče okopanin, když potřebovaly v jarních měsících vláhu, tak nebyla. Teprve o žních přišly vydatnější deště, které zvlhčily půdu do hloubky na pěknou brázdou tak, že se mohly pěkně zaorávat strniště. Některé obilí posečené a v panácích bylo dosti vzrostlé, obzvláště pšenice.

Na nátlak ministerstva zemědělství – mlátit, mlátit a obilí odvádět zemědělským družstvům se opozdila orba a to mělo svou odezvu při podzimním setí. Po deštích, které přišly o žňových pracích, přišlo pěkné slunečné počasí a půda vyschla, že nebylo možno na některých parcelách vůbec orati a těžko se selo i obilí na zoraných suchem vyprahlých polích. Následkem žňových dešťů, brambory i řepa pěkně urostla a za sucha vše se dostalo z pole domů. Jetele po loňském katastrofálním suchu žádné nebyly, takže bylo seto hodně směsek a kukuřice na krmení. Letošní vyseté jetele špatně vzházely a až když dostaly řádnou vláhu, tak teprve bylo vidět, že přece něco roste. Strnišťáky byly velmi dobré, takže si mnohý usušením pomohl k pěkným zásobám na zimu. Seno luční bylo uspokojivé a otava také. Ovoce bylo v tomto roce v naší obci málo, ještě trochu těch peckovin. Ovoce se odvádí do hospodářského družstva v Malešově. Za ovoce se dostane stanovená cena, podle toho do jaké třídy je ten nebo onen druh ovoce zařazen. Jablka 4 až 10 Kč, hrušky 3 až 8 Kč, ryngle a ranné švestky 5 až 9 Kč.

Na jaře letošního roku několik rolníků si založilo strojní družstvo, Rohlík Fr., čp. 16, Kadlec St., čp. 10, Říha F., čp. 24, Hybl Alois, a v létě obdrželi traktor značka „Škoda“, který obsluhoval traktorista St. Kadlec a vydatně pomohl zdolávat práce orání a osevu, které by jistě mnohé zůstaly až na jaro.

Máme zavedeno plánované hospodářství, podle plánu sejeme a podle plánu musíme sklízet vem kde vem. Není to však u všech zemědělců stejné, někdo sklízí více, někdo méně, podle jakosti půdy a různých machinací s půdou a jejím obděláváním. A zvláště musíme v první řadě spoléhat na přírodu, jak Bůh dá. Plánujeme všechno obilí, okopaniny, luštěniny, olejninu a vůbec vše, co se pěstuje na orné půdě. Z toho má každý předepsaný kontingent, který musí bezpodmínečně splnit a ještě předat. Ale ne jenom předat, nýbrž mimo samozásobitelské

dávky chlebového obilí, která činí v tuto dobu 21 kg. pšenice a žita na jednu osobu na měsíc a dále potřebné osivo a vše ostatní zbývající chlebové obilí odvést. Těž krmné obilí se odvádí.

Dále každý má předepsáno dle výměry pozemku určité množství masa hovězího i vepřového, kteréžto množství musí každý během roku bezpodmínečně odvést, když nechce být dosti citelně pokutován. Mléko se musí, mimo samozásobitelských dávek, které činí na osobu a den půl litru, ostatní všechno odvést. Máslo obdržené z mlékárny, 30 dkg na osobu na jeden měsíc. Od prvního ledna roku 1949 má každý předepsaný kontingent mléka pro celý rok. Tento roční předpis musí každý odvést a z toho, co mu zbude, si může utlouci na máslo pro svoji potřebu. Z toho důvodu mlékárna žádnému máslo již nevrací.

Je dosti těch, kteří pro dobrou vůli a pochopení pro celek a snad také ze strachu z pokut, odevzdávají všechno mléko a sami vaří černou kávu. A jsou také ti, kteří rádi pomohou svým známým v nedostatku a též někteří pro mamon a spekulaci šmelí.

Jenom krátce jsem se zmínil o některých věcech ku konci dvouletého plánu. Řekněme si upřímně dle pravdy, jak v nynější době pohlíží náš občan na plánované hospodářství.

Těžko se to vše překonává, je to nezvyklá a strádající doba v začátcích cesty k socialismu. Nejvíce nepříjemností mezi občany v tomto dějinném přelomu je velký nedostatek všech možných potřeb, nic není volného, vše je na lístky, neb na odběrní poukazy. Na poukaz dlouho čekáte a když ho konečně obdržíte, zase není to zboží. To uvádím jen nepatrný zlomek toho, aby příští generace si uvědomily s jakými těžkostmi jsme se museli probojovat k socialismu. O nesnázích a těžkostech, které prožíváme od roku 1939, za okupace a pokračujeme doposud v nezlepšeném tempu zásobování, ale zato v pilné práci pro zvýšení výrobních statků v naší osvobozené zemi, aby v příštích letech jsme se dostali dál a dočkali lepších časů.

Od prvního ledna roku 1949 vstupujeme do pětiletého budovatelského plánu. Již v začátcích této budovatelské cesty máme mnoho změn ve všech resortech a ve všem podnikání po celé naší vlasti.

Musíme být trpěliví a překonávat všechny ty hromadící se obtíže, na které jsme nebyli připraveni a o kterých se nám nikdy ani nesnilo. Budeme se snažit, abychom prolomili hráz k lepšímu zítřku, k socialismu, lidové demokracii po celé zemi.

Přehled kontingentu ku konci dvouletého plánu roku 1948 v Roztěži

Obilí				Hovězí maso			Vepřové maso		
čp.	jméno	osev.plod.	předpis	dodáno	předpis	dodáno	počet osob	předpis	dodáno
		pše. žito	pše.žito						
		ha ar ha ar	q	q	q kg	q kg		q kg	q kg
3	Beneš St.	- 80 - 55	21	20	-	1 42	3	1 15	2 09
5	Herel Bedř.	220 180	72	72	-	8 56	5	4 67	6 23
6	Pokorný A.	108 100	30	30	-	2 04	4	2 58	3 27
7	Beneš Jar.	100 - 80	23	20,50	-	7 21	3	2 42	1 80
10	Kadlecová M.	100 - 25	18	19,70	-	2 60	2	2 54	4 42
11	Folprecht Jos.	100 - 60	22	24,50	-	4 71	4	1 67	7 04

12	Bílková Bož.	- 50 - 80	10	10,50	-	-	3	1 12	2 52
16	Rohlík Fr.	160 150	48	49,50	-	15 56	2	1 40	6 94
17	Pochobradský	180 110	49	49	-	5 40	3	-	3 77
18	Šanc Karel	- 53 - 60	13	8	- 50	3 90	3	1 54	3 27
21	Zdeněk Josef	- 80 - 60	15	20	- 500	4 12	2	2 51	3 66
22	Výborný Fr.	100 - 50	12	12,10	- 334	1 50	4	1 42	2 56
23	Kolář Antonín	135 - 40	20	20,30	- 463	1 20	3	3 29	2 58
24	Říha Frant.	180 115	40	45,60	- 70	6 40	3	2 92	1 65
25	Beneš Frant.	- 35 - 35	1	1	-	-	3	1	1
26	Zích Josef	- 25 - 25	-	-	70	-	3	2	-
					8				
27	Hemrdlovi Fr.	- 60 100	10	10	59	4 25	5	2 18	2 52
					6				
30	Hybl Alois	120 - 60	30	30	-	4	3	1 06	1 90
31	Kratochvíl Fr.	100 - 30	10	10	5	3 20	3	1 94	2 13
					0				

Oprava cest

V roce 1948 byla opravována cesta od Vidic k Malešovu a od Lázní ke Karlovu. Potřebný kámen se vozil z vápenky p. Pečenky katastr Mezholezský, dvěma nákladními auty téže firmy. Úpravu cest prováděli občané za příslušnou odměnu, dohodnutou Místním národním výborem s předsedou Fr. Řihou, čp. 24, který celou tuto akci vedl. Náklad na celé toto dílo činilo okolo 25.000 korun, o které se toho času svědomitě staral náš obecní pokladník Josef Opasek, štkp ve výslužbě v čp. 8 v Roztěži.

Oprava kaple

V roce 1948 byla kaplička Roztěžská z milodarů věřících opravena zvenčí i uvnitř. Oltář byl znovu opraven a obraz Panny Marie s děťátkem opraven a pozlacen a bylo též zavedeno elektrické osvětlení. Terasa před kaplí a vchod do studánky byl též značným nákladem obnoven. Tuto celou akci řídil mladý a obětavý farář Jaroslav Tirner z fary Bykánské.

Něco o stavbě

Stavební ruch v soukromém podnikání, neb nějaké opravy nejsou myslitelné. Na vše musí býti povolení, které se kladně vyřídí jen v nejnutnějších případech. Materiál není k dostání. Hlavní věcí je, že vše stojí velký náklad peněžní, který si může dovolit jen ten, který má na penězích nasazenou kvočnu. Proto soukromé stavební podnikání je na mrtvém bodě.

V roce 1947 – 1948 bylo opraveno s velkým nákladem okolo 1,000.000,- Kč čp. 15 v Roztěži. Toto číslo popisné sloužilo vždy za obydlí vrchního lesního úředníka, který obýval hořejšek a v přízemí byly kancelářské místnosti pro tento úřad. Takovéto velké náklady na opravu budovy si mohl dovolit jen státní aparát. soukromník by nemohl takovou opravu podniknout, neb by neměl do toho patřičný kapitál, ani potřebný materiál by neobdržel. Stát jsme všichni občané bez rozdílu, všichni ho budujeme a hájíme jeho existenci, nezávislost a svobodu. Naše některé chatrče zchátraly a naše střechy nad hlavou se na nás šklebí a volají o pomoc a my nejsme sto, abychom jejich prosbám vyhověli, pro velikou drahotu stavebního materiálu.

V mládí člověk plánuje, rád by to, nebo ono a náhle přijde něco, na co ani nikdy nepomyslel a převrátí celé plánování a zůstane zde zklamán, bezradný, že už ani na nic nemyslí. Čas utíká, my stárneme a jen letmo vzpomínky nám zůstávají, pokud člověk žije. A nakonec se ptáte „stojí ten život za to, aby se žil?“ Podle našeho uvážení!

Musíme se přizpůsobovat době, ve kterém žijeme a musíme vše zastaralé opustit a připojit se do nového článku budování nového řádu lidské společnosti. Zda-li jdeme správnou cestou, to nám ukáže budoucnost a příští naše generace budou obdivovat ty ohromné převraty, které se daly v těchto nejkritičtějších dobách na naší planetě. Proto hlavy vzhůru a neztrácejte naději v lepší budoucnost našeho národa a naší drahé republiky.

Začátek volného obchodu

Volný obchod jsme začali dne 6. ledna roku 1949. Potraviny zůstávají prozatím nezměněny a pokračujeme dále na lístky za starou přidělovou cenu. Co se týče textilního zboží všeho druhu, jsou stanoveny dvojí ceny. Pracující lid a zemědělci do patnácti ha výměry, kteří splnili svůj předepsaný kontingent za minulý rok, obdrží nové body, nebo-li šatenky. Na tyto nové body obdrží potřebné zboží za nepatrně vyšší cenu za jakou se prodávalo.

Živnostníci všech kategorií, řemeslníci a rolníci nad 15 ha výměry neobdrží žádné šatenky budou nuceni si kupovat potřebné zboží pro sebe a rodinu za značně vyšší cenu na volném trhu. Uvádím jenom několik porovnání v rozdílu cen. Tak na příklad oděv z pánské konfekce stál 1.266,- Kč, nyní na přiděl stojí 1.690,- Kč - na volném trhu 6.314,- Kč. Pánský zimník stál 1.422,- Kč, přidělová cena 2.434,- Kč - volný trh 7.400,- Kč. Jeden metr zimníkové látky za 468,-, přidělová cena 656,- Kč - volný trh 6.709,- Kč. Košile pánská popelínová 504,-, přidělová cena 684 Kč - volný trh 2.650,- Kč. Ponožky 37,- Kč, přiděl 41,- Kč a volný trh 303,- Kč. Ubrusová lněná souprava pro 12 osob 2.242,- Kč, přiděl 2.811,- Kč a volně 15.671,- Kč atd.

Ceny obuvi – pánská dosud stála 56,- Kč, ve vázaném prodeji stojí 758,- Kč, na volném trhu 3.559,- Kč. Dámská obuv dosud stála 269,- Kč, přiděl 419,- Kč a volný trh 1.735,- Kč. Mýdlo toaletní 100 gramové na přiděl 7.50 Kčs, volně 30,40 Kč.

Tak zasáhl nás cenový aparát proti šmelině a proti všem, kteří lacino a lehko chtěli bohatnouti na úkor pracujícího lidu. Tak začínal přechod z vázaného k volnému prodeji v této době.

Soupis zvířat

Podle soupisu k 1. lednu roku 1949 máme v naší obci Roztěžské tento stav hospodářských zvířat:

<i>Koně</i>	<i>6</i>	<i>Prasat</i>	<i>75</i>
<i>Dobytěk hovězí</i>	<i>94</i>	<i>Koz</i>	<i>6</i>
<i>Kohouti</i>	<i>37</i>	<i>Houseři</i>	<i>7</i>
<i>Slepice</i>	<i>400</i>	<i>Kachny</i>	<i>2</i>
<i>Husy</i>	<i>10</i>	<i>Krůty</i>	<i>8</i>

Tento stav hospodářských zvířat ku konci pětiletého plánu se má nejméně o 50 % zvýšit.

Předání elektrického vedení

V roce 1948 bylo celé elektrické vedení, až na desku včetně elektroměru, převedeno bez náhrady k národnímu podniku Východočeským elektrárnám, kraj Kolín. Cena proudu za 1 Kwh za světelný z 2,- Kčs– nyní na 4,40 Kčs, motorový proud z 2 na 2,60 Kčs. Máme o jednu starost méně a o zvýšení cen proudu se nemusíme starat.

Obrna vepřů

Za okupace Němců v našich zemích bylo k nám dovezeno několik set kusů chovných kanců. Tito kanci byli umístěni jednotlivě do různých obcí za účelem zkřížení chovů prasat po našem venkově. Tito kanci byli konstrukce dlouhé na vysokých nohách a dlouhým rypákem. Nelíbila se tato německá odrůda našim zemědělcům, neboť potřebovala delší dobu krmení, než dospěla váhy určené k poražení. Zavedením tohoto chovu za účelem křížení s naším krátkorypákatým plemenem byla k nám zavlečena nemoc, tak zvaná obrna vepřů. Tato nemoc se rozšířila do takového stádia, že zachvacovala celé chovy prasat v jednotlivých hospodářstvích.

Léčba této zhoubné nemoci do té doby byla marná a nebylo léku na tuto nemoc. Taková prasata, ba i selata zachvácená obrnou nemohla se postavit na nohy a byla nucena se odporazit, v těžších případech i pošla a tím vznikala nenahraditelná a velká národohospodářská škoda. V naší obci bylo do této doby mnoho kusů prasat, napadeno touto zhoubnou nemocí a obzvláště v roce 1948. Také památka po okupantech, která dosud není vyléčena. Musíme doufat, že se podaří našemu veterinářskému ústavu vynajítí takový prostředek, aby tuto obrnu nadobro odstranil a zničil.

Výkupní smlouvy na rok 1949

byly podepsány 21. února roku 1949 v dopoledních hodinách v místnosti hostince „Lázně“. Každý zemědělec obhospodařující zemědělskou půdu jest povinen dle rozpisu zemědělské komise zasítí neb zasázeti to množství obilí a okopanin tak, jak zemědělská komise podle výměry orné půdy na každého jednotlivce rozvrhla.

Tento předpis je každý hospodář povinen bezpodmínečně dodržovat. Podle tohoto předem vypracovaného plánu jest každému rolníku vypočtena dávka obilí, které jest každý rolník ze svého osetí závazně povinen odvésti pro veřejné zásobování našeho lidu. To se týká též i jiných plodin vypěstovaných na svých pozemcích. Co se týče masa, též je smlouvou zavázán odvésti v roce 1949 tolik kg masa hovězího a vepřového odpovídající výměře jeho pozemků. Toto všechno vypočtené místní zemědělskou vyživovací komisí, má každý zemědělec napsáno na zvláštním tiskopisu výkupní smlouvy a vlastnoručně podepsanou a jest každý osobně odpověden za její splnění.

Musíme psát pravdu, nesmíme v kronice lhát, jak osobně jsem přesvědčen, není v naší obci rolníků, kteří by s nadšením přijímali toto nezvyklé opatření. V těchto začátcích socializace se mnohému mnoho nelíbí, ale vytrvává, protože každý předpokládá, že krok za krokem se doba přiblíží k socialismu. Na vše si člověk musí zvyknout i na šibenici. Nelamte si hlavu s tím a buďme trpělí, až překonáme všechny překážky, pak přijde snad kýžený a očekávaný blahobyt. Já se toho již nedočkám, neb moje plány jsou již zhrouceny.

Úřadování

V dřívějších dobách se úřadovalo prostě a jednoduše. Obyčejně ku konci roku si zavolal obecní rychtář celou obecní radu a křídou napsal na stůl několik čísel – tolik je příjem a tolik je vydání, pak se vše prostě smazalo a začalo se znovu při veselé náladě všech členů rady. Postupem doby rozšíření obecních knih a písemného materiálu bylo nutno zřídit v obci jakousi obecní kancelář.

Za okupace v letech 1939 – 1945 byla zřízena kancelář v čp. 14 a po přidělení panských domků jednotlivým uchazečům, byla najmuta jedna světnice v čp. 29. Úřadování za okupace a v této neklidné době poválečné, je velmi složité a vyžaduje mnoho napínání nervového a též času zbytečného.

Jenom stále zapisování, upisování a podpisování, samé různé bloky, poukazy, výkazy a různé jiné papírové plachty k záznamům všech možných i zbytečných věcíček. Trpělivost a napínání nervů mezi funkcionáři i mezi občany je náladově nesrovnatelná.

Zjednodušení toho všeho by bylo na místě, jenom pokud možno plnit všichni všechny povinnosti na občany kladené a ukázat dobrou snahu a pochopení ve všem dění občan k občanu. Nejsme stále ještě k tomu, abychom si věřili a proto ta nedůvěra od vyšších orgánů a proto tolik zapisování a podpisování.

Podpis musí dáti všude na každou listinu, co koupí, co prodá a co dle předpisu na příští rok jest povinen dle uzavřené smlouvy odevzdat. Opakuji, jen samé upisování do knih a různých tiskopisů. Snad i toto se jednou zjednoduší a nebude tolik mrhání časem a různým materiálem, jako je papír.

Národní pojištění zemědělců

Důchodovému pojištění podle zákona č. 99/48 Sb. podléhají všichni zemědělci samostatně činní pro zabezpečení svého stáří od 65 let. Dnes jsou tedy i zemědělci „pod penzí“, jak se dříve říkávalo. Jsou tedy nejpočetnější skupinou, čítající okrouhle asi 1 milion zemědělců.

Toto pojištění vstoupilo v platnost od 1. října roku 1948. Každý zemědělský podnikatel a všichni pracující v zemědělském závodě podléhají pojištění a majitel podniku jest povinen zaplatit každého měsíce příslušnou částku podle velikosti podniku a do jaké oblasti jest zařazena.

Na příklad – s výměrou do 5 ha v řepařské oblasti činí pojistné měsíčně 187,50 Kč a za každého člena jeho rodiny pracujícího v jeho závodě nad 18 let stáří 82,50 Kč, mimo manželky. Tak o stáří výměnkářů jest postaráno. Těšte se všichni zemědělci a plaťte pojistné dávky svědomitě, aby ve stáří jste měli klidnou domácnost a šetřete zdraví, abyste se toho dočkali. Zase jedna vymoženost pro zemědělce o které se nikomu dříve ani nezdálo.

Telefon

Spojení se světem jsme dosáhli v roce 1946 připojením na linku vedoucí z malešovské pošty k pile a po třešňové aleji do zámku. Další linku bylo nutno vésti po silnici do Nové Lhoty. Hovorna v Roztěži v hostinci paní Boženy Bílkové, čp. 12, hovorna ve Lhotě v hostinci „u Lipska“ a mimo toho přípojka do mlýna Karlov.

19 čp. majitel Josef Církľ přistavěl v roce 1949 chlív a maštal, kryt červené tašky

16 čp. majitel František Rohlík na dvoře tohoto čísla postavil v roce 1949 kolnu na traktor a různé stroje a nářadí pro strojní stanici družstva v Roztěži

Úroda v roce 1949

V létě roku 1949 jsme měli velkou úrodu myší a bylo jich tolik, že když šel člověk polem, tak se vše pohybovalo. Samá pěšinka, samý kopeček a nadělaly mnoho škod na polích, na špýcharech a všude tam, kam jen se ta havěť dostala.

Úroda obilí byla v roce 1949 dobrá, sena bylo dosti, řepa též slušně vzrostla, bramborů bylo málo, nebo byly moc drobné a následkem velkého kontingentu jsme museli mnoho odvést, takže nám jich málo zbylo pro domácí spotřebu, pro výkrm vepřů atd.

Úroda ovoce v roce 1949 v Roztěži byla výborná. Vše se odváželo do hospodářského družstva v Malešově. Podle druhu a jakosti platila se jablka zimní 7, 10 – 14 Kč za 1 kg, hrušky zimní 6 – 7 korun za 1 kg, švestky rané a rengloty 7 – 9 Kč, švestky pozdní 3 – 8 Kč za 1 kg.

Novinka v Roztěži

Sdružení obchodníků v Kutné Hoře pod názvem „Jednota“ rozvíjí svou činnost na venkov. Tak dne 8. ledna roku 1950 byl otevřen obchod v hostinci paní Bílkové, čp. 12 v Roztěži. Otevření obchodu v naší obci jest pro místní obyvatele velkou výhodou. Nemusí se nikdo s nákupem tahat až z Malešova a ušetří též mnoho času. Nakoupí si zde různé potraviny a jiné věci denních potřeb, též alkoholické nápoje, lahvové pivo, limonádu a jiné potřebné věci. Všechno soukromé vlastnictví mizí a přechází do družstevního podnikání. Žijeme v době velkých světových dějinných převratů, které se vaří až vzplanou, na okamžik zase zchladnou, aby nabyly nových sil a byly připraveny k hrozícímu strašnému výbuchu.

Občanský sňatek

Jak již v mnoha státech byl uzavírán sňatek podle občanského práva na tak zvaných magistrátech, tak i v našem státě bylo přikročeno k občanskému sňatku.

Podle vydaného zákona pro jednotné vedení matrik a pořádek v matričních knihách se zavádí občanský sňatek u místních národních výborů v obcích, neb v některých případech sloučením několika obcí pod vedením v jedné matriční knize.

V naší Roztěžské obci, ke které patří Nová i Stará Lhota, již funguje toto ustanovení zákona od 1. ledna roku 1950. V naší obci k tomuto účelu byla propůjčena sňatková síň v zámku Roztěžském.

Roztěžský zámek, bývalé sídlo německé šlechty, nyní „ozdravovna československých novinářů“ dovolila na požádání Místního národního výboru, by sňatky v naší obci se konaly v tomto zámku. V průčelí zámku pod balkonem, kde je hlavní vchod do zámku se vstoupí do prostorné haly, z které přímo vedou široké otevřené schody, kde je jakási širší pauza schodiště, byl pořízen červený závěs, na kterém byl zavěšen státní znak a před tímto znakem byla postavena busta prezidenta republiky. Pod touto bustou květinová úprava a před ní stolek pro vykonavatele oddávacího obřadu. Vše vkusně zařízeno a upraveno a naše obec je hrda, v jakém prostředí se odbývá tento oddávací akt. Po tomto uzavření občanského sňatku může se ještě každý nechat oddati církevně v zámecké kapli v tomtéž zámku.

Oddávacím činitelem je předseda Místního národního výboru, kterého nyní zastupuje místopředseda Národního výboru, František Pulkert, zahradník v zámecké zahradě. Matrikářem obce byl jmenován Okresním národním výborem štk .v.v. Josef Opasek, který složil zkoušku u ONV v Kutné Hoře a jeho zástupcem je František Výborný. Matrikář má na starosti matriky, narození, manželství, úmrtí atd. Vydává rodné listy, úmrtní listy, oddací listy, výtahy z matrik, vše od 1. ledna roku 1950 a proto je veřejným úředníkem.

*První sňatek byl uzavřen dne 4. února roku 1950:
Ženich – František Fousek z Poličan, čp. 19, zemědělec
Nevěsta – Bohuslava Vorlová z Roztěže, čp. 20, dcera nadhajného.
Tento první uzavřený občanský sňatek se odměňuje nějakým darem a v našem případě dostali snoubenci od obce skleněnou broušenou vázu v ceně 620,- Kč a od Svazu novinářů radio v ceně 6.000,- Kč. Mimo toho obdrželi jako všichni snoubenci, šatenku na nákup ložního prádla do ONV.*

První rok pětiletého plánu

v naší obci byl skončen 31. 12. 1949. Všechny zemědělské podniky se snažily podle výrobních a dodávkových smluv splnit vše jak jim bylo předepsáno na rok 1949. Pochopitelně není vždycky možné, aby každý stoprocentně splnil vše na co se zavázal a potvrdil svým podpisem. Někdy něco zklame, ať příčinou sucha, mokra neb jinou živelnou pohromou, neb nedostatkem umělých hnojiv atd. Ale smlouva je smlouva, podepsal jsi, tak se musíš starat abys odvedl. A tak se musel starat každý, který v něčem pokulhával, aby si to opatřil od jiného a tím splnil svůj závazek, svůj slib státu a celému národu. Ten, který nesplnil svůj závazek, neměl povolenou domácí porážku vepře.

V naší obci bylo splněno okolo 95 %, to je dosti ucházející kvantum na tento z jara mokrý a v létě suchý rok.

Již v létě roku 1949 se připravoval plán na podzimní osev, to je na druhý rok pětiletého plánu, který začíná 1. ledna 1950. Podle orné půdy každého zemědělce má každý majitel hospodářství předepsanou plochu, kterou má osít, neb osázeti určitou plodinou a tímto předpisem se musí řídit každý rolník a podle toho má předepsaný svůj dílčí kontingent na dodávku. Tak jdeme do druhého roku pětiletky, který každý svým podpisem dne 30. ledna roku 1950 v hostinci Lázně potvrdil. Ano, potvrdil a musí se snažit vyrobit tolik zemědělských produktů, aby měli všichni občané našeho státu dostatek levného chleba a všech poživatin pro všechny naše občany ve státě. Plánovaná zemědělská výroba se má stupňovat každým rokem v pětiletém plánu tak, aby se dosáhlo tolik zemědělských produktů, abychom nebyli nuceni dovážet ze zahraničí, ovšem pokud naše výrobky zde zůstanou.

Stále se propagující myšlenka o zakládání Jednotných zemědělských družstev na vesnicích se pomalu uskutečňuje. V naší obci není dosud pochopení pro tento čin. Někteří občané jsou strojně zařízení a mají dostatek pracovních sil, takže jsou soběstační a proto nemají naspěch přistoupit k založení Jednotného zemědělského družstva. Ano, těžko se loučí každý se svým majetkem, na který jeho předkové vynakládali všechnu sílu a mnohé strádání, aby zvelebili svoje malé panství.

Dne 30. května roku 1950 byly odevzdány soukromé velké mlátičky, samovazače a silné elektrické motory do Státní strojní stanice-SSS v Malešově, dvůr Biliovo, kde již stojí okolo 70 soukromých traktorů z kutnohorského okresu. Když rolník bude potřebovat nějaký stroj, je ve

SSS a na požádání mu přijedou udělat práci strojem, za kterou musí zaplatit. Jednotná zemědělská družstva mají vše lacinější a veškeré výhody mají na prvním místě.

Doba pokračuje a vývoj jde vpřed a nemůže nikdo uhnouti, musí jít cestou neznámou a neví jde-li správně a zda dojde k cíli a nezadržitelně pomáhá bourat starý a budovat nový řád.

Tak proto každý doposud je ve vyčkávacím stanovisku a čeká co doba přinese v budování Jednotných zemědělských družstev pro společné hospodaření v naší obci. Máme dobu, kde se zákony a veškerá nařízení neustále mění a proto ztrácíme půdu pod nohama, neb nevíme dnes, co přinese zítřek, a to prožíváme od počátku druhé světové války do nynější doby.

Přátelé, máme jen jeden život a proto je třeba žít pospolu a bratrsky v lásce k bližnímu, bez veškeré nevraživosti jeden proti druhému. To jsou všechno nectnosti, které vedou ne k ráji, ale k peklu mezi lidskou společností.

Obec Roztěž a k ní příslušející osady Nová a Stará Lhota jsou od sebe vzdáleny a dnešní značně rozšířená administrativní agenda přinutila obec, aby zde byl zřízen místní rozhlas. K rychlému vyřizování veškerých zpráv v obci dozví se občanstvo ihned. Dříve byl k tomu účelu zvolen obecní posel, který spěchal s listinou od čísla k číslu, později to nosil soused sousedovi, takže se někdy stalo, že ti poslední, než k nim obsílka došla, bylo už po všem. V létě roku 1952 se budoval místní rozhlas a dne 26. srpna toho roku byl odevzdán obci a otevřen svému účelu.

10 čp. majitel Stanislav Kadlec opravil v roce 1951 střešní krytinu – červený eternit

Co jednomu nemožno všem dohromady snadno

Toto Kampelíkovo známé heslo se uplatňuje ve všech oborech podnikání i v zemědělství. Přichází na venkov pomalu, ale jistě, krok za krokem do podnikání družstevního. Toto podnikání se neděje na komando, je dobrovolné, ale přinutí každého venkovana když ne hned, tak později, aby vstoupil do Jednotného zemědělského družstva. Tato družstva mají za účelem společného obdělávání veškeré zemědělské půdy, totiž spojení všech rolníků v jeden celek a společnou práci pomocí strojů vytěžit co nejvíce z té půdy. Má se zajistit dostatek všech potravin pro výživu všeho obyvatelstva naší země a přinést blahobyť všemu pracujícímu lidu a ulehčení dřiny každé rolnické rodině.

Není sice pochopení u všech rolníků vstoupit do JZD a chápeme mnohé jak bolestně opouští svůj majetek po staletí děděný z otce na syna a stálým zlepšováním svého hospodářstvíčka, do kterého mnohý každou korunku, kterou si utrhl od úst, vynaložil do svého malého království. To byla jeho chloubka a taková radost z každé vykonané práce, kterou vynaložil jen proto, aby se měl lépe a také jeho děti a hlavně to bylo jeho malé království, na kterém byl svým vlastním pánem.

Svět se točí svým tempem a pokrok se nedá zdržet ve svém vývoji, starý svět se ztrácí a nastupuje nová epocha vývoje lidské společnosti. Tak pokračuje pracující lid vpřed

k socialismu a veškeré soukromé podnikání a majetek se stává společným majetkem všech pracujících vrstev. Nemáme zkušenosti v takovém podnikání a teprve doba přinese jasně, zda-li jdeme správnou cestou a přinese-li nám ulehčení v dřině a zvýší nám blahobytný život na vesnici. Tak to je taková předmluva a vykročíme na další vývoj a podnikání v naší malé obci Roztěžské.

Jak již známo, zdejší zámeckou budovu obdržel Svaz českých novinářů, kteří zde tráví své dovolené a též zde prodělávají i vzdělávací kurzy. Jejich touha byla, by v naší obci bylo založeno JZD a aby oni měli podíl na tomto utvoření JZD. Za tím účelem se rozhodli obejít všechny osobně, od čísla k číslu a přesvědčovat zemědělce o výhodách kolektivního obhospodařování zemědělské půdy a získávat jednotlivé zemědělce do JZD. Získáno bylo šest malých zemědělců a několik bezzemků a to stačilo, aby bylo JZD založeno. Dne 20. května roku 1950 byli tito začátečníci svoláni na sídlo novinářů, kde byl ustaven prozatímní výkonný výbor, který byl pověřen k dalšímu vývoji a počátečnímu provozu JZD v Roztěži.

Čp. 16 – 17, bývalý dvůr panství po okupaci německé hitlerovské moci byl rozdělen mezi dva bývalé spolunájemce a sice čp. 16 Františku Rohlíkovi a čp. 17 Čeňku Pochobradskému, kteří tyto budovy odkoupili při parcelaci. Tito dva majitelé byli nuceni se zapojit též do JZD. Dále čp. 18, bývalá panská restaurace, neměla jiného východiska a proto rodina Šancova se též zapojila a vstoupila do JZD.

Dne 27. června roku 1950 bylo svoláno všechno obyvatelstvo Roztěže a Lhot do sálu u Šanců, čp. 18 za tím účelem, aby každý občan byl obeznámen s prací o žních, kterou bude při společných žních povinen vykonávat.

Bylo nařízeno ministerstvem zemědělství, by každá obec a každé JZD a státní statky vypracovaly podrobný plán, podle kterého má být znázorněn postup prací každého práce schopného jednotlivce. Takovýto žňový plán byl vypracován též i v naší obci. Jak již uvedeno, byla svolána schůze všech občanů a občanek, kterou zahájil předseda Místního národního výboru v Roztěži, František Říha a přítomni byli okresní zemědělský referent Vašek z Biliova, jeden člen, Karel Semerák, který zastupoval patronát nad JZD v Roztěži za ČKD Sokolovo, průmyslový státní podnik Praha a dva přítomní páni z Prahy a několik novinářů, toho času přítomných v Roztěži. Prvním řečníkem byl pan Vašek, který přednesl v hlavních rysech o významu mechanizovaných zemědělských prací a ulehčení dřiny v zemědělském sektoru, kterou přítomní pozorně vyslechli. Druhý promluvil zástupce patronátu, odborář závodní rady „Sokolov“ K. Semerák o práci v továrnách a navázal řeč též na spolupráci v zemědělství. Poté byl předčítán celkový žňový plán na podkladě finančního rozpočtu, podle kterého každý obdrží za hodinovou vykonanou práci odměnu. Potom se přikročilo k žňovému plánu, aby se kladně vyřešily některé sporné otázky týkající se rozdělení práce a případné její vzájemné výměny. Toto řešení se setkal s neúspěchem, neboť někteří občané viděli v tom moc napínavé práce a proto odmítali toto přijmout. Nato povstal řečník z ČKD Sokolovo a nějakým způsobem chtěl vyvrátit toto nedorozumění a vykládal jak pracují dělníci v továrnách, aby si z toho vzali příklad také na vesnici. Použil však nějaké nemístné slovo, které vzbudilo rozhořčení mezi shromážděnými občany a tito po prudkém výstupu opustili sál a schůze byla skončena. Členové JZD, kteří byli na této schůzi přítomni a seděli odděleně – Mir. Kratochvíl, rolník, Lajtl, lesník, Ol. Bílek, rolník, Říha Fr., rolník, Kolář Josef, rolník, Smutný Jaroslav, Kolář Boh., kočí, Šlosarová L., Církľ Jan, rolník a ostatní přítomní z každého čísla po jednom, neb po dvou z celé obce. Všichni nedružstevníci zaujali zamítavé stanovisko ke žňovému návrhu a odpovídali na vše, že si to každý bude dělati podle svých zkušeností sám, postaru. Tak se stalo, že žně probíhaly postaru, jenom JZD pracovalo

společně. Podmítka se prováděla též postaru. JZD přebralo do společného hospodaření veškerou pachtovanou a obecní půdu, která byla roztroušena na různých místech. Bylo nutno tuto půdu scelit za účelem lepšího využití mechanizačních prostředků k ulehčení veškeré práce a hospodařit pro vyšší výnosy všech družstevních pozemků. Bylo přikročeno k technicko-hospodářské úpravě pozemků.

Neustále byly konány schůze roztěžských občanů a vykládáno jim o výhodách společného obhospodařování zemědělské půdy, o jejich výnosech a ulehčení namáhavé dřiny. Marné byly výklady a různá nedorozumění a námitky, polovina občanů nepřistoupila do JZD.

Přišel inženýr, který tohoto času byl zaměstnán v Miskovicích a dal se do plánování našeho katastru. Trvalo několik neděl, než vše bylo hotovo. Katastr byl rozplánován na osm honů a při každém honu byl též naplánován soukromý sektor, totiž ti, kteří se dosud nepřipojili do JZD. Každý hon byl oset, neb osázen jednou plodinou, a to jak JZD, tak i soukromý sektor. Po rozplánování a vykolikování celého katastru bylo dne 14. září přikročeno k rozorávání mezí ze zvuku hudby a ověňčených traktorů ze Státní traktorové stanice z Malešova. Potom začala příprava orby a dalších prací.

Toho času byla kdysi tichá naše víska v takovém stádiu rozrušení, nenávisti občana proti občanu a na někoho byla vždy svalena neprávem vina z fanatických falešných představ některých občanů. Čas přímo letěl a každý byl zaměstnán již tak opožděnou prací, že pomalu zapomínal na všechny ty události zběhnuvší se v nedaleké minulosti.

Nebudu se rozepisovati o podrobnostech, neboť nálada všech občanů a vyhlídka do budoucna byla nad míru kritická. JZD pokračovalo ve svých pracích, s Františkem Říhou v čele, neúnavně vpřed, takže JZD v Roztěži nejenom, že bylo prvním družstvem na okrese kutnohorském, které rozoralo meze, ale též prvním, které pořádalo první valnou hromadu, která se konala dne 21. prosince roku 1950.

Ted' nastaly pro družstevníky velké a odpovědné úkoly, aby družstvo dobře prosperovalo a proto je povinností každého člena, aby vynaložil všechny své síly a schopnosti pro celkový rozvoj JZD. Co se týče polního hospodářství, je začato podle plánu. Ted' se uvažuje o společném kravínu a chovu prasat. Na stavbu kravína nám byla přidělena k rozbourání kruhová cihelna ve Štipoklasech u Zbraslavic, kterou toho času bouráme a materiál pomocí traktoru přivážíme na místo stavby. Dále různý stavební materiál se sváží, aby mohlo se přikročit co nejdříve ke stavbě.

Jedna bolest je v tom, že k takovému odhodlání, jako je stavba nového kravína v Roztěži, je na pováženou z hlediska finančního zatížení družstevníků, neb rozpočet činil 1,200.000,- Kč. Bylo upuštěno od stavby nového kravína a přikročeno k adaptaci starých budov.

V lednu a únoru roku 1951 se zpracovávaly normy veškerých prací v JZD a veškerá práce se přepočítávala na pracovní jednotky. Každá vykonaná práce je zařazena do určité stupnice a za tuto vykonanou práci přepočítanou na pracovní jednotky obdrží každý svou odměnu. Jak usneseno na výborové schůzi dne 15. března 1951, výplata za vykonanou práci bude každých čtrnáct dní a bude se vyplácet zálohově 70 % za odpracované jednotky a zbytek po uzávěrce celoročního plánu hospodaření, jestli něco zbude. V roce 1951 bylo oseto 9 ha řepy cukrové a v tomto roce zklamaly ranné brambory a travopol.

Každý začátek je vždy nejasný a nikdy nemůžeme vše zajistit tak, jak bychom si přáli. Proto tento rok to neklaplo podle plánu ani s doplatky. Rok 1951 byl rokem velkého sucha, veškerá práce byla tím velmi ztížena.

Dne 7. března roku 1951 přijel do Roztěže „TEP Praha“ se zbožím pracovním a obuví pro družstevníky za sníženou cenu, takže měl každý družstevník možnost si koupit co potřeboval zde na místě, a to v restauraci Lázních.

Celý tento rok se pracovalo na adaptaci kravína, přístavbě kolny na stroje a náradí. Těž i adaptace a přístavba vepřína vyžadovala mnoho ruční práce, sil a materiálu. Byla dohotovena v roce 1951 a začátkem června byl proveden svod dobytka od družstevníků.

První rok hospodaření v JZD třetího typu v Roztěži musel každý člen uplatňovat své zkušenosti v práci a všechny chyby i nedostatky v JZD přivést prakticky v soulad v dalších letech hospodaření.

Na jaře roku 1952 vše se dobře zaseto a práce slibně pokračovaly kupředu vzdor tomu, že občas bylo deštivé počasí. Počátek žní byl zahájen krásným počasím, které potrvало do konce srpna, takže se vše dobře sklídilo a vymlátilo. Začátkem září se počasí změnilo a nastalo deštivé a přehánkové počasí, které potrvало do konce listopadu. Touto nečekanou změnou počasí se zdržely veškeré práce, takže byla obava ze zamrznutí řepy a též i části brambor. JZD muselo vynaložit všechny své síly a s pomocí nově přistoupivších družstevníků rychle zdolat sklizeň řepy a brambor. Zbylo nám zasít ještě několik ha ozimů a veškeré pozemky zorat, vyvážet hnoje.

Nejsme na tom ovšem nejhůře, neb JZD Roztěž je na prvním místě v kutnohorském okrese, proto obdrželo putovní standardu za rychlé ukončení žňových prací a odvedení kontingentu, též dostalo bustu prezidenta Klementa Gottwalda, čestné uznání a pěknou knihovnu s vybranou četbou vázaných knih.

Na jaře roku 1952 se započalo se stavbou drůbežárny a pro nedostatek materiálu a pracovních sil, stavba ještě není dokončena a drůbež je prozatím umístěna u předsedy JZD Fr. Říhy.

Po žních toho roku přistoupili všichni z Roztěže a ze Lhot, stojící dosud stranou, do JZD a společnou práci budou hospodařit na scelených lánech naší obce.

**Pro zajímavost zaznamenávám roční příjem členů JZD
za rok 1952 v penězích staré měny**

Bílek Oldřich	26.627,82	Rohlík František	49.637,57
Círk Josef	26.595,06	Rohlíková Růžena	63.340,88
Círklová Mart.	12.924,51	Říha František	75.620,12
Folprecht Josef	24.957,09	Říhová Marie	11.650,20
Folprechtová Růžena	7.659,96	Smutná B.	19.916,97
Kolář Antonín	31.421,60	Šanc Mil.	19.927,50
Kolářová Fr.	10.346,64	Šancová El.	5.640,93
Kolářová Ant.	2.551,49	Šlosarová Lid.	12.598,29
Kolářová Zden.	11.278,35	Zdeněk Josef	32.099,95

<i>Kadlecová Lib.</i>	<i>13.366,56</i>	<i>Štolba Jar.</i>	<i>59.862,53</i>
<i>Malina Josef</i>	<i>87.181,40</i>	<i>Štolbová Květ.</i>	<i>10.352,41</i>
<i>Malina Fr.</i>	<i>8.705,48</i>	<i>Kostecký J.</i>	<i>6.323,64</i>
<i>Pochobradský Č.</i>	<i>57.504,09</i>	<i>Kostecká Ant.</i>	<i>1.123,91</i>
<i>Pochobradská L.</i>	<i>41.397,71</i>	<i>Kratochvíl Fr.</i>	<i>29.927,01</i>
<i>Herel Bedřich ml.</i>	<i>7.151,90</i>		

Celkem bylo členům za rok 1952 vyplaceno 767.621,57 Kč.

Začátkem února roku 1953 bylo započato s adaptací kravína ve mlýně v Karlově.

V únoru roku 1953 byla zřízena kovárna JZD a začátkem března zahájil své kovářské umění kovář Štefan Šlosar, člen družstva.

*Dne 21. a 22. února roku 1953 konala se **valná hromada členů JZD Roztěž** v hostinci Lázně. Valnou hromadu zahájil nově zvolený předseda Bedřich Herel a referát přednášel a vedl účetní Jaromír Štolba. Nově zvolení funkcionáři a valnou hromadou schválení, jsou tito členové: Bedřich Herel jako předseda, František Říha jako místopředseda, Jaromír Štolba účetní, Folprecht Josef pokladník, Beneš Stanislav agronom za Roztěž, Mrňák Josef agronom za Lhoty, Libuše Kadlecová skupinářka za Roztěž, Růžena Němcová skupinářka za Lhoty, Pochobradský Čeněk jako skladník.*

Valné hromady bylo přítomno pět delegátů z Krajského národního výboru a tři delegáti z Okresního národního výboru, dále tři delegáti traktorové stanice z Malešova, několik novinářů toho času přítomných na zámku a hosté z JZD Polánka.

Účetní Jaromír Štolba přednášel celý průběh hospodaření za rok 1952. Celoroční průběh hospodaření skončil přebytkem okolo 300.000,- Kč, takže každý člen dostal podle odpracovaných jednotek svůj celoroční doplatek, který činil 40,- Kč za jednu odpracovanou jednotku.

S hrdostí je konstatováno, že JZD Roztěž je prvním místě v kutnohorském okrese jak ve výrobě rostlinné, tak ve výrobě živočišné. Druhý den v neděli bylo pokračováno ve valné hromadě a byl předčítán výrobní plán pro celou obec Roztěž – Lhoty na rok 1953 a byl schválen. Ke konci se rozvinula živá debata, která skončila o čtvrté hodině odpolední a potom byla taneční zábava a veselice, která trvala dlouho do noci. Na valnou hromadu byl poražen jeden vepř a byly upečeny koláče, smaženice, obložené chlebičky, vepřové řízky, jaternice a různé příkrmy, čaj, pivo, takže pro každého přítomného o jídlo a pití bylo dostatek postaráno.

*Dne 5. března v 21 hodin 50 minut roku 1953 zemřel velký vůdce pokrokového lidstva a obhájce míru na celém světě **Josef V. Stalin**. Odchod soudruha Stalina je nenahraditelnou ztrátou jak pro národy Sovětského Svazu, tak pro národy zemí lidové demokracie. a pro pracující lid kapitalistických států.*

Byl to Stalin, který vykoval stranu bolševiků, dnešní Komunistickou stranu Sovětského Svazu, jakožto nezbytný předpoklad proletariátu na panství vykořisťovatelů.

Byl to Stalin, který spolu s Leninem stál v čele světodějné Velké říjnové socialistické revoluce.

Byl to Stalin, který po smrti Lenina, před třiceti lety, vzal pevně do rukou kormidlo strany a státu.

Byl to Stalin, který dal popud k velké industrializaci a elektrifikaci země.

Byl to Stalin, který organizoval obranu proti hitlerovským agresorům a připravil jim na konci zdrcující porážku.

Byl to Stalin, pod jehož vedením Sovětský svaz neuvěřitelně rychle zaléčil strašné válečné rány.

Byl to Stalin, který stanul v čele mohutného 800 milionového bloku budovatelů socialismu, všech lidí dobré vůle, všech těch, kdož bojují za mír a šťastnější život pracujících po celém světě.

Loučí se s ním všechno pokrokové lidstvo světa a zůstane v paměti všech, kteří milují mír a přátelství mezi národy.

Zemřel prezident republiky soudruh Klement Gottwald

Dne 14. března roku 1953 v 11 hodin zesnul po těžké nemoci prezident Československé republiky a předseda Komunistické strany Československa, soudruh Klement Gottwald.

Krátce po smrti nezapomenutelného soudruha Josefa V. Stalina zemřel jeho věrný spolubojovník a žák, vůdce pracujícího lidu Československa.

Zemřel veliký politik a státník, zemřel učitel pracujících našeho státu. Dokažme celému světu, že brázda, kterou vyoral starostlivý hospodář na národa roli, nezůstane jeho náhlým odchodem nedokončena a opuštěna.

Po odchodu našeho prezidenta soudruha Klementa Gottwalda se stal jednomyslnou volbou Národního shromáždění prezidentem naší lidově demokratické republiky nejbližší spolupracovník soudruha Gottwalda, čelný představitel KSČ, věrný syn našeho lidu, soudruh Antonín Zápotocký.

Tento muž se stává pokračovatelem cesty, po které jeho předchůdce, zesnulý první dělnický prezident Klement Gottwald vedl národ k lepšímu zítřku, ke komunismu.

Soudruh Zápotocký pevně věřil, že si národ opět vydobude ztracenou svobodu a dával všechny své síly do boje za osvobození našeho lidu z jařma hitlerovského fašismu.

Po přechodu strany do ilegality byl s. Zápotocký se skupinou několika vedoucích funkcionářů nucen emigrovat do zahraničí. Byl však při přechodu hranic zatčen gestapem a uvězněn do žaláře. Byl vězněn ve Frýdku, pak v Ostravě, mnoho měsíců v Praze na Pankráci, v únoru roku 1940 je převezen do Drážďan a v březnu téhož roku do koncentračního tábora Sachsenhausen-Oranienburgu u Berlína.

Před příchodem Sovětské armády je tábor vyklizen a soudruh Zápotocký s pěti tisíci spoluvězni hnán esesmany stovky kilometrů na pochodu smrti až do Meklenburska.

Začátkem května roku 1945 v lese mezi Kriwitz a Schwerinem, je transport smrti osvobozen Sovětskou armádou. Soudruh Zápotocký byl okamžitě zvolen za vedoucího tábora, v němž se nacházela velká část lidických žen.

Nezlomen vrací se z koncentračního tábora, aby po osvobození naší vlasti hrdinnými sovětskými vojsky pracoval jako nejbližší spolupracovník soudruha Klementa Gottwalda pro upevnění vlády dělnické třídy a pracujícího lidu.

V roce 1953 byla snížena a odměřena družstevní záhumenka z 1 ha na 50 arů, včetně zahrady. Tak to pokračuje, že přijde brzká doba, že neuživíme kozu ani králíka. Koncem roku 1953 bylo v družstvu 34 záhumenkářů, to znamená, že obhospodařovali 17 ha půdy, včetně zahrad a po jedné krávě, to je 234 krav a z této výměry byl povinen odevzdat kontingent 200 l mléka, 20 kg masa a 100 vajec.

Volby

V neděli dne 28. listopadu roku 1954 byly na celém území Československé republiky provedeny volby poslanců do Národního shromáždění. V naší obci bylo 146 platných voličů a 138 voličů hlasovalo pro kandidátku Národní fronty, soudružku Helenu Leřlerovou a proti bylo 8 voličů. Podle předběžných výsledků účastnilo se hlasování 3,708.102 voličů, což činí 99,1 % z celkového počtu voličů. Pro kandidáty Národní fronty hlasovalo 3,482.894 voličů, což činí 97,8 %, proti kandidátům hlasovalo 2,2 % voličů.

Tímto vítězstvím do Národního shromáždění jsme upevnili Národní frontu a tím i přispěli a posílili mír v naší vlasti a po celém světě. Katolický křesťan touží po pokoji a míru, neb ví, že válka je nejstrašnější metlou lidstva, děsivým překročením přikázání Božího – nezabiješ! Je to nejtěžší hřích páchaný na milionech lidských životů, zejména v době, kdy moderní prostředky vedou čím dál tím více k hromadnému vraždění nejen vojáků na frontě, nýbrž i bezbranných obyvatel, starců, žen a dětí. Bakteriologická válka a atomové zbraně, jimiž imperialisté straší, mohou rozsévat smrt po celých krajích a zničit rázem tisíce lidských životů.

Jak strašná a děsivá je statistika obětí a škod, které připravily celému světu první 1914 – 1918 a druhá světová válka 1939 – 1945. Jen v druhé světové válce bylo celkem 78 milionů mrtvých. Tyto legie mrtvých žalují na všechny, kteří otravují lidstvo lehkomyšlností, neláskou, sobectvím, nenávistí a křivdou. Krvavých dobovatelských válek potřebují je ti, kteří touhou po bohatství udusili v sobě city lásky k bližnímu a ve své zaslepenosti nevidí jiné cesty k dosažení svého osobního blahobytu na tomto světě, než cesty vyhlazení – jak oni říkají – přebytků lidstva.

Jen ti chtějí válku a jsou ochotni hnáti lid na hrozná jatka. Vráti se duch Kristův do duší těchto sobců, posedlých šílenstvím výbojů a válek? Budeme uchráněni zloby imperialistických satanů? Musíme doufat a stále bojovat proti válce, neustat a vydržet až do konce. Žijeme v roce 1954, ve velkém a rozhodujícím zápase dvou bloků – západem a východem na naší evropské pevnině. Tábor míru skládající se z Polska, Československa, Maďarska, Rumunska, Německé demokratické republiky, Bulharska a Albánie. Na západní straně Anglie, Francie, Itálie, Belgie, Holandsko, Lucembursko, západní Německo, které má být jádrem západního útočného bloku. Tábor míru, v jehož čele stojí Sovětský Svaz. Tábor imperialistické agrese, v jehož čele stojí Spojené státy Americké.

Převod obecních lesů do správy národního majetku

V jednání jest převod národního majetku lesního ze správy Místního národního výboru v Roztěži do správy Státních lesů. SLH ve Vlašimi, výměra KNV Praha, ze dne 9.9.1953, zn. IX/7-661.2.1953.

Odevzdání a převzetí jest národní majetek ležící v katastrálním území obce Roztěž, který až dosud tvořil lesní hospodářství Místního národního výboru v Roztěži a jiný národní majetek, který pro provoz tohoto lesního hospodářství byl užíván, neb pro něj určen.

Tento výše uvedený národní majetek lesní o celkové výměře 41 ha 50 arů 89 m². Zaměření a vyhotovení dílčích geometrických plánů provede přijímající svým nákladem.

Odevzdání obecních lesů obce Roztěže do správy Státních lesů ve Vlašimi.

Zápis

*o jednání konaném dne 23. listopadu 1953 v Roztěži mezi Místním národním výborem
v Roztěži a Správou lesního hospodářství ve Vlašimi*

Účastníci jednání

Za Místní národní výbor v Roztěži

předseda Místního národního výboru v Roztěži Líbal Bedřich

zemědělský referent Mrňák Josef

finanční referent Opasek Josef

za Správu státních lesů SLH ve Vlašimi Olimricht Václav

za Lesní průmysl v Kácově Arnošt Antonín

Správa státních lesů, SSL přejímá od Místního národního výboru v Roztěži Hospodářský plán, 2 mapy. Místní národní výbor vyhrazuje si právo lámati kámen v lomu v Šedivousku pro potřebu MNV zdarma.

Dnem převzetí, tj. 30. září 1953

a dnem skutečného převzetí, tj. do 23. listopadu roku 1953,

odpovídá za veškeré závazky vyplývající z provozu převzatého hospodářství SSL.

Převzatý majetek se začleňuje do obvodu lesního střediska Zbraslavice u SLH ve Vlašimi v rámci Krajské správy lesů v Praze a začleňuje se do těžebního obvodu v Roztěži a závodu lesního průmyslu v Kácově nad Sázavou.

Patříčné papíry jsou uloženy u Místního národního výboru v Roztěži.

Druhá měnová reforma

Aby se mohl zrušit lístkový systém na potraviny, též na textilie a jiné, bylo nutno to vyřešit takovým způsobem, aby lidé neměli možnost si kupovat volně všechny druhy zboží. To znamená, aby nahromaděno bylo zboží všeho druhu.

Za tím účelem byla provedena měnová reforma dne 1., 2. a 3. června roku 1953. Neočekávaně přišlo svolání všech obchodů zavřít, mimo potravin, a neprodávat až do odvolání.

Od 1. do 3. června všechny banky a peněžní ústavy byly ve dne v noci zaměstnány výměnou peněz. Kdo měl v minulé peněžní reformě peníze na vázaném vkladu, byly sice jeho, ale mohl si je vybírat jen na žádost v nutných případech na výživu starým a přestárkým lidem.

Tyto peníze, některé z mozolů vydřené, některé nakeřasované, musely především zmizet. Jenom hořká vzpomínka zůstala na bývalý jeho poklad. Malešov byl střediskem pro výměnu peněz, a to na poště u kostela. Bylo ustanoveno v který čas se má ta neb ona vesnice zúčastnit k výměně peněz. A tak každý vzal svůj nashromážděný poklad a ubírá se s ním tam, odkud

není návratu. Odevzdal své mnohdy těžce vydřené peníze a že některý dělník šetřil korunku ke korunce, aby si mohl postavit střechu nad svou hlavou.

Za svůj poklad z prvních 300,- Kč obdržel jedna ku pěti, tj. šedesát korun a z druhých tisícovek jedna ku padesáti, to znamená 20,- Kč z jednoho tisíce. Od sto tisíc stále méně a větší úplně propadly. A teď kupujte! Peníze fuč a tak by každý kupoval, jenom ty peníze chybí každému bez rozdílu, poněvadž jsou na tom všichni stejně. Já nemám nic a ty také nemáš nic. Teď se každý musí chopit práce, aby si nějaký ten groš vydělal a heslo každého je – vše utratit a nešetřit-aby zase o to nepřišel.

Pokud měl každý svůj majetek, tak si ho vážil a spravoval a rozmnožoval, aby to měl vše krásné. Teď je to vše opačně, neb ta radost u mnohých zmizela a ta stará generace se nikdy s tím nesmíří. Kdo měl peníze uloženy na spořitelni knížce, tak mu přece nějaký groš tam zbyl.

Stáří lidé si šetřili na tu poslední cestu na pohřeb, neb korunku ke korunce si mnohý utrhl od úst, aby si ušetřil na stáří, o všechno přišel a zůstal bez prostředků a osamocen jako ten kůl v plotě. Je pravda, že každý, který nemohl pracovat pro stáří dostal jakýsi důchod měsíční od 150 Kč výše, ale to měl mnohý jen tak, aby byl živ a neumřel. Je pravda, který byl schopen nějakou práci vykonávat, mohl si něco přivydělat.

Shrnuto do společného pytle, nemůže si ta stará generace na to vše nové a nepředvídané zvyknout a nikdy se s tím nesmíří. Jedině smrt ukončí jeho stále přemýšlení a vysvobodí ho z těch všech za svého života prožitých trampot na tomto světě.

Volby do Místního národního výboru konané dne 1. května 1954

Navržení nejlepší z nejlepších jsou tito kandidáti:

	<i>počet odevzdaných hlasů</i>	<i>méně o</i>
<i>Říha František, Roztěž</i>	55	87
<i>Kolářová E., Nová Lhota</i>	80	62
<i>Cirklová Mart., Roztěž</i>	95	47
<i>Líbal Bedřich, Nová Lhota</i>	112	30
<i>Mrňák Josef, Stará Lhota</i>	90	50
<i>Novák Alois, Stará Lhota</i>	128	14
<i>Arnošt Antonín, Roztěž</i>	80	62
<i>Vladyka František, Roztěž</i>	91	51
<i>Opasek Josef, Roztěž</i>	108	34

Jelikož kandidát František Říha neobdržel nadpoloviční většinu hlasů, bylo nutno volbu opakovat. Na místo Františka Říhy byl navržen František Kratochvíl z Roztěže a jednomyslně zvolen do Místního národního výboru. Největší počet hlasů obdržel Novák Alois, 128 hlasů, byl prvním kandidátem na předsedu Místního národního výboru. Jelikož předsednictví nepřijal, byl zvolen druhý kandidát Líbal Bedřich, Nová Lhota.

V doplňkových volbách za odstěhovaného Vladyku Františka byl zvolen dne 3. dubna roku 1955 Bílek Oldřich z Roztěže.

První atomová elektrárna světa

První atomovou elektrárnu světa dali do provozu sovětští vědci v roce 1954.

Atomová bomba, která byla vyrobena ve Spojených státech a svržena v roce 1945 v Japonsku a vyráběna dále jen pro hromadné ničení lidstva a jejich majetků a její vlastníci mají monopol této zhoubné zbraně pro účely válečné a dobovačné.

Naproti tomu sovětští vědci nejenom, že dokázali vyrobit atomové zbraně, ale dokázali zapřáhnout atomovou energii k mírovým účelům. Sovětská vláda se v lednu roku 1955 usnesla, že dá některým státům mírového tábora, a to Polsku, Německé demokratické republice, Československé republice, Rumunsku a Číně veškerou technickou a vědeckou pomoc k postavení těchto ohromných vymožeností pro blaho lidstva. Žijeme v době největšího napětí, americké impérium se chystá zmocnit se nadvlády světa za každou cenu a proto sud prachu je stále připraven a jen ho zapálit na západě a válka by vzplanula na celém světě.

Prostý lid celého světa si nepřeje války a proto ze všech sil bojuje proti vyzbrojení Západního Německa, které vyzbrojuje americký imperialismus a chce zapálit válečný požár v Evropě a na celém světě. A proto velké demonstrace a stávky v Západním Německu, jsou pádnou odpovědí na účet všem zlolajným a války chtivým kruhům na celém světě.

Rok 1955 byl převážně vlhký, takže úroda se mohla celkem dobře vyvíjeti. Obilí bylo velmi dobré, okopaniny vzdor zpožděné práci byly dobré, obzvláště cukrová řepa dala dobrý výnos i přes to, že byla napadena černým kořenem.

Žně byly ztíženy četnými přeprškami, takže obilí bylo dosti vlhké a mlýny ho pro jeho značnou vlhkost nemohly semlít. Obilí se muselo prosoušet, a to bylo ztíženo rozmarnou přírodou a nedostatkem pracovních sil. Měli jsme sice brigádnickou výpomoc ze strojního kombinátu v Kutné Hoře, která družstvu dosti vypomohla, ovšem na úkor pracovní jednotky družstevníků. Toho času má družstvo nedostatek pracovních sil. Někteří členové jsou zaměstnáni v živočišné výrobě a někteří starí a přestárlí, kteří nejsou schopni vykonávat normovanou práci tak, jak je předpis a proto ta práce se zpožďuje a nemůže se vykonat v agrotechnické lhůtě. Mnozí mladí lidé jsou hajdaláci a někteří než v družstvu, chodí za zaměstnáním jinam.

To všechno jsou důvody neuspokojivé pro naše družstvo. Dále se nebudu o tom rozepisovati, neb kdo má zájem na tom, aby vše dobře klapalo pochopí sám a kdo nemá zájem a pochopení pro družstvo a jeho povznesení jen pro sama sebe, jen pro svůj osobní prospěch, tak s takovým členem není žádné pojednání a už nebude.

Různé povahy lidí a různé názory osobní. Kritika je dobrá, ale uvážena a ne přepjatá a nejdříve a důkladně zkritizovat sama sebe a potom si mohu vyjít na procházku a kritizovat toho druhého. Dalo by to mnoho polemizování, ale nemá to žádný smysl, každý má svůj mozek a ten se nedá přemontovat na Jednotné zemědělské družstvo v Roztěži.

Hospodaření za rok 1955 bylo vcelku dobré, předepsaný kontingent byl splněn, ba někde překročen, až na vejce, která byla vyrovnána náhradní dodávkou.

*V sobotu dne 11. února roku 1956 se pořádala **valná hromada**, výroční schůze, kterou zahájil předseda Mrňák Josef ml. ze Staré Lhoty a který přečetl celkové hospodaření za rok 1955. Představenstvo zůstalo dále staré, z roku 1954. Na schůzi bylo přítomno několik členů STS ze střediska Malešov, dále hosté z Tuchotic, Miskovic a zástupci patronátního závodu*

strojního kombinátu v Kutné Hoře, dále náš finanční referent u státní banky v Kutné Hoře J. Pěšina a letošní rok přidělený ke vzpruze našeho družstva z okresní kanceláře Jednotných zemědělských družstev Ptáčník Emil. Všichni hosté byli vřele přivítáni a dostalo se jim skvělého pohoštění.

Po vyčerpání programu byla volná diskuse, kde mohl každý své stížnosti, nedostatky a přání uplatnit a kde se mu dostalo také patřičné odpovědi. Bylo přikročeno k vyplácení doplatků za rok 1955. Bylo odpracováno 1365 pracovních jednotek.

Byly vyplaceny zálohy po 9,- Kčs 128.871,82 Kčs

Byly vyplaceny zálohy po 10,- Kč 134.820,21 Kčs

Bylo vypočteno na pracovní jednotku 18,- Kč 250.672,03 Kč

Takže se zlepšila pracovní jednotka v roce 1955 o jednu korunu z plánovaných 18,- na 19,- Kč.

Tak stručně zaznamenávám hospodaření v roce 1955.

Ještě dodatek o počasí v zimě roku 1955 a 1956. Vánoce byly na blátě a ještě celý leden teplo a deště, takže každý říkal, že již žádná zima nebude. Měsíc únor se nedal zahanbit a zvedl svůj kyj, máchl jím a začalo mrznout a mráz se stupňoval až dosáhl -30° C ještě začátkem března a napáchal mnoho škod v sadech a zahradách.

Televize

V roce 1956 byl vztyčen první televizní přijímač Roztěž-Lhoty na čp. 6 mlýn Karlov, majitel Vašíček Stanislav.

Druhý byl vztyčen v Roztěži u čp. 22, majitel Výborný František.

Třetí byl vztyčen v Roztěži u čp. 27, majitel Šlosar Štěpán a další budou následovat.

V roce 1957 byla rozšířena televize v naší obci

čp.14 Drahokoupil Antonín

čp. 5 Herel Bedřich

čp. 1 na zámku

V roce 1956 byla roztěžská poutní restaurace, dosud jako živnostenský soukromý podnik převeden na Jednotu s názvem „Pohostinství“ a tento podnik vede dále El. Šancová.

22 čp. bylo opraveno r. 1957, majitel František Výborný, kryt červené tašky

9 čp. bylo částečně opraveno r. 1957, majitel Chlumský Karel, krytina tašky

6 čp. bylo částečně opraveno r. 1957, majitel Pokorný Alois, krytina plech

33čp. postavil František Červinka v roce 1953, kryt červené tašky. Postaveno na vyvlastněném pozemku-zahradě od čp. 13

Šesté snížení cen některých potravin a několik druhů spotřebního zboží v naší republice v roce 1956

*Podle veřejného mínění a úsudku lidí různých názorů zaznamenávám asi toto:
Uveřejněnou zprávu naší vlády o šestém snížení cen potravin a některých druhů spotřebního zboží přijali lidé uspokojivě, ba někteří s nadšením.*

Po uskutečnění těch velkých slibů přišlo rozčarování. Tak na příklad někteří „ti toho slevili, takové troubení do světa pro těch pár haléřů, avšak na druhé straně si zase přirážejí, aby se pokladna neztenčila a zase to zaplatí kupující“. Tak to je, že stát platí lidem za práci a oni zase kupují od státu a tak to jde stále kolem dokola. My se tím nezabýváme, my to musíme přijmout, když už je to na míse, pak to musíme sníst, ať je to teplé, nebo studené. Když to sníme a máme málo, tak se musíme přičinit tak, abychom toho měli více a to můžeme dokázat jen svou zvýšenou dobrou prací a čím více se toho vyrobí, tím lépe se bude žít.

Vidíme mnoho nedostatků ve všech směrech a všude ve městech i na venkově, nespravedlivé názory vůči svým spoluobčanům. každý chce žít dobře jen sám, o toho druhého nemá žádný zájem. Jestli je zdravý, neb nemocný, jestli je starý, nebo mladý, to nikdo neuznává a tak bychom mohli psát celou archy, ovšem bezvýsledně.

Co se týká zvýšení důchodů v tom je také mnoho nedostatků, nadělá se moc rámusu ve velkém a nakonec v malém se to nijak neprojeví. Ta jedna miliarda, přidaná důchodcům, to je ohromné číslo, jak to i v denním tisku přiznávají. Jedna třetina důchodců dostala několik těch korun přidáno a ti druzí živoří dále s těmi 150 – 250 korunami měsíčně. Kdyby to měl jen na to živobytí, budiž, ale ten důchod má ještě jiné umístění. Na příklad ten, který má sice střechu nad hlavou, musí si to obydlíčko stále opravovat, aby se jim to nezřítilo na hlavu, dále požární pojištění, různé daně a dávky, palivo, světlo atd. atd., takže kdyby neměl nějakou tu korunku vedlejšího příjmu ...?

No nechme toho, ještě doposud není tak zle, aby nebylo zase dobře. Pokud se může člověk pohybovat a až lehne, také to nějak dopadne, jednou to musí skončit. Jsme země důchodců, každý má na to nárok i ten, který je ještě poměrně mlád a dovede v tom chodit, co by nebral, když dávají. Každý rád bere, ne?

Výroční schůze JZD v roce 1957

Dne 2. února roku 1957 byla konána valná hromada JZD v Roztěži. Schůzi zahájil předseda družstva Josef Mrňák ml. a přečetl zápis o výnosech rostlinné a živočišné výroby za rok 1956. Dále přečetl dodávky splněné na státní nákupy a prodané nad plán, totiž na volno. Probíraly se různé chyby a nedostatky, kterých je ve společném hospodaření až po krk.

Mnozí sice vyslechli různé chyby a napomenutí k zlepšení práce a pracovní morálky mezi členy. Nenajde se pochopení, neboť každý má tu svou tvrdou beranici, která nezná lepší cestu, nebo nechce změnit tu svou, někdy až moc záporně šikmou kolej.

Družstvo založené dobrovolně z přinucení, nemůže nést dobré ovoce proto, že každý podlehne lhostejnosti a lajdáctví a dalo by se o tom mnoho a mnoho psát. Bylo zvoleno nové představenstvo v předpokladu, že povede vše lépe a pružněji než dosud se dělo. Čest práci!

Zvoleni byli tito členové:

<i>Předseda opět</i>	<i>Mrňák Josef ml.</i>
<i>místopředseda</i>	<i>Herel Bedřich</i>
<i>členové</i>	<i>Měchurka Ant., Beneš St., Líbal Bedřich, Církľ Josef, Šanc Mil.</i>
	<i>Pochobradský Čeněk, Kolářová Zděna</i>
<i>revizní komise</i>	<i>Herelová Božena, Církľová Marta., Šlosarová Lud.</i>
<i>účetní</i>	<i>Janečková Hana</i>
<i>skladník</i>	<i>Pochobradský Čeněk</i>
<i>pokladník</i>	<i>Folprecht Josef</i>
<i>vedoucí rostlinné výroby</i>	<i>Beneš St. v Roztěži</i>
<i>skupinář</i>	<i>Měchura Antonín ve Lhotě</i>

Po debatě o různých připomínkách, nedostatecích a chyb v družstvu byla valná hromada ukončena v čtvrté hodině odpolední a přikročeno k vyplácení doplatků finančním poradcem Pěšinou ze státní banky v Kutné Hoře.

<i>Celkem odpracovaných jednotek za rok 1956</i>	<i>1.409,77</i>
<i>Vypočteno za pracovní jednotky</i>	<i>800.896,34</i>
<i>Vyplacené zálohy</i>	<i>89.304,-</i>
<i>Vyplacené doplatky</i>	<i>181.367,-</i>
<i>Nevyužito pracovních jednotek za</i>	<i>29.329,-</i>

Vzdor těm všem nedostatkům a všestranným potížím, které po celý rok hospodaření se kladly v cestu a tím brzdily celý postup hospodaření, vliv počasí a ještě větší nepochopení některých členů družstva, flegmatický postoj vůči práci a celému družstevnímu kolektivu a dále by se mohlo vyjmenovat mnoho chyb, ale přes všechny tyto kotrmelce, dosáhla pracovní jednotka v roce 1956 potěšující číslo 23,- Kč, slovy dvacet tři koruny, mimo naturálie.

Byla pozvána hudba „Švitorka“, 14 hudebníků s kapelníkem, sami mladí chlapci v uniformách, dechová hudba o ministerstva vnitra z Prahy. Tančilo se až do rána. Byla uspořádána hostina, takže každý měl o jídlo a pití postaráno. Přijela též pojízdná prodejna, takže měl každý možnost hned utratit své těžko vydělané peníze.

***S Bohem začni v každé době
podaří se dílo tobě!***

***Dne 18. listopadu roku 1957 odešel od nás navždy upřímně milovaný a ctěný vším
československým lidem prezident naší republiky
soudruh Antonín Zápotocký***

Tento muž na světě miloval spravedlnost a svobodu, dvě velké hodnoty, pro které dovedli Čechové ode dávna přinášeti nejtěžší oběti. Boj o tyto velké kulturní statky našeho národa obětoval i prezident Antonín Zápotocký. Neohroženě, po celý svůj život i za cenu žalářů domácích i cizích.

Proto všichni naši občané cítili, že prezident Antonín Zápotocký je náš člověk, tesaný z české žuly a vychovaný je vzornou českou matkou, muž, který si vzal za vzor neohroženost svého otce a jeho nadšení lidské a odhodlání usilovat o lepší svět.

Těmto ideálům, které zesnulý prezident poznal, zůstal věren po celý svůj život, ba nasadil všechny své síly a mimořádné nadání, aby to všechno uvedl v život.

Antonín Zápotocký byl znám a vážen ve všech zemích světa. Důkazem toho jsou ohromné spousty soustrastí, které došly naší republice.

Odešel opravdu vynikající člověk a proto budeme vzpomínati s láskou a vděčností i my, občané naší obce Roztěžské, jako na velkého krajana a budovatele nové lepší vlasti. Budeme naň mysliti a prosíce Boha, aby přijal jeho duši právě s takovou láskou, jakou jej provází milovaná a vděčná naše vlast.

Loučíme se s tebou, soudruhu prezidente a z vděčností a láskou budeme vzpomínati na tvoje upřímná ze srdce tryskající slova, které jsi pronášel všemu československému lidu. Mírumilovný pracující lid našeho státu nikdy nezapomene, soudruhu Zápotocký.

*V úterý dne 19. listopadu roku 1957, ve Vladislavském sále Pražského hradu byl jednomyslně zvolen do funkce prezidenta naší republiky jeden z nejlepších synů našeho národa, naší dělnické třídy, soudruh **Antonín Novotný**. Z vůle lidu se tak stává nejvyšším hospodářem naší země dělník, jeden z nejpřednějších bojovníků za zájmy dělnické třídy a blaho naší vlasti.*

Vyučil se strojním zámečníkem. Velká říjnová revoluce a těžké boje naší dělnické třídy a další směr vývoje v osvobození naší republiky mají vliv na další jeho život. Jeho otec se stává členem a později funkcionářem KSČ.

Soudruh Antonín Novotný, jako sedmnáctiletý vstupuje v roce 1921 do KSČ, kde pracuje do roku 1928 jako náčelník.

V roce 1929, kdy přechází do čela bolševického vedení v čele se soudruhem Klementem Gottwaldem, stává se soudruh Antonín Novotný důvěrníkem stranické organizace. Za rok je zvolen předsedou stranického vedení okrsku Karlín-venkov.

V roce 1933 je zvolen členem Krajského výboru KSČ v Praze. Po celou tuto dobu pracuje jako prostý dělník na různých místech. V červenci roku 1935 je soudruh Antonín Novotný zvolen a vyslán do Moskvy jako delegát na VII. kongres Komunistické Internacionály. Po návratu do Prahy se stává instruktorem pražské krajské organizace KSČ.

V roce 1937 je zvolen tajemníkem krajského vedení strany. Za okupace sta a desetitísíce oddaných pracovníků a bojovníků přechází do ilegality, aby dále bojovali za svobodu našich národů. Po přechodu strany se zapojuje do ilegální práce a stává se členem vedení komunistické strany v Pražském kraji.

V září roku 1941 je zatčen gestapem. Je odsouzen zvláštním soudem a poslán do koncentračního tábora Mauthausenu. V koncentračním táboře navazuje spojení se soudruhy a pokračuje v ilegálním boji. Když byla naše zem osvobozena slavnou Sovětskou armádou, vrací se soudruh Antonín Novotný do Prahy, kde zaujímá čelní funkci ve straně.

V roce 1948, po slavném únorovém vítězství strany stává se poslancem Národního shromáždění.

V roce 1951 byl zvolen tajemníkem KSČ.

V roce 1953 je jmenován náměstkem předsedy vlády. Po smrti Klementa Gottwalda se opět vrací k vedení stranické práce a je zvolen prvním tajemníkem KSČ.

Jeho práce je nejsvětějším dílem v životě tohoto prostého dělníka. Z lidu vyšel a z vůle lidu byl zvolen prezidentem československým.

Volby do Místního národního výboru dne 26. května roku 1957

Navrženi a zvoleni jsou tyto kandidáti:

- 1. Arnošt Antonín, 46 roků, Roztěž*
- 2. Bílek Oldřich, 46 roků, Roztěž*
- 3. Cirklová Marta, 45 roků, Roztěž*
- 4. Červinka František, 69 roků, Roztěž*
- 5. Dytrych Emanuel, 46 roků, Nová Lhota*
- 6. Herelová Božena, 49 roků, Roztěž*
- 7. Líbal Bedřich, 48 roků, Nová Lhota*
- 8. Mrňák Josef, 47 roků, Stará Lhota*
- 9. Měchurka Antonín, 59 roků, Nová Lhota*
- 10. Štolba Jaromír, 30 roků, Roztěž*
- 11. Šanc Miloslav, 30 roků, Roztěž*

Za předsedu Místního národního výboru byl zvolen Arnošt Antonín.

Za tajemníka Místního národního výboru byl zvolen Štolba Jaromír.

Pokladníka si ponechal opět Opasek Josef.

***Práci čest v naději, že povedete vše poctivě a spravedlivě k rozkvětu
a zkrášlení naší obec Roztěžskou.***

Věda a technika

Dne 4. září roku 1957 byla v Sovětském svazu vypuštěna první meziplanetární družice o průměru půl metru, která obíhá naši Zemi ve výšce okolo 900 km. Do sedmého prosince udělala dráhu okolo naší Země v délce 39,000.000 km. Od začátku klesala denně o 85 metrů a při letu stále padala do hustější atmosféry naší planety. V tomto ovzduší následkem prudkého tření vzduchem se rozžhavía a rozpadla se nad západní části Severní Ameriky dne 7.prosince roku 1957.

Dne 3. října roku 1957 byla vypuštěna druhá meziplanetární družice vážící půl tuny. V této družici byly umístěny různé přístroje, které zaznamenávaly tlak, hustotu a různé účinky ultrafialových paprsků ve výšce do 1.500 km. Tato družice se oddělila od své nosné rakety, takže létají odděleně okolo Země rychlostí 8 km za vteřinu.

S touto družicí byl vyslán živý pes, k tomu účelu cvičený, jménem Limučík, který měl svou zvláštní kabinu k tomu účelu vším komfortem vybavenou. Pes již asi je mrtev, ale družice stále

krouží okolo naší Země s nezmenšenou rychlostí. Jak dlouho vydrží není dosud známo, ale prvního prosince roku 1957 udržuje si svou dráhu okolo naší Země.

V polovině tohoto roku 1957 byla zhotovena v Sovětském svazu a vyzkoušena s úspěchem mezikontinentální balistická střela. Vypálením této střely, mohou s přesnou jistotou dosáhnout kteréhokoliv místa světa a mohou nésti též atomovou smrt.

Strašná zbraň. To vše by nemuselo být, kdyby Spojené státy Americké jako šílení nevyráběly atomové a vodíkové bomby a různé atomové zbraně. Svět je stále ohrožen a směřuje k zániku. Západ proti východu, kapitalistické státy proti státům pokrokovým, proto musí všichni lidé dobré vůle na celém světě houževnatě bojovat proti atomovému nebezpečí. Nová atomová energie nechť slouží výlučně jen k mírové práci za účelem blaha lidského pokolení a ne pro ničení všech pokladů na této planetě. Nechť žije mír a přátelství mezi národy bez rozdílu barvy a národnosti. Ať jsou bratry všichni lidé a uskuteční se ráj v každém koutě světa.

Dne 5. prosince roku 1957, v leningradských loděnicích byl spuštěn na vodu první obrovský ledoborec světa. Tento ledoborec, postavený sovětskou vědou a technikou, který nese název „Lenin“, má atomový pohon o síle 34.000 koňských sil, je ohromný úspěch před kapitalistickým světem, neb Sovět již předhonal všechny kapitalistické státy, hlavně ve vědě a technice. Stále rychlým tempem jde ku předu ve všech oborech lidské práce.

Dne 7. prosince roku 1957 Spojené státy Americké vypustily již třetí meziplanetární družici. Všechny tyto družice při vypuštění v několika metrové vzdálenosti vybuchly a bylo po slávě. Ti, války chtiví mudrcové v Bílém domě ve Washingtonu byli trpce zklamáni. Prezident Eisenhower, ministr národní obrany nařídil urychleně zbrojit zbrojit. Snad nad nezdarem vypuštěných družic a ze zloby, že je předhání jeho nenáviděný soupeř Rus ve vědě a technice, chce vyhladit celou naši planetu atomovou válkou.

Už mu je všechno jedno i ten americký způsob života. Tak to bývá, ten, kdo nemá co jísti, je rád, když si vyžebří kousek chleba. Ten co může pracovat je rád, když si na ten chleba vydělá. Ten co vydělává na svůj přepych miliony ba i miliardy, aniž by si uvědomil, že ty jeho peníze jsou prosyceny krví a potem dělníků a za to bude jednou skládat své účty (na zemi). Jeho představa, já mám nebe na zemi a klaním se zlatému teleti a dál tu není nic.

V roce 1957 vyrobil Sovětský svaz tryskové dopravní letadlo TU 104, pro dopravu cestujících. Toto největší a nejrychlejší letadlo světa s nejdokonalejším vybavením pojme do svých útrob 80 cestujících. Toto tryskové dopravní letadlo uletí vzdálenost z Moskvy do Nového Yorku na tři a půl hodiny.

Toto největší a nejmodernější letadlo je velkým úspěchem Svazu sovětských republik.. Naše republika v prosinci roku 1957 letadlo TU 104 zakoupila od SSSR a létá na lince Praha – Moskva.

Soutěž kronikářů Kutnohorska

Pro užší kolo bylo vybráno celkem 15 kronik, které byly podrobeny rozsáhlému hodnocení ve všech soutěžních bodech. Bylo vyhodnoceno a peněžitou odměnou v celkové částce 1.500,- Kč odměněno celkem 7 kronik.

- I. cenu získává kronika města Kutná Hora, 90 bodů, kronikář Josef Pírko, ředitel školy v.v, odměna 400,- Kč*
- II. cenu získává kronika obce Podveky, kronikář Josef Mottl, zemědělec, 85 bodů, odměna 400,- Kč.*
- III. cenu získává kronika obce Uhlířské Janovice, kronikář J. Nigrín, důchodce, 80 bodů, odměna 300,- Kč*
- IV. cenu získává kronika obce Malešov, kronikář J. Heinrich, učitel, 75 bodů, odměna 200,- Kč*
- V. cenu získává kronika obce Malín, kronikář S. Jelinek, úředník, 70 bodů, odměna 100,- Kč*
- VI. cenu získává kronika obce Smilovice-Chlum, kronikář dr. J. Sedláček, 65 bodů, odměna 50,- Kčs*
- VII. cenu získává kronika obce Nové Dvory, kronikář Antonín Procházka, důchodce, 60 bodů, odměna 50,- Kč.*

Dále byly hodnoceny kroniky uvedených obcí, kde práce kronikáře není již oceněna mimořádnou odměnou finanční, ale je jim předáno uznání za obětavou práci při vedení obecní kroniky.

Jsou to obce: Hlízov, Zábořinky, Rataje nad Sázavou, Roztěž, Kamenná Lhota, Sudějov, Opatovice II, Losiny, celkem osm obcí. Zároveň poděkování Místnímu národnímu výboru za zaslání kroniky své obce do soutěže a poděkování všem kronikářům, kteří s láskou a pro dobrou věc obětavě a dobrovolně píší kroniku své obce.

Psátí kroniku pro nynější generaci pochopitelně není nic zajímavého, ale příští generace, za sto a dalších let až nahlédnou do kroniky a dočtou se, jak v naší obci se žilo, co se zvelebilo a jaké různé nepřístojnosti v obci se děly. Pak teprve kronika nabude významu a bude písemnou památkou naší obce z minulosti.

Je to krásná věc psátí a zachycovati různé děje v obci na paměť budoucím, ovšem musí býti psána pravdivě a nestranně, bez urážek a napadání jednotlivce, prostě takový kronikář musí si býti vědom své poctivé práce kronikářské. Psal jsem kroniku s láskou pro obec, vím, že bude někde dosti kritiky, ba i výsměchu. Nejsem doktorem ani učitelem, také ten sloh a pravopis i písmo není takové jak bych si přál. Proto spokojte se s tím, co jsem vám pro příští generace vše zaznamenal na paměť budoucím.

Chléb náš vezdejší

Za dřívějších časů na venkově v každém stavení měli postavenou pec na pečení chleba. Pec byla obyčejně postavena v jednom rohu obývací světnice a vytápěla se zvenčí u hlavního vchodu do stavení pod komínem. Komín byl tak široký, že komíník mohl jím prolézt až nahoru a pěkně ho vyčistiti. Jednou za týden, neb čtrnáct dní hospodyně pekla chléb, podle toho, kolik pecnů se vešlo do pece a pro kolik osob bylo třeba napéci, aby vystačil do příštího pečení. To byla starost každé hospodyně na venkově v každém hospodářství.

Postupem času se všechno měnilo a mění se doposud. Od roku 1920 do naší obce jezdil s chlebem pekař z Malešova, ze mlýna „Rákosov“. Mlynář Patočka Josef postavil si pekárnu ve mlýně na pečení chleba a držel jednoho pekaře na pečení. Kdo si chtěl ušetřit palivo a práci s pečením chleba doma, dovezl žito do mlýna, zaplatil ode mletí a pečení, dostal podle propočtu známky kovové, na kterých byla vyznačena váha bochníku 2 – 4 kg. Každý týden

dvakrát přivezl buď koňmo, neb autem chléb a každý si ho mohl za určitý počet známek odebrati a měl stále čerstvý.

Čas utíká a vše se mění. Veškeré soukromé podnikání se ruší a některé mlýny byly úplně vyřazeny z provozu. Ve zdejším obvodu zůstal mlýn Karlov, který mele námezdní mletí pro samozásobitele v určitých obcích, které jsou přiděleny k tomuto mlýnu. Jelikož všechny podniky se znárodnují, tak i tento mlýn byl znárodněn a vede mletí v tomto mlýně bývalý majitel mlýna Stanislav Vašíček, který je odměňován podle množství semletého obilí.

Každý, kdo si přiveze do mlýna obilí, neplatí melné, ale musí na každý metrický cent dáti 10 kg obilí více a to mlynář semele navíc pro stát. Samozřejmě, že se vše přísně kontroluje orgány k tomu účelu ustanovenými jako za okupace a vše musí klapat. Od prvního ledna roku 1958 každý, kdo si přiveze do mlýna žito a na každý metrický cent nejen, že dá o 10 kg více za semletí, ale musí ještě přidat navíc za pečení chleba a dostane podle propočtu určitý počet známek, za které si vybírá v místní „Jednotě“ chléb, který sem třikrát za týden přivážejí z pekárny v Kutné Hoře. Přivážejí též i bílé pečivo, housky, rohlíky, koláče a jiné zboží, takže to máme jako ve městě. Aby někomu nezplesnivěly peníze v kapse, tak jednou za týden sem přivážejí i cukrářské výrobky, takže o sladkosti není nouze.

Jelikož sem přivážejí čerstvé pečivo, tak si každý koupí chléb a co potřebuje. Hlavně když má za co. A tak většinou pece vyhazují, aby nabyli více místa ve světnici a stará kamna též a místo toho si kupují stolokrb a někdo ještě elektrická kamna.

Vzpomínám, jako kluk, asi v roce 1890, jak jsem rád líhal na peci, obzvláště po pečení chleba. To se panečku člověk vyhrál!

A tak stále kráčíme vpřed a nemůžeme říci, že už jsme u cíle, stále se vše mění a různé zavedené metody se ruší a nastupují na jejich místa na nějakou dobu nové. Jak ty se asi osvědčí! Každý si musí na vše zvykat i na ten pokrok v současné době a musíme kráčet stále vpřed až dosáhneme kýženého cíle, z kterého nebudeme moct nikdo couvnout zpět.

***S Moravanem Čech tu stojí
k Slovákovi se Slezan pojí
všichni v jeden pevný kruh
jedna řeč a srdce, duch!***

***Máš-li jizbu útulnou
třeba pod doškovou střechou jen
kde tě mile vlastní hřeje krb
děkuj za to Bohu a buď spokojen!!!!***

***Zde jsi host jen
není vlast tu tvoje
hle, kynou ti hvězd zlatých roje!***

Zde končí

***PAMĚTNÍ KNIHA OSADY ROZTĚŽSKÉ
Díl II.***

Přepsala: Zdeňka Havelková, duben 2010